

3 новим 2011 роком, колеги!

*Членам Національної спілки журналістів України
Усім працівникам засобів масової інформації*

Шановні колеги і друзі!
Ми вступили у новий 2011 рік!
Закінчилася перша декада двадцять першого століття.
Для української журналістики вона була часом дальшого прагнення утвердити свободу слова, зробити українські ЗМІ оплотом національного духу і демократизації.

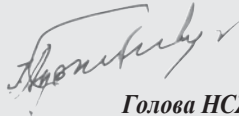
Не все ми змогли зробити – далися взнаки і недосконалість громадянського суспільства, і відсутність у багатьох, хто мав би стати елітою держави, почуття відповідальності за все, що робиться і зроблене для народу.

Тим більший обов'язок лежить на кожному, хто обрав своєю професією творення чесної, незаангажованої журналістики.

Бажаю усім колегам бути вірними покликанню, постійно вірити і утверджувати своєю творчістю, що слово має найвищу цінність і є найважливішою зброєю.

Нових успіхів кожному з вас, щастя і благополуччя вашим родинам!

З повагою –

Голова НСЖУ Ігор Лубченко

7 Заслужений журналіст України, голова Полтавської обласної організації Національної спілки журналістів України, редактор газети «Зоря Полтавщини» Григорій Гринь рекомендує колегам ознайомитись з публікацією «ЖУ», присвяченою реформуванню державних і комунальних медіа

19

19

ВІД ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА Віра ЧЕРЕМНИХ. Рік без виборів.	2
АНКЕТА «ЖУ» Між минулим і майбутнім. Ігор ЛУБЧЕНКО, Наталя ДОНЧЕНКО, Віктор ЧАМАРА, Галина ІЩЕНКО, Микола ТОКАРСЬКИЙ.	3
ВЛАДА І ЗМІ Ольга ВОЙЦЕХІВСЬКА. Два закони про одне нарешті прийняті. Юлія ДУМКА-КОНДРАТЬЄВА. Полтавщина. Найгірше - коли мовчать.	5 7
СПІЛКА. РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР. Світлана ЗАРАЙСКАЯ. Наше призначення - в об'єднанні. Алла ШОРИНА, Неля АНТОНЕЦ. Две точки зрення на журналістское единство. Днепропетровщина.	8
В РЕДАКЦІЙНИХ КОЛЕКТИВАХ Євген ЧУБЕНКО, Андрій ТРУБЦІН (фото). Заходь на раду, читачу! Кривий Ріг. Ольга ВОЙЦЕХІВСЬКА. Дітище підприємців - Татарбунарський «Райцентр». Одещина. Іван МИСЮК - про Петра ГАВУКУ. Непроста у редактора доля. Івано-Франківщина.	11 12 14
ЕТИКА ПРОФЕСІЇ Світлана ОРЕЛ. Журналіст на букву «?..». Кіровоградщина.	15
В ЖУРНАЛІСТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ Галина РОМАНЮК. 950 тисяч - на статутну діяльність. Василь ПАЛАМАРЧУК. «Вінниччина - очима редактора». Стартував обласний конкурс. Вікторія ПЛАХТА. Проведемо всеукраїнську протестну акцію! Івано-Франківщина.	16 16 17
МОЛОДІЖНІ ЗМІ Єлизавета ГОНЧАРОВА. «Дважды два»: кроки до професії. Донеччина.	18
ТБ:ЩО ЗА КАДРОМ Олександр МАКАРСЬКИЙ. Спір, в якому не народжується істина.	19
ОКО «ЖУ» Саєнки - знаменита родина художників.	22, кольорова вкладка
КОНКУРСИ Честь професії.	4 стор. обкладинки
ЖУРНАЛІСТИКА В ОСОБАХ Світлана МЕЛЬНИК - про Катерину ТИЩЕНКО. Вірність рідній газеті. Чернівці.	24
МЕДІАПРАВО Марія ВАЛЕР'ЄВА. Закон про захист персональних даних: чи є підстави для хвилювання?	25
НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ Николай ТОКАРСЬКИЙ. Мариуполь. Газети и полиграфия не сдадутся без боя! Местные новости - будущее журналистики. Интернет подорожчає?	26 27 28
МЕДІА І СУСПІЛЬСТВО Владимир СТУС. Как формируется современное сословное общество. Основной конфликт сверхдолгосрочного развития Украины в XXI веке. Киев.	29
КОРПОРАТИВНІ МЕДІА Семен Перцовский. Нас читают не только на «Азоте». Северодонецк	32
ПАМ'ЯТЬ Валентина ХМЕЛЬОВСЬКА, Степан ШЕГДА. Полікарп Шафета: журналіст, публіцист, людина. Волинь.	34
КНИГИ ЖУРНАЛІСТІВ Микола ШИБИК - про Василя БАСАРАБА. Були такі люди. Київ. Гриць ГАЙОВИЙ - про Валерія Ясиновського. Нова іпостась відомого газетяра. Київ.	36 37
ДОВІДНИК «Журналіст України» - 2010	39
ПРИВІТАЙМО КОЛЕГ Іменинники лютого.	42
ПОСМІХНІТЬСЯ! Володимир ІВЧЕНКО. Після копанки. Медіа-астропрогноз від «Журналіста України».	44 3 стор. обкладинки

Засновники журналу – Національна спілка журналістів України та Київський Національний університет імені Т.Г. Шевченка.
Виходить з січня 1975р.
 Передплатний індекс 40778.
 Періодичність – щомісяця.
 © "Журналіст України". 2011.

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Голова - **ЛУБЧЕНКО** Ігор Федорович, голова Національної спілки журналістів України;

АЛЕКСЕЄВ Юрій Миколайович - президент Київського славістичного університету;

БРИЖ Олександр Михайлович - головний редактор газети "Донбас";

БУРЧО Лариса Григорівна - головний редактор газети "Вечерня Одесса";

ЄФІМОВ Микола Олександрович - генеральний директор телекомпанії "ТВ-5" (м. Запоріжжя);

ІВШИНА Лариса Олександрівна - головний редактор газети "День";

КВІТ Сергій Миронович - президент Національного університету "Києво-Могилянська академія";

КЛИМЕНТЬЄВ Вадим Григорович – голова спостережної ради засновників сайту «Дніпровський акцент» (Дніпропетровськ);

КУРПІЛЬ Степан Володимирович - народний депутат України;

НАБРУСКО Віктор Іванович - секретар НСЖУ;

ПАНЧУК Дмитро Олександрович - головний редактор газети "Житомирщина";

РІЗУН Володимир Володимирович - директор Інституту журналістики Київського Національного університету ім. Шевченка;

САВВОВ Антон Іванович - президент Східноукраїнської академії бізнесу. Харків;

СОРОКА Михайло Михайлович - заступник генерального директора «Укрінформу»;

ТАРАСЮК Дмитро Володимирович - представник Національної ради з питань телебачення і радіомовлення України в Рівненській області;

ТОКАРСЬКИЙ Микола Миколайович - головний редактор газети "Приазовський робочий" (м. Маріуполь);

ТРОЦЬКА Наталя Василівна - головний редактор газети "Слава Севастополя";

ЧЕРЕМНИХ Віра Миколаївна - головний редактор журналу "Журналіст України";

ШВЕЦЬ Олександр Юхимович - головний редактор газети "Факти".

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
Заслужений журналіст України
ВІРА ЧЕРЕМНИХ.

Віра ЧЕРЕМНИХ

Згадайте газети і телепередачі того часу: забиті неправдивими реляціями про досягнення різних політичних сил, такими ж нереальними обіцянками. Причому, нерідко бувало, що на одній шпальті по три-чотири «цеглини» з портретами батьків-засновників партій та блоків: якщо здужаєш прочитати всі, в голові точно замкнеться.

Якось так склалося останнім часом, коли майже не щороку вибори, що головний заробіток і головна надія на виживання у багатьох, особливо регіональних і місцевих видань та телекомпаній, - оці передвиборчі «цеглини» і ролики. І у медіа-керівників вже не про те думка, добре чи погано для держави – постійна виборча колотнеча, а лишень про те, аби доля послабла ще одні перегони, на яких можна було б заробити.

І не подумую нарікати колегам: на жаль, бізнес у нас, і особливо в провінції, розвинений слабо, отже, розраховувати на значні доходи від реклами не варто. Та й добробут середнього українця такий, що кожен редактор десять разів подумає, перш ніж підвищити ціну видання: а чи в змозі будуть ту газету чи журнал купити або передплатити, наприклад, пенсіонери, яких в країні щороку стає більше і які якраз і складають левову частку передплатників друкованих провінційних медіа?

Вітаючи вас, колеги, з новим, 2011, роком, ювілейним для України, який, до того ж, ще й започатковує відлік другої дека-

Рік без виборів

Вітаючи з новорічними святами, цікавлюсь у редакторів газет, керівників телекомпаній, чим запам'ятався рік минулий, і чую задоволену відповідь: «Добре заробили на виборах». Завдяки передвиборній агітації хтось розрахувався з старими боргами, виплатив людям заробітну платню, хтось закупив папір, який у минулому році значно подорожчав, а хтось – деяке обладнання. Радію за колеги, але не можу позбавитися думки, що в цих заробітках – і величезна небезпека.

ди ХХІ століття, а отже, обіцяє багато технологічних новацій, хочу звернути вашу увагу на те, що цього року не планується ніяких виборів. І зовсім не про те мова, конституційно це чи ні. Давайте подумаємо, як краще організувати свою роботу у рік відсутності виборів.

Можливо, 2011-й стане у нагоді, аби, як у відомому романі про журналістів Леоніда Жуховицького, «зупинитися й озирнутися», зробити певні висновки і знайти нові рішення і нові відповіді на традиційне запитання: «Як працювати на читача (глядача)?». Ми ж любимо повторювати, що керуємося саме його інтересами, але, зізнаймося, частіше робимо те,

що зовсім йому не до вподоби. Невже безкінечна й настирлива телевізійна реклама людям до смаку! Чи прихований політичний піар!

Розумію, колеги, що радити й критикувати завжди простіше, аніж віднайти вірне рішення в непростій нашій ситуації відсутності розвиненого бізнесу і високого добробуту, та ще й з проблемами світової кризи на додачу. Але ж доля дає нам цей рік – як шанс спробувати навчитися не тільки виживати, а й розвиватися без, вибачте, дурних виборчих заробітків.

Впевнена, така можливість у наших медіа є, треба тільки, як радив Тарас, і чужому

научитись, й свого не цуратись. Не боятися підвищувати передплатні ціни на видання, як Валерій Горобець (херсонська районка «Трудова слава»), чи Микола Токарський (маріупольська міська газета «Приазовський робочий»), звичайно, якщо ви все зробили, аби бути цікавими своєму читачеві, який зекономить на чомусь іншому, тільки не на улюбленому виданні. Сміливо крокувати у Всесвітню Павутину, як Олександр Бриж (обласна газета «Донбас», інтернет-портал «Донбас»). Проводити численні акції із залученням читачів, як Світлана Колесникова (дніпропетровська «Зоря»), започаткувавши акцію на підтримку культури та духовності регіону «Калинове серце над світом горить».

Можна наводити безліч подібних прикладів, але достатньо полистати підшивку «Журналіста України». Щодо мера ми намагаємося розповідати вам, шановні наші читачі й колеги, про цікаві знахідки в царині медіа-бізнесу та креативні рішення журналістів, намагаючись відшукувати їх і в Україні, і поза кордонами, в чому допомагають нам повідомлення з місць та матеріали наших фахівців, які знайомилися з іноземним досвідом. А ще – Його Величність Інтернет.

Сподіваємося, що в 2011-му разом ми знайдемо багато цікавих і ефективних рішень.

Отже, вчімося і розвиваймося разом! І хай щастить українській журналістиці!

В ЦИХ ЗАРОБІТКАХ – ВЕЛИЧЕЗНА НЕБЕЗПЕКА

Між минулим і прийдешнім

СТАРТУВАВ 2011 РІК, І МИ ПОПРОСИЛИ ДЕЯКИХ НАШИХ КОЛЕГ ВІДПОВІСТИ НА АНКЕТУ «ЖУ»:

1. Які події в 2010 році були, на Вашу думку, знаковими для української журналістики, для вашого колективу і для Вас особисто?
2. Яких змін потребувала українська журналістика, але вони так і не відбулися?
3. Чого слід очікувати нашої фаховій спільноті в 2011?
4. Ваші побажання і пропозиції «Журналісту України».

Ігор ЛУБЧЕНКО,
голова Національної спілки
журналістів України

1. В минулому році ми пережили двоє виборів. На мій погляд, для журналістів вони пройшли спокійніше, ніж попередні. Не спостерігалось навали скарг і судових позовів до ЗМІ, менше було погроз редакціям і певних оргвисновків. Звичайно, це зовсім не означає, що демократія перемогла. Я в цьому бачу, перш за все, прогрес в журналістській роботі: медіа висвітлювали події більш виважено, об'єктивно замість того, щоб беззаперечно ставати на сторону лише однієї політичної сили.

Хоча, звичайно, вистачало й утисків, і ще зараз на місцях дехто намагається поставити на керівні посади в ЗМІ своїх, незважаючи ні на норми законодавства, ні на фаховий рівень. Спрацьовують партійні, політичні амбіції, можливо, комерційні чи особисті інтереси.

В 2010 відбувся черговий конгрес Міжнародної федерації журналістів, в якому взяла участь і делегація НСЖУ, який підтвердив, що проблеми, про які ми говоримо у себе, - це, перш за все, проблеми світової журналістики.

Світова журналістика переживає певну кризу, пов'язану з кризою економічною і з кризою недотримання журналістських стандартів.

Невизначене майбутнє журналістики. Багато говорять про те, що друковані ЗМІ невдовзі мають зникнути, поступитися місцем інтернету. Дійсно, інтернет має значні переваги не тільки у порівнянні з друкованими медіа, а й з телебаченням. Переваги в оперативності, в технологічних можливостях передачі інформації і для журналістів, і для споживачів інформпродукту.

Мабуть, за цими медіа - майбутнє. А втім - час покаже. Нам же треба робити висновки і бути готовими до будь-яких поворотів нашої долі.

Ще одна з важливих подій 2010-го - вперше за останні роки ми провели розширене засідання секретаріату спілки (фактично пленум правління) за участю Прем'єр-міністра України Миколи Азарова і голови Держкомтелерадіо Юрія Плаксюка. Обговорили багато важливих питань, Прем'єр-міністр дав відповідні доручення, які підштовхнули міністерства і відомства до конкретних заходів. На жаль, зміни в структурі влади дещо знівельовали ці процеси, і спілці необхідно акцентувати увагу на визначених проблемах, добиватися виконання цих доручень.

У взаєминах «преса - влада» не останню роль відіграє принципівість журналістів і особливо - керівників ЗМІ. До спілки часто звертаються редактори зі скаргами на утиски з боку влади. Ми надіслали до уряду ряд листів про це. Головне управління державної служби перевірило їх, і виявилося, що в деяких випадках, як пишуть чиновники, «немає підстав для реагування». Виходить, редактори не підтвердили перевіряючим свої претензії.

У Рівному, коли зібрали заступників голів райдержадміністрацій і редакторів районних комунальних газет, лише двоє з них підтвердили факти недофінансування видань владними засновниками.

Інші заявляли, що «все в порядку». Мені цікаво, а що ж вони повідомили своїм колективам, коли повернулися з наради? Виходить, не змогли захистити їхні інтереси. Що вже говорити про інтереси читачів!

2. Що не відбулося? Вже традиційно - реформування державної і комунальної преси. Знову в черговий раз пішли по колу документи. Правда, наприкінці року парламентський профільний комітет провів слухання, на яких запропоновано об'єднати два наявні проекти закону (народного депутата Степана Курпіля і Кабміну) і винести в сесійну залу. Подивимося, що з цього вийде.

НЕВИЗНАЧЕНЕ МАЙБУТНЄ ЖУРНАЛІСТИКИ

Можу лише зауважити, що згоди в цьому питанні повинні, перш за все, дійти журналісти та громадські організації, які презентують два медіа-крила: приватні та комунальні і державні ЗМІ. І ті, й ті підтримують реформування, але навіщо ж його проводити так, щоб погубити місцеву, низову пресу і залишити провінційного читача без інформації? Я глибоко переконаний, що далеко не скрізь сьогодні є можливість створити успішну комерційну газету.

Верховна Рада так і не спромоглася прийняти закон про доступ до публічної інформації, якого ніяк не дочекається журналістська спільнота.

3. Чого чекати в 2011-му? Я не оракул, не пророк. Одне можу сказати: треба підвищувати фаховий рівень, добиватися дотримання норм професійної етики і стандартів журналістики.

І готуватися до будь-яких змін в структурі ЗМІ. Пов'язаних з конвергенцією медіа, з реформуванням державної та комунальної преси.

Але ніякі зміни не страшать тих, хто готується до них, постійно працює над собою.

4. «Журналістові України», нашому спілчанському виданню, побажав би активнішого спілкування з читачами, з членами спілки, журналістами. Треба в кількох регіонах за допомогою обласних організацій НСЖУ провести зустрічі з читачами, а також з тими, хто ще не передплачує видання. Поцікавитися їх думками, вислухати пропозиції.

Наталія ДОНЧЕНКО,
завідувач кафедри
тележурналістики,
дикторів та ведучих
телепрограм, заслужений
діяч мистецтв України,
професор Інституту кіно
і телебачення Київського
Національного університету
культури і мистецтв

1. Ніякі! На жаль, нічого знакового, на мою думку, в українській журналістиці минулого року не відбулося.

2. В 2010 році українська журналістика потребувала свободи слова, але вона так і не відбулася.

3. І в 2011-му нашої фаховій спільноті нічого не слід очікувати.

4. А «Журналісту України» бажано одного: «Тримайтеся».

Віктор ЧАМАРА,
генеральний директор
агентства «Укрінформ»

1. Мабуть, найзнаковішою подією для української журналістики в минулому році було її місце і роль у чергових президентських виборах. Як би там не було, без журналістів ця подія не відбулася б взагалі. Тому що не було б публічності, і вибори втратили б будь-який сенс.

Якщо говорити про значущі події для нашого агентства, то для нас, мабуть, найважливішим було відкриття іспаномовного сайту. І зараз ми працюємо

п'ятьма мовами, в тому числі й польською з огляду на підготовку до ЄВРО-2012. Відкриття іспаномовного сайту потребувало і фінансових витрат, і, перш за все, кадрових рішень, але це нам вдалося, і сьогодні ми вже отримуємо дуже багато схвальних відгуків відвідувачів цього сайту. До речі, в світі зараз приблизно 400 мільйонів іспаномовного населення - це солідна аудиторія в різних країнах і на різних континентах, яку можуть зацікавити події в Україні.

2. Головне, чого потребувала українська журналістика, але це, на жаль, не відбулося, - реформування в широкому і глибинному сенсі.

Журналістика повинна ставати незалежною. І не лише від влади, а й від обставин. Насамперед, фінансових, економічних. Хотілося б, щоб ми забули про кризу і дбали про розвиток, про поступ уперед. Мені доводиться брати участь у різних міжнародних конференціях представників медіа, і, треба сказати, що за останні два роки українські ЗМІ відкотилися у своєму розвитку. З нами можна порівняти хіба що ЗМІ Греції. На жаль, «Укрінформ» був вимушений заморозити декілька проєктів, які були звернені з європейськими напрямками.

Всі інші, незважаючи на кризу, продовжували розвиватися. Наприклад, керівництво Китаю прийняло рішення про створення окремого телеканалу агентства Сінхуа, на що виділило 1 млрд. доларів.

3. Стосовно 2011 року можу висловити побажання: щоб було реалізовано проєкт суспільного телебачення, як кажуть, по-дорослому, аби не довелось найближчим часом знову щось змінювати і удосконалювати: проблем у цій царині багато, і одним розчерком їх не вирішити.

Хотілося б, щоб в Україні не забували про державні медіа, їх сьогодні залишилося обмаль. На думку спадає, що в цьому питанні ми не є розумнішими за Європу, де сповід-

ують інші підходи не тільки в постсоціалістичних країнах (наприклад, Болгарія дуже потужно розвиває державний інформаційний сектор), а й у країнах сталого демократії, як Франція, скажімо, де агентство Франс Прес фінансується державою і працює на державу.

4. «Журналіст України» - журнал цікавий і, причому, додає в цьому плані. І я хотів би побажати всім своїм колегам, щоб повернулися обличчям до цього видання і зробили все для того, щоб до таких очевидних позитивних результатів додалися результати по передплаті, досягнення високого тиражу. Хоча й сьогодні у нього не найгірший в Україні тираж, але, певен, ми можемо зробити спільчанське видання ще тиражнішим.

Галіна ІЩЕНКО,
спеціальний кореспондент
відділу економіки
газети «Урядовий кур'єр»

1. Насамперед, вибори Президента України та зміна влади. Це вплинуло не лише на політичну ситуацію, а й на стан здоров'я української журналістики. За даними медіаекспертів, воно погіршилось. В Україні стало менше свободи слова та української мови в телерадіоэфірах, більше «джинси», цензури, тиску на ЗМІ, «злон мовчання». Яскравим прикладом цього став випадок, коли народний депутат, заступник голови фракції Партії регіонів у парламенті Михайло Чечетов почав займатись «окозамилуванням» після відомої бійки у парламенті. Щоправда, цього разу журналістська спільнота відреагувала відповідним чином - оголосила йому бойкот. Крім

адміністративного та психологічного тиску на журналістів, у 2010-му було кілька випадків побиття та вбивств. Зрозуміло, що впливали на стан журналістики й зовнішні фактори. Такі як поглиблення відносин України та Росії та поширення резонансної інформації через „Wikileaks”.

Щодо знакових подій для колективу та редакції «Урядового кур'єра», то можна однозначно сказати, що відбулись позитивні зміни. З приходом головного редактора Сергія Браги навесні 2010 року почалась модернізація газети. Змінився дизайн видання, його змістовне наповнення, газета перейшла на колір, тираж перевищив 60 тисяч примірників. Сприяло цьому впровадження круглих столів, прямих ліній, тематичних вкладок, нових рубрик. Вже у жовтні своє 20-річчя «Урядовий кур'єр» зустрічав оновленим. До речі, під час святкування головний редактор пообіцяв колективу, що розпочата у 2010 році модернізація продовжуватиметься і в 2011-му. Зокрема, йтиметься про зміну зовнішнього вигляду сайту та створення архіву «УК», починаючи з першого номера.

2. Створення справжнього громадського телебачення та виведення української журналістики, а, отже, й держави, на якісно новий рівень розвитку. А це неможливо без політичної волі, підвищення освітнього та культурного рівня журналістів та політиків, їхнього усвідомлення високої місії провідників нації. Крім того, не завадить законодавчо визначити поняття «цензура», аби ні в кого не виникало зазіхань на свободу слова під прикриттям «редакційної політики», передбачити запобіжні заходи цьому та іншим ганебним явищам, що порушують права і свободи журналістів.

3. Виникнення поряд з «традиційною» політичною комунікацією «згори» «альтернативної» - «знизу», ініціато-

ром якої виступає активна громадськість. Гарний приклад цьому - проект «Wikileaks» та різноманітні соціальні мережі. Цей процес в Україні вже розпочався, але очевидно, що він пришвидшиться внаслідок вступу в дію з 1 січня 2011 року Закону «Про захист персональних даних» та за збереження існуючого стану журналістики.

4. Нових тем, цікавих співрозмовників, великих накладів і вдячних читачів.

Николай ТОКАРСКИЙ,
директор-главный редактор
газеты «Приазовский рабочий»

1. Выборы – это всегда событие для журналистов и для журналистики в целом. В прошлом году проводились и выборы Президента Украины (второй тур), и в местных органы власти. Можно отметить, что украинская журналистика, на мой взгляд, сделала шаг вперед. Меньше было грязи и черного пиара, чем на всех предыдущих выборах в органы власти всех уровней, гораздо меньше было гонений на журналистов, редакторов и конкретные издания после выборов (в 2005 году редакторов массово увольняли, особенно в Западной Украине).

Что касается нашего коллектива, то главным было наше стабильное положение. Слово кризис по отношению к коллективу ЗАО «Газета «Приазовский рабочий» кануло в Лету еще во втором квартале 2009 года. Весь 2010

год предприятие стабильно развивалось. Мы купили новое полиграфическое оборудование (СТР – вывод пластин сразу с компьютера, минуя пленку), капитально отремонтировали крышу на здании типографии, оборудовали и открыли комнату приема пищи, дважды повышали заработную плату, журналисты ездили в творческие командировки, участвовали в многочисленных конкурсах и выставках, завоевали много наград, добились наивысшего подписного тиража в Донецкой области (52 тыс. экз.) и т.д.

В личном плане – стал депутатом Донецкого областного совета.

2. Изменения, которых уже много лет ждет украинская журналистика, так и не стали явью в 2010 году. Я имею в виду так называемое разгосударствление коммунальных СМИ. Все понимают, что

это делать необходимо, все политики обещают, но ничего не делают. Да и сами коммунальные СМИ этого не хотят, так как хорошая пенсия лучше хорошей свободы.

3. Я бы лучше сказал, чего не ждать, но оно ползуче наступает. Не ждать ограничения свободы слова, которое намечалось в 2010 году. Здесь журналисты всех регионов должны объединиться, как объединились в ноябре 2010 года предприниматели, и дружно отстаивать интересы своего цеха.

4. «Журналисту Украины» и ее главному редактору Вере Черемных желаю больших тиражей, чтобы все области равнялись в подписке на Донецкую, чтобы журнал стал настольной книгой для маститых и начинающих журналистов. Счастья, удачи и процветания в Новом году!

Мариуполь.

Ольга ВОЙЦЕХІВСЬКА,
«Журналіст України»

Два закони про одне нарешті прийняті!

Збулося! Тринадцяте число січня 2011 року виявилось щасливим для двох законопроектів на одну тему - про доступ до публічної інформації. Напевно, святі Маланка з Василем, яких православна церква вшановувала в ці дні, допомогли, щоб так тяжко народжувані документи були прийняті в сесійній залі Верховної Ради України. Тепер лишилося дочекатися, коли їх підпише Президент України, і вони остаточно набудуть статусу законів. Тоді, як уже й повідомляли, обов'язково надрукуємо їх у нашому часописі.

Мабуть, слід згадати, що проект 2763 Закону «Про доступ до публічної інформації» (автор Андрій Шевченко) був зареєстрований ще в липні 2008 і прийнятий за основу в лютому 2009 року. У липні 2010 року його направили на друге читання. І тоді, на противагу певним постулатам даного законопроекту, в листопаді 2010 року зареєстровано альтернативний проект 7321 Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо забезпечення доступу до публічної інформації)» (автори Олена Бондаренко, Володимир Ландік, Юрій Стець).

У грудні 2010 року «Журналіст України» розповів про те, як порозумілися, продемонструвавши добру волю, і дійшли згоди представники коаліції і опозиції. Головний результат – Верховна Рада не без деяких процедурних зазубринок, але дружно проголосувала за представлені законопроекти.

Про їхню важливість для журналістів засвідчив розгорнутий в ложі преси банер із написом: «Доступ до інформації: зараз або ніколи».

«Журналіст України», який слідував за етапами підготовки законів, звернувся до його розробників, декого з інших нардепів. І ось про що нам розповіли.

Олена БОНДАРЕНКО - голова підкомітету з питань телебачення та радіомовлення комітету ВР з питань свободи слова та інформації, фракція партії регіонів:

- Як відомо, два внесені до Верховної Ради України законопроекти про доступ до публічної інформації мали певні протиріччя. У процесі роботи погоджувальної комісії вони були зняті. Водночас були розділені сфери дії цих законів: в законі 2763 було залишено все, що стосується процедури доступу до публічної інформації, а в законі 7321 залишено організацію роботи журналістів. Отже обидва закони діють автономно, доповнюючи один одного.

Головне у прийнятті цих законів те, що вони потрібні не тільки журналістам, а й усім громадянам нашої країни незалежно від сфери їхньої зайнятості. Тепер кожен має право на отримання відкритої публічної інформації у будь-яких державних органах, органах місцевого самоврядування, відомствах.

Але тут слід наголосити, що ці правила не стосуються таємної і конфіденційної інформації, такої, оприлюднення якої наносить шкоду державі.

Як один з прикладів – слідство. За запитом щодо таємниці слідства відповідь даватися не буде. Це норми європейських стандартів.

Хотілося б сказати й про те, що ми сумістили конституційне право знати і конституційне право на захист персонального права на конфіденційну інформацію. Важливо розуміти, що порпатися в чужій сумці або в чужому письмовому столі – це не просто аморально, а карається законом. Тобто, спо-

сіб життя, звички людини, її релігійність, склад сім'ї, стан здоров'я – все це інформація, власником якої є особа. Отже, тільки за власним бажанням і рішенням вона може дати її на широкий розголос. Приміром, ніхто не має права цікавитись у

лікаря діагнозом хворого без його на те згоди. Не мають права оприлюднення інформації наносити шкоду малолітнім дітям.

Мене обурює, коли відкриваєш газету «Ікс», а там стаття, де пишуть: «Ми пішли до консьержки, розпитали про сім'ю, хто там живе, коли йдуть

фінансові джерела розкошів. Це суспільно значима інформація, вона є важливішою для оприлюднення, ніж захист персональних даних. І це також прописано у прийнятих Верховною Радою України законах.

Андрій ШЕВЧЕНКО - голова комітету з питань свободи слова та інформації, фракція БЮТ:

- Перші відчуття - я щасливий. Для мене Закон про доступ до публічної інформації - це два з половиною роки життя. В жоден з проектів у моїй політичній біографії я не вклав стільки, скільки вкладено в цей документ. Його прийняття – дуже значима річ, він допомагатиме і дітям, і онукам, адже в ньому визначені питання, що хвилюватимуть завжди.

ОБИДВА ЗАКОНИ ДІЮТЬ АВТОНОМНО, ДОПОВНЮЮЧИ ОДИН ОДНОГО

на роботу, до якої школи ходить дитина» і т.д. Це неприпустимо, і газету можна притягувати до відповідальності. У разі бажання отримати достовірну інформацію про людину слід звернутися до неї самої. Тоді буде знято всю відповідальність за поширення відомостей.

Та в той же час публічна людина для суспільства і журналістів завжди у відкритому доступі. Коли ти публічний, то маєш розуміти, що живеш ніби у вітрині, до твоєї персони завжди підвищена увага. Тут же виникає й питання моральності: коли чиновник з скромною зарплатою живе у величезному, багатому будинку, природно, у людей виникають питання про

Підготовка законопроектів до їх прийняття – це також дуже цінний досвід: в одній кімнаті, за одним столом працювали, днюючи й ночуючи, представники і влади, й опозиції, а також громадські активісти, юристи, журналісти. В результаті вийшов продукт, коли кожен може сказати, що це не те, що хтось когось передавив, перетягнув. Це спільний продукт між компромісом і консенсусом.

У законі жодного разу не звучить слово «журналіст» -

він розрахований на служіння усім громадянам України. Але для журналістів даються колосальні речі. Керівник бюро журналістських розслідувань Єгор Соболев, який працював у погоджувальній групі, сказав так: «Я вважаю, що це закон, який журналісти завжди повинні носити з собою і використовувати його на практиці».

Ще є чимало документів, які дуже непросто отримати від мера міста або у виконкомі. Наприклад: про бюджет, як закуповують автомобілі для чиновників, генеральний план розвитку міста тощо. Але ж це важливо для громадян, котрі проживають на певній території, люди бажають знати, яким буде їхнє завтра, куди витрачають бюджетні кошти.

Нині передбачено жорсткіші заходи до порушників законів про доступ до публічної інформації. Наприклад, чиновник, який незаконно затримає або відмовить у її наданні, буде оштрафований на суму від 425 до 850 гривень. Передбачено й дисциплінарну відповідальність, а в кожному органі влади має з'явитися особа, котра персонально відповідатиме за надання інформації.

Але слід зауважити, що ці закони активно запрацюють тільки в тому разі, коли журналісти і всі громадяни будуть обізнані з ними, активно використовуватимуть їх у повсякденній практиці.

В'ячеслав КИРИЛЕНКО – член депутатської фракції НУ-НС:

- Я тривожусь, що добрі норми законопроекту матимуть

погану практику застосування. Це моя персональна думка. У нас і дотепер було багато законів і в соціальній сфері, і в самоврядуванні, і в багатьох інших галузях - прекрасних за

змістом, але які не виконуються. Скептично ставлюсь до того,

УХВАЛЕННЯ ЗАКОНУ АБСОЛЮТНО НЕ ГАРАНТУЄ ЙОГО ДОТРИМАННЯ

що посадовці добровільно і беззастережно виконуватимуть вимогу щодо надання невідомої їм інформації. Тому вважаю, що ухвалення закону абсолютно не гарантує його дотримання на всіх рівнях. Питання дійсно вирішуватиметься, коли неурядові сайти, громадськість, журналісти, демократично налаштовані депутати, урядовці (якщо такі є) контролюватимуть виконання його норм. Тоді будемо впевнені, що він діє.

Юрій МІРОШНИЧЕНКО
— член депутатської фракції партії регіонів:

— Закон покликаний служити людям у повсякденному житті. Приміром, громадянина, як він вважає, безпідставно звільнили з роботи. Наказ видано, але на руки документ не видають. Значить, його не можна оспорити в суді. І таких життєвих ситуацій чимало. Нові закони регулюють ці правові відносини. Чиновники мають

зобов'язати видати інформацію, якщо вона є публічною, а порушення має бути покараним.

Тепер чітко визначені строки відповіді на запит — п'ять днів. Якщо ж йдеться про великий обсяг інформації, котрий неможливо опрацювати за цей термін, дається десять, максимально тридцять днів. У разі відмови має бути вмотивована причина. А коли у визначені строки ніякої відповіді на запит немає, людина вправі

звернутися до вищої організації або до прокуратури, суду.

Коли говорити суто про журналістів, для них, як ні для кого іншого, ці закони є реальним механізмом доступу до інформації, котру вони можуть використовувати у своїй роботі як матеріал для аналізу, журналістських розслідувань тощо.

НА ФОТО: автори двох законів про доступ до публічної інформації Олена Бондаренко і Андрій Шевченко результатом співпраці задоволені.

**Юлія ДУМКА-
КОНДРАТЬЄВА,**
“Зоря Полтавщини”

Найгірше — коли мовчать

Проблеми і перспективи подальшої взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування з комунальними друкованими засобами масової інформації обговорювали головні редактори обласних і районних газет під час семінару-наради, який відбувся у прес-центрі “Зорі Полтавщини”.

З журналістами спілкувався голова обласної ради Іван Момот, заступник голови — керівник апарату ОДА Валерій Пархоменко, начальник головного управління інформаційної та внутрішньої політики ОДА Микола Перепелиця, директор Полтавської дирекції УДППЗ “Укрпошта” Микола Хоменко. У роботі семінару-наради взяли участь начальник управління головного управління Державного казначейства України в Полтавській області Ольга Степаненко та начальник відділу головного контролю-ревізійного управління в Полтавській області Віталій Сьомік.

Відкриваючи семінар, Микола Перепелиця зазначив, що протягом року, який добігає кінця, влада намагалася бути максимально відкритою для журналістів:

— За кількістю проведених прес-конференцій, брифінгів і “круглих столів” рік, що минає,

став рекордним. Ми намагалися через ЗМІ доносити до населення інформацію про діяльність влади. Адже найгірше для влади — коли про неї мовчать або говорять однобічно.

Наразі в інформаційному просторі області склалася така ситуація: зареєстровано 504 друкованих видання. Найбільший тираж серед обласних — традиційно у “Зорі Полтавщини”, найтиражніші районки — “Решетилівський вісник”, “Рідний край” (сміт Велика Багачка), “Пирятинські вісті”, “Трудова слава” (сміт Диканька).

Частка україномовного продукту серед загалу друкованих засобів масової інформації хоч і поступово, але зростає.

Директор Полтавської дирекції УДППЗ “Укрпошта”

Микола Хоменко поінформував присутніх про хід передплатної кампанії і зазначив, що 2010 року спостерігалася тенденція до зменшення популярності в населення іноземних періодичних видань на користь українських і, зокрема, місцевих.

Найбільше нарікань з боку редакторів районних ЗМІ викликали питання організації передплатних кампаній, оплати передплатних послуг і доставки газет. Голова обласної організації Національної спілки журналістів України, головний редактор газети “Зоря Полтавщини” Григорій Гринь вніс пропозицію розробити спільну тактику ведення газетярми і поштовиками передплатних кампаній.

Під час спілкування журналістів із представниками

влади, зокрема, обговорювалися питання фінансової підтримки комунальних друкованих ЗМІ з боку їхніх співзасновників, інформаційного наповнення та верстки газет, перспектив реформування преси.

— Приємно констатувати, що в нашій області, за словами самих журналістів, тиску на ЗМІ немає, — зазначив голова Полтавської обласної ради Іван Момот у своєму зверненні до присутніх редакторів обласних і районних комунальних видань. — Обласна влада була й надалі залишатиметься відкритою для діалогу із журналістами, адже для нас це найкраща можливість інформувати населення про результати своєї діяльності.

НА ФОТО: під час наради-семінару.

*Светлана ЗАРАЙСКАЯ
председатель
Днепропетровской областной
организации НСЖУ*

- Светлана Павловна, уже 15 лет Вы возглавляете областную организацию. Пришли в союз журналистов в бурные девяностые. Вспомните, как тогда было...

-Девяностые – годы перестройки и гласности. Судьба определила жить и работать именно в это время перемен – на стыке двух эпох.

Объявили независимость республики Прибалтики, Грузия. На референдуме проголосовала за независимость Украина. В стране упразднена цензура, всем средствам массовой информации Конституцией гарантирована реальная свобода слова. В гуще всех происходящих событий находятся журналистские коллективы. На областной отчетно-выборной конференции впервые на демократической альтернативной основе (вопреки указке обкома партии) избран председателем правления редактор газеты «Днепровская правда» В.В.Кузьминский. На этой же конференции избрали делегатов на VII съезд журналистов СССР. В составе делегации была и я, редактор газеты «Слово химика». С этого исторического и, как оказалось, последнего, съезда журналистов СССР началась новая страница в биографии Союза журналистов Украины и новый этап в моей жизни.

- И что было дальше?

-Реформирование, а вернее, создание независимого объединения украинских журналистов, активное участие в котором принимала Днепропетровская организация. В апреле 1991 года правление

Наше предназначение – в объединении

Светлана Зарайская в 1972 году закончила Киевский госуниверситет им. Т.Г.Шевченко. Работала библиотекарем, учителем русского языка и литературы, редактором радиовещания, студенческой газеты в Днепропетровском химико-технологическом институте, ответственным секретарем областной журналистской организации. Более 11 лет возглавляет пресс-клуб рыночных реформ, инициировала создание единственной в Украине Ассоциации юристов-представителей интересов СМИ, издание книг «Судьба журналиста», посвященных 40- та 50-летию облорганizations НСЖУ. Награджена орденом Княгини Ольги III и II ступеней

Председателем – с 1996 года.

Наша беседа, конечно, об истории союза журналистов, но, в первую очередь, о том, что волнует днепропетровских коллег сегодня и что они предлагают изменить завтра.

утвердило меня в должности ответственного секретаря. И я окунулась в интенсивный, напряженный ритм деятельности организации, который сохраняется и поныне. Работа была многоплановой и невероятно интересной. Она требовала одновременно организаторского и творческого опыта, которого у меня было недостаточно.

Но на помощь всегда приходили старшие коллеги: В.А.Сторчаков, В.В.Кузьминский, Н.С.Антонец, В.Т.Тараненко, А.А.Демьяненко, А.Д.Давыдов. Мы проводили очень популярную тогда международную журналистскую лотерею,

организовывали творческие встречи, конкурсы, семинары. Занимались и оздоровлением сотрудников СМИ (в то время у союза были пансионаты, дома отдыха), организацией туристических поездок. СЖ СССР был одним из богатейших творческих союзов, но все республиканские организации финансировались централизованно из Москвы. И когда СЖУ стал добиваться самостоятельности, первым вышел из состава СЖ СССР, отношения кардинально изменились.

Страна под названием Советский Союз трещала по швам и разваливалась. После

краха финансовой системы и наша организация оказалась по существу без денег. Во все времена действует одно правило: спасение утопающих – дело рук самих утопающих. Мы писали сотни писем руководителям предприятий, со многими встречались. И почти везде нашли понимание и материальную поддержку. Собранные средства и экономическая предприимчивость позволили создать фонд поддержки областной организации. Приходилось решать немало проблем, больших и малых. Членов правления волновали вопросы выживания СМИ, укрепления

ДОВІДНИК

Дата народження Дніпропетровської журналістської організації - 15 січня 1959 року. Цього дня відбулася перша обласна конференція журналістів. Було створено первинні журналістські осередки у трьох обласних газетах: «Днепровская правда», «Зоря», «Молодий ленінець», а також у містах Кривий Ріг, Дніпро-дзержинськ, Синельникове, П'ятихатки. До спілки журналістів вступили 123 творчих працівника.

Делегати конференції обговорили Статут, обрали голову бюро обласного відділення спілки. Ним став головний редактор газети «Зоря» Петро Євдокимович Орлик. Обрали делегатів на I з'їзд журналістів.

За піввіку організація значно зросла. Зараз вона координує діяльність 38 первинних осередків, з них сім - міських. ДОО НСЖУ сьогодні нараховує 1108 членів НСЖУ, з яких 85 було прийнято лише у 2010р.

Національна спілка журналістів України об'єднує 17027 своїх членів по всій країні, і 6,5% (небагато, але й не мало) - представники Дніпропетровщини.

Матеріали про Дніпропетровську обласну організацію спілки підготувала студентка Інституту кіно і телебачення КНУКіМ Тетяна ПРОСКУРОВА.

производственной базы, подписки, распространения периодических изданий, подготовки журналистских кадров.

В августе 1991 года мы все испытали шок от действий ГКЧП (была попытка совершить государственный переворот). Но, как говорится, худа без добра не бывает – вместе с ГКЧП канула в Лету однопартийно-государственная монополия на СМИ. Началась перерегистрация газет. Так, у нас первыми учредителями бывших компартийных газет «Днепр вечерний» и «Днепровская правда» стали журналистские коллективы редакций. Появились и новые независимые издания «Пресс-курьер», «Новый день», «Торговый дом».

На демократической волне прошли выборы в местные Советы, в которые попали самые активные – 20 днепропетровских журналистов. Кстати, на выборах 2010 года 15 нашим коллегам оказали доверие избиратели Днепропетровщины. Надеемся, что они в органах власти будут представлять интересы не только своих избирателей, но и солидарно отстаивать профессиональные права журналистского сообщества, своим голосом поддерживать свободу слова.

- Какие проблемы Вас волнуют сегодня?

– Считаю, что в невероятно трудное время мы выстояли, сохранили и упрочили позиции нашей организации. Главная суть союза – в объединении журналистов всех региональных СМИ, в том числе и таких новых, как интернет-издания, а также специалистов в области PR, независимо от их политических взглядов.

Жизнь изменяется стремительно, появляются новые журналистские или связанные с журналистикой профессии. Однако требования остаются неизменными – все решает

профессионализм, который, к сожалению, не всегда ценят. Поэтому мы, прежде всего, защищаем права профессиональные. Конечно, сфера нашего интереса и свободный доступ к информации – пока остаются проблемой.

- Как строится работа в областной организации? Планируете ли заранее мероприятия, есть ли годовые, квартальные планы, оперативно ли реагируете на события в медиапространстве?

– План у меня ассоциируется с советским временем и сопутствующим ему словом «утверждаю». Конечно, магистральные направления мы планируем. Ориентируемся на важные даты, значительные внутрисоюзные и областные мероприятия. Например, мы знаем, что в июне ко Дню журналиста мы должны организовать фестиваль журналистики, подвести итоги творческих конкурсов. В сентябре есть дата, когда мы вспоминаем тех журналистов, кто ушел из жизни. В планах этого года у нас издание третьего тома книги «Судьба журналист», посвященной теле-радиожурналистике.

Текущее планирование – оно же оперативное. Бывает, приходишь на работу, принимаешь несколько телефонных звонков, а тебе говорят, например, вы должны сегодня выступить на пресс-конференции, завтра встретиться со студентами, прийти на презентацию книги и т. д. Жизнь всегда вносит свои коррективы. Иной раз только след остается от тех планов, которые намечали.

- Журналисты Днепропетровщины – единый кулак? Или тяжело их объединить на какое-то общее дело, например, защиту или поддержку коллег?

– К нам идут с болью и радостью, за помощью и за советом. Мы всегда стараемся

помочь. Например, если уверены, что журналист пострадал и нуждается в защите, он ее обязательно получит в какой-либо форме, и мы будем отстаивать его интересы.

В нашем арсенале много форм работы: пресс-конференции, заявления правления ОО НСЖУ, круглые столы, семинары, фестивали, презентации, и т. д.

Они служат объединению всех журналистов области.

Мы никого не принуждаем участвовать в наших мероприятиях. Приглашения рассылаем по электронной почте и обзваниваем. Но желающих всегда достаточно, поскольку нам доверяют и знают, что любое наше мероприятие актуально, интересно и полезно для журналистов.

- Помещение и финансы областной организации: как выживаете? Что посоветуете коллегам из других областей?

– В начале 90-х по инициативе тогдашнего мэра Днепропетровска В.П.Пустовойтенко горисполком передал Днепропетровской организации здание по улице Комсомольской, 8. Можно сказать, что это были развалины, но радовались этому подарку. Если бы вы знали, с каким трудом мы осуществляли ремонт! Вначале здесь разместились редакция нашей газеты «Пресс-курьер», а в 1992 году и мы переехали.

Жили-были, не тужили, пока на Дом журналистов, а вернее, на место в центре города для постройки гостиницы, один из народных депутатов не «положил глаз». Вот уже три года мы боремся за свой дом. Надеемся, что решение Кабинета министров поставит точку.

В других регионах, может быть, ситуация еще хуже, чем у нас. Мы боролись и будем бороться, и своим коллегам советую – не сидеть сложа руки.

В статье 6 Закона Украины «О профессиональных творческих работников творческих союзов» сказано: «Профессиональным творческим работникам, членам творческого союза для обеспечения условий для творческой деятельности предоставляется отдельная комната (кабинет, мастерская) либо дополнительная жилая

площадь размером не менее 20 кв. м, которая оплачивается в одинарном размере». Соблюдается ли это требование закона?

– Последнюю справку мы дали в прошлом году.

Если раньше их брали очень многие, то в 2010 г. взяли 2 человека. Я затрудняюсь сказать, выполняется ли этот закон, но его никто не отменял.

- Как строите отношения с властью? Как оцениваете сегодняшнюю ситуацию со свободой слова на Днепропетровщине?

– Мы в цивилизованных отношениях с властью – и городской, и областной.

Значение такого понятия, как свобода слова, переоценить невозможно. К сожалению, оно утрачивает свой вес и силу, искусственно обесценивается. Свобода слова часто превращается в личную «свободу слова» владельца издания, и дает ему возможность использовать творческий коллектив редакции для реализации не всегда благородных целей, в том числе и для манипулирования общественным сознанием. Происходит дальнейшее наступление на права СМИ, перемещаясь из сферы политической в экономическую. Обслуживание власти олигархов стало естественным состоянием многих СМИ. А нормой журналистской работы принцип – кто платит, тот и командует.

ИНОЙ РАЗ ТОЛЬКО СЛЕД ОСТАЕТСЯ ОТ ТЕХ ПЛАНОВ, КОТОРЫЕ НАМЕЧАЛИ

Мы – в ЦИВИЛИЗОВАННЫХ ОТНОШЕНИЯХ С ВЛАСТЬЮ

всегда вносит свои коррективы. Иной раз только след остается от тех планов, которые намечали.

- Жур-

налисты Днепропетровщины – единый кулак? Или тяжело их объединить на какое-то общее дело, например, защиту или поддержку коллег?

– К нам идут с болью и радостью, за помощью и за советом. Мы всегда стараемся

Две точки зрения на журналистское единство

Алла ШОРИНА - не состоит в НСЖУ,

Неля АНТОНЕЦ - секретарь областной организации

Алла Шорина закончила аспирантуру факультета журналистики Днепропетровского национального университета имени Олеся Гончара, написала диссертацию на тему «Авторское телевидение», работала корреспондентом «Интерфакса», пресс-секретарем экс-губернатора Виктора Бондаря, сегодня - руководитель департамента «Приватбанка».

Неля Антоненц - секретарь обласной организации НСЖУ. Профессиональный журналист. Много лет редактировала корпоративную прессу.

АЛЛА: Я не являюсь членом союза журналистов, но убедилась, что сюда при разных ситуациях приходят все. Здесь можно найти точки соприкосновения практически со всеми. Если Вам что-то непонятно, есть какие-то конфликтные ситуации, то рано или поздно Вы тут получите совет и найдете ответ. Тут всех помиряют, расскажут, как правильно, как неправильно, особенно для редакций, где есть наемные сотрудники-журналисты.

Конечно, это единственная организация, куда можно прийти, поделиться своими проблемами и получить профессиональную рекомендацию, помощь. Я сюда приходила, еще когда работала корреспондентом в агентстве «Интерфакс».

Наверное, это доверие журналистов к союзу связано еще и со Светланой Зарайской. Очень мало ответственных и

энергичных людей, которые готовы на себя взвалить и нести. Знаете, очень часто, особенно в журналистской среде, идеи, идеи, идеи - миллион идей, сейчас мы все сделаем, мы посоветовались и решили, что все будет... Но совместить идею и ежедневную реализацию, поддерживать и сопровождать проект, несмотря ни на какие обстоятельства - это колоссальный талант, это надо уметь делать.

Таких людей очень мало.

Если такого человека нашли, то за него надо держаться. Тем более, сколько всего поменялось: у нас было несколько президентов, миллион губернаторов, журналисты обновлялись ежегодно.

Поэтому когда есть люди-якори, которые остаются на месте, сохраняют культуру и находят общий язык с постоянно обновляющимся потоком - это большая находка. Думаю, что ни тогда не ошиблись, ни сейчас никто не преумалит достоинства того, что человек работает и держится. Опять же повторюсь, тут вопрос личности и вопрос самой миссии вначале избранной для организации, потому

что журналисты - люди амбициозные и очень разные. Очень часто мы ссоримся, у нас бывает конфликт интересов. Но всегда должно быть одно место, куда мы можем прийти, помириться и понять, что, в принципе, а чего мы друг другу доказываем, если мы одно дело делаем. Ты честно сказал? Хорошо. Ты еще честнее сказал? Замечательно! Я не помню ни одного

случая, чтобы политика или большие корпорации что-то сильно изменили или как-то повлия-

ли. А тут вы всегда найдете поддержку. Поэтому организация будет процветать.

Хотя в журналистскую самоорганизацию я не верю. По простой причине: в эту профессию, как правило, идут люди определенного типа, которые хотят славы, самореализации, поэтому железной самоорганизации тут быть не может.

Скажем так, это проблема, скорее, геополитического масштаба: если в Западной Европе и Америке организации аналогичного характера как участники третьего сектора могут развиваться, не попадая в финансовую зависимость от

других структур, то в Украине это очень проблематично. У нас нет четко сформированного третьего сектора, то есть это процесс незавершенный: он начался активно, но не дошел до степени финансовой независимости.

Я не вижу новых каналов развития. У нас нет нормальной культуры членских взносов. Вот сегодня скажут, каждый месяц Вы будете отчислять 100 гривен в союз журналистов. Вы ответите: «А зачем оно мне надо?».

Помимо энергии человеческой, должны быть еще стабильные каналы финансирования. Но у нас не выработаны другие источники для развития этой действительно независимой организации.

Уверена, что в ближайшие три года эта проблема вообще не будет решаться, потому что нет востребованности активного развития третьего сектора. Ни власть, ни бизнес сейчас в нем не нуждаются.

С оптимизмом смотрим в будущее, но реально понимаем, какие есть точки риска, которые надо преодолевать. Но как преодолевать, пока непонятно. В профессию верю, но в журналистов не верю, не верю в то, что они смогут самоорганизоваться.

НЕЛЯ: Со Светланой Зарайской мы знакомы с 80-х годов, когда обе работали редакторами газет: она - вузовской, я - заводской.

Моя газета была одной из лучших в области, ее хорошо знали, так как мы, кроме нашего основного издания «Экран», выпускали приложение

Заходь на раду, читачу!

Євген ЧУБЕНКО,
Андрій ТРУБІЩИН (фото).
«Червоний гірник»

ние «Веснушка», которое шло по подписке и в розницу, а его тираж был 5 тыс. экземпляров. Но в 1995 году, когда завод приступил к акционированию, директор решил, что газета ему не нужна. И проработав 30 лет в журналистике, я осталась не у дел. Пришла в наш союз к председателю в надежде найти себе применение. А Светлана Павловна сразу же предложила: «Переходи к нам – будешь секретарем!». Вот и работаю уже 15 лет.

ПОЧЕМУ-ТО ВЕРЮ В НАШ СОЮЗ

В 1996 году на отчетно-выборной конференции мы впервые избрали освобожденным председателем областной организации Светлану Павловну Зарайскую, отказавшись от принципа работы на общественных началах. Разве может в такой многочисленной организации председатель решить все проблемы в течении 1-2 часов в неделю?! Нашему примеру последовали некоторые крупные области Украины.

Сегодня у Светланы в городе и области большой авторитет, ее уважают, с ней считаются. Считаются и с областной организацией союза журналистов.

И что еще хочу сказать, не потому что работаю здесь, а как рядовой журналист: абсолютное большинство коллег любят наш Дом журналистов и приходят в него – как к себе домой. Сумели мы создать в нем атмосферу душевности и взаимопонимания, готовности прийти на помощь каждому, кто об этом просит.

В наше беспокойное время трудно предугадать будущее, но я почему-то верю в наш союз. Мы - такая сила, неужели ж не сможем объединиться, действовать сообща?

Давно не було так людно в редакції Криворізької загальноміської газети «Червоний гірник». Галасливими зграйками крокують школярі. Не менш динамічно простують студенти. Приналежні газетними анонсами, проходять коридорами передплатники старшого віку. Є з ким їм поспілкуватись: всі журналісти тут як тут. Не забарились і фахівці юриспруденції, поштамту, медики, місцеві поети, шановні автори улюбленої містянки газети. Добре знають за публікаціями поета-гумориста (духовного спадкоємця доброї пам'яті знаного криворіжця Павла Глазового) нинішнього активіста «ЧГ» Василя Сичова. Як і доцента педуніверситету Ганну Віняр, художника-карикатуриста Анатолія Гайна, міжнародного майстра з шахів Людмилу Асланян. Будь ласка - може погомоніти з ними залюбки кожен відвідувач.

Головний редактор «ЧГ» Сергій Соловйов у конференц-залі редакції називає гостей. Просить усіх присутніх взяти участь у мізковому штурмі щодо того, як зробити головну газету міста сучаснішою.

Доки група шанувальників преси спілкується із заслуженим журналістом України Володимиром Шгельмахом, котрий завжди радий повернути на вогник до червоногірничан, перша хвиля молоді рушає в екскурсію по поверхах. Знайомляться з робочими місцями завідуючих відділами Віталія Ткачука, Тараса Затульного, розпитують їх про випадки з репортерського життя-буття. Довгенько не виходять з кабінетів Миколи Крамаренка, Тетяни Дреевої. Хіба ж не цікаво погомоніти з тим червоногірничанином, котрий в ранзі спецкора побував у

Як зробити видання цікавішим для читача, як привернути і потім не втратити увагу передплатника - ці питання особливо гостро постають перед редакціями напередодні нового річного передплатного періоду, бо якраз тоді опрацьовуються концепція, дизайн, головні рубрики тощо.

Важливим в цьому плані є досвід міської газети «Червоний гірник» (Кривий Ріг Дніпропетровської області). І особливо суттєво те, що криворізькі газетярі заохочують до читання і співробітництва з редакцією молодь.

ООН, промчав з криворізьким каскадером дорогами Західної Європи! Хіба ж не хочеться знати, як брала інтерв'ю в популярних співаків і політиків ще зовсім молода кореспондентка «ЧГ»? Втім, ці роздинки газетярського фаху є лиш побіжними епізодами суворой й часом утомливої повсякденної праці, добре відображеної в журналістській пісні зі словами «трое діб крокувать, щоб рядочків хоч п'ять передати в газету ранкову...»

У зустрічі читачів із головою міської журналістської організації Людмилією Тіміргалєєвою спонтанно виникає дискусія. Надія Кардаш, студентка

факультету української мови й літератури педуніверситету, підказує потребу розширити тематику молодіжних випусків газети. Варто звернути увагу на проблеми працевлаштування юнаків і дівчат, пильніше придивитися до діяльності міських волонтерів. Слушна підказка. То навіщо зволікати з її втіленням? Саме проводить засідання молодіжної редакції кореспондент секретаріату, відповідальний за рубрику «Лимонад» Анна Родічкіна. Стаж роботи дівчини у «ЧГ» не перевищує й року, а вже закрутилось діло з акціями юних, обростає громадськими помічниками.

Старшокласники - в серці редакції, комп'ютерному комплексі секретаріату. Докладно розказує й показує, як переходили на сучасну техніку, заступник відповідального секретаря Тетяна Вершицька, демонструє складний процес верстки Ольга Скиданова.

Інше поле діяльності редакції – відділ листів і масової роботи під орудою Ольги Тарасик. «Чекаємо вас із замітками, віршами», - підохочує господарка кабінету, до речі, теж працівниця нової хвилі кадрового оновлення.

Між тим, у конференц-залі веде щирий діалог зі старшокласниками Герой Соціалістичної Праці Анатолій Сторожук. Знатний металург хоч і трохи занедужав, та все ж завітав до редакції шойно з лікарні, дотримавши слова. Розповідає хлопцям і дівча-

там про своє дитинство, як звернув із слизької стежки завдяки захопленню спортом, а став орденоносцем багато в чому завдяки й давній дружбі з «ЧГ». Адже, скажемо прямо, не читаючи регулярно головне оперативне видання міста, важко сподіватися на фахове зростання.

Вирус день відкритих дверей. Всупереч побоюванням, є робота і фахівцям поштамту. Ось оформлює передплату Анатолій Погрібний з вулиці Самойлова. Попутно підказує червоногірничанам, що варто б

оперативніше давати геомагнітні прогнози.

По обіді – третя численна група відвідувачів. Прибули учні зі школи №15. Тієї знаменитої, де свого часу вчилися славні герої-підпільники часів Великої Вітчизняної. Все побачать учні. В тому числі й редакторський кабінет, де проходять летючки – демократичне обговорення проблем газети.

Підбиття попередніх підсумків рясного на зустрічі дня проводимо у колі відданих друзів «ЧГ». Редактор Криво-

різького центру здоров'я Олена Бортуаль радить планувати наступні такі зустрічі з криво-ріжцями частіше. Її підтримує голова профкому редакції Сергій Проненко. Лунає пропозиція про відтворення номерів газети в Інтернеті. Є підказки й щодо тематики матеріалів, щодо новацій ілюстративної складової. У слушності пошуків нових форм співробітництва з городянами переконують спільне визнання, що здійснювані в «ЧГ» такі велелюдні заходи додають газеті ділового авторитету.

Ольга **ВОЙЦЕХІВСЬКА**,
«Журналіст України»

Дітище підприємців – Татарбунарський «Райцентр»

Якось так склалося, що останнім часом журналістська нива Одещини не дуже балувала урожаєм оптимізму. То бентежать повідомлення з Роздільної про непримиренність редакторів з місцевим головою райради, коли змушені розбиратися в проблемах ділових взаємин в судових засіданнях. То на всю Україну звучить, що «Чорноморські новини» на межі закриття. А то з Татарбунар приходять лист від редактора газети «Лиман» з інформацією про переслідування з боку колишніх правоохоронців. Був ще лист з Іванівки – від колишнього редактора тамтешньої газети «Степові зорі» Анатолія Соломівича. Звертаючись до всіх, які тільки є, високих владних інстанцій, він вимагає відновити справедливість щодо редактора Миколи Зайця, котрого, як на його думку, незаконно звільняють з посади.

А ще багато точиться розмов про роздержавлення ЗМІ. Не секрет, що не всіх цей процес радує, не у всіх викликає оптимізм. І не секрет, що найбільші побоювання в процесі роздержавлення викликає перспектива припинення фінансування державними засновниками.

Тим цікавіше було читати лист з Татарбунар про створення недержавного і некомунального видання з невибагливою і разом з тим нестандартною назвою – «Райцентр». Газета створена не владними структурами, не олігархами, а рядовими підприємцями Татарбунарського району, котрі бажають мати незаангажоване місцеве видання.

У коротенькому листі до редакції «Журналіста України» сказано: «Газета є громадською, бо фінансується виключно за рахунок позабюджетних коштів – членських внесків об'єднання громадян «Рідний край» та за рахунок добровільних одноразових внесків громадян».

Значить, газета потрібна, коли на неї виділяють зовсім не зайві в сімейних бюджетах кошти?!

Цю думку підтверджує вже той факт, що за короткий проміжок часу видання вийшло на регулярний що-

тижневий випуск, за кілька місяців у нього з'явилася перша сотня передплатників.

Передплатна кампанія-2011 принесла газеті «Райцентр» майже 300 передплатників. Серед них є й депутати

районної ради, звичайно ж, підприємці, а також пересічні татарбунарці, котрим цікаво щотижня отримувати в по-

штові скриньки свіжий номер налаштованої зробити життя кращим газети.

ГАЗЕТА СТВОРЕНА НЕ ВЛАДНИМИ СТРУКТУРАМИ, НЕ ОЛІГАРХАМИ, А РЯДОВИМИ ПІДПРИЄМЦЯМИ

Усього ж разовий тираж становить 2000 примірників. Певну кількість розповсю-

джують безплатно, частину реалізують за гроші.

Судячи з публікацій

перших номерів, газета стала подією в Татарбунарах: очільники міста і району привітали її появу, висловили сподівання на співпрацю,

запевнили в тому, що доступ до інформації для «Райцентру» завжди буде відкритим.

А голова обласної організації НСЖУ Юрій Работін, звертаючись до колег з нового видання, наголосив: «Бути причетними до всіх подій, які відбуваються в житті татарбунарської громади – ось що має стати визначальним чинником у діяльності «Райцентру»... Не бійтеся твердо говорити про ті проблеми, які є в регіоні. Їх багато.

Однак найскладніші проблеми набагато легше вирішувати, якщо у повному обсязі інформувати про них громаду. Адже гуртом долати перешкоди значно простіше».

Схоже, цією порадою колектив редакції скористався повною мірою.

Перше, на що звертається увага, так це, на відміну від багатьох районок, відсутність розлогих розповідей про свого засновника-грошодавця. Тільки в одному з перших номерів «Райцентру» є коротеньке повідомлення про засновника газети, де, зокрема, сказано: «Можна пасивно спостерігати за кволими потугами місцевої влади у забезпеченні соціальної стабільності громади, щоб потім нещадно критикувати усіх підряд: президента, міністрів, депутатів, мерів, громадськість, чиновників... Та чи стане від цього кращим наше життя? Намагання вирішити ці питання привели до ідеї об'єднати небайдужих громадян нашого міста і району, виявити людей, спроможних активно діяти не лише на власну користь, а й враховуючи інтереси усієї громади. Такими патріотами виявилися наші підприємці. Бажання вдосконалювати та відстоювати економічні, творчі, соціальні інтереси співгромадян лягли в основу створення нової громадської організації «Рідний край».

Ця ідея – діяти не на власну користь, а задля добра громади – покладена в основу

і самої газети. Розділивши свій заголовок на два рядки – «рай» і «центр», цим ніби сказали, що рідні місто і район з їхньою великою курортною зоною, якщо добре постаратися і потрудитися, можна перетворити на райський куточок Одещини. На це спрямовані всі публікації номерів, з якими мали

ШТАТУ ТА Й САМОЇ РЕДАКЦІЇ В ЇХ ЗВИЧНОМУ РОЗУМІННІ НЕМАЄ

можливість ознайомитися. Правда, підшивка поки що досить тоненька, але й вона дає вже непогане уявлення про видання.

Так, в публікаціях про татарбунарське життя-буття привертають увагу матеріали про майстровитих і добрих людей, про тих, хто дбає про благоустрій міста, старається порадувати дівчорі і допомогти дорослим землякам, які потребують підтримки. Не обходять молодіжних проблем, розуміючи, як нелегко буває юним на початку дорослого життя.

Колектив налаштований на діалог з читачем і має добру реакцію у відповідь. Люди пишуть і телефонують до редакції, ділячись своїми радіощами і проблемами. Усе, що може бути цікавим широкому загалу, потрапляє на газетні сторінки.

І критика також присутня. Та, судячи з публікацій, її не перетворюють на самоціль. Критична інформація на шпальтах «Райцентру» не голослівна, проблеми порушують такі, що дійсно хвилюють багатьох жителів міста і району (як приклад – публікація про стан автовокзалу, котрий стоїть занедбаним не один рік, матеріали про негаразди з водопостачанням тощо).

Газета має повноколірні першу і четверту шпальти. Щоправда, друк перших номерів був не дуже якісний, але, як було нам сказано в телефонній розмові, в редакції це розуміли й ситуацію було виправлено.

Коли поцікавилися у редактора Вікторії Алексеєнко про штат, не без здивування почули, що штату та й самої редакції в їх звичному розумінні немає. Є редколегія, до складу якої входять представники громадських організацій. Вони працюють на громадських засадах, колегіально обговорюють найбільш резонансні події і спірні питання та виносять свій вердикт стосовно публікації тих чи інших матеріалів. Професіоналізм та бажання бути корисними громаді – ось головна мотивація і важливий критерій в діяльності «Райцентру».

І це не красиві слова. Звичайно, від зарплати ніхто б не відмовився, але поки що ентузіасти роблять свою справу, маючи платню від власної підприємницької діяльності, а ще за рахунок благодійних внесків від звичайних громадян. Є також незначний

ду, чиновники, пенсіонери, – говорить Вікторія Алексеєнко. – Всі, хто знаходиться на бюджетному утриманні, не розуміють людей, які власною працею, без державної допомоги утримують себе і свої родини. До речі, малі підприємці є одними з найбільш соціально незахищених нині в Україні. Вони повинні сплачувати купу податків, внесків, штрафів. І, тим не менше, і державні служби, і освітні установи, і медичні заклади по допомозі спішають в першу чергу саме до них. Будь-який благодійний чи святковий захід не обходиться без допомоги підприємців. От і в ситуації з громадською газетою не всі розуміють, що заснована вона дійсно для того, щоб пробудити у людей почуття патріотизму, справедливості, власної гідності. Складно пояснювати причини відсутності заробітної плати в громадській газеті і що рекламні оголошення підприємців друкуються безплатно, оскільки ці підприємці оплачують випуск газети, забезпечують необхідною технікою і приміщенням.

Нині редактора «Райцентру» Вікторію Алексеєнко обрано депутатом Татарбунарської районної ради.

Вона упевнена, що тепер з'являються нові можливості вирішувати проблеми підтримки малого підприємства Татарбунарського району, розробляти принципово нові програми розвитку малого і середнього бізнесу задля покращення життя усіх мешканців не лише Татарбунарського району, а й усього південного регіону Одещини. І про все це обов'язково розповість вона на сторінках своєї газети з цікавою назвою – «Райцентр».

НИНІ РЕДАКТОРА «РАЙЦЕНТРУ» ВІКТОРІЮ АЛЕКСЕЄНКО ОБРАНО ДЕПУТАТОМ РАЙРАДИ

дохід від передплати, але він не перебиває тих витрат, які необхідні для щотижневого виходу ще зовсім нового видання. Молоді помічники – верстальник Андрій Горбатюк і секретар-кур'єр Олена Зенченко працюють на волонтерських засадах, набираючись практичного досвіду.

– Не завжди розуміють такий альтруїзм податківці, працівники пенсійного фон-

Петро Дмитрович ГАВУКА

Непроста у редактора доля

23 лютого Петро Дмитрович Гавука відзначить свій 60-річний ювілей. А кілька місяців тому сталася не менш важлива для нього подія - 20-річчя Косівської районної газети «Гуцульський край», в якій він пропрацював всі ці двадцять років і яку редагував з 2001 по 2007-й. Та, читаючи його листа до редакції «ЖУ», розумієш, як у людини болить душа. Чому?

Але про це - далі. Зараз же пропонуємо читачам матеріал журналіста Івана Мисюка, який теж нещодавно отримала наша редакція.

Вісторію і літопис «Гуцульського краю» вписав своє ім'я колишній редактор Петро Гавука, який виконував обов'язки заступника редактора, коли «Гуцульський край» очолювала світлої пам'яті Людмила Городенко - хрещена мати створеного як альтернатива прокомуністичній пресі у буремному 90-му видання.

Для Петра Дмитровича журналістика не просто покликання, а саме життя. На журналістській ниві він пройшов від юнкора, позаштатного кореспондента до авторитетного й талановитого редактора. До газети «Гуцульський край» долучив весь свій творчий хист і щедre серце. В його кабінеті, що на другому поверсі редакції, я завжди заставав його з привітним обличчям і лагідним поглядом добрих очей. Він завжди був у колі авторів публікацій. До нього йшли з пошануванням і за порадою. Він притягував до себе, мов магнітом, творчу юнь.

Без сумніву, Петрові Гавуці завдячують нині за добру підтримку десятки здібних з нахилом до журналістики краян. Він посвячував їх у тайну творення кореспонденцій, замальовок, нарисів, прискіпливо навчав любити слово у всій його формі і красі, рекомендував, клопотався, щоб здібніших дописувачів було прийнято до Національної спілки журналістів України.

Активними, діяльними членами цієї авторитетної, престижної творчої організації стали позаштатні кореспонденти Антон Лубів, Володимир Моравський, Володимир Бойчук, Ілона Тимофійчук та автор цих рядків.

Петро Гавука - уродженець села Рожнова, в якому щедre сузір'я талантів. По закінченні 1968 року місцевої середньої шко-

ли розпочав трудову діяльність в Косівській районній друкарні. Та вже з 1973-го переходить на творчу посаду - літпрацівника Верховинської районної газети «Світанок». Згодом - кореспондентом Косівської районки «Радянська Гуцульщина», де й пройшов шлях до заступника редактора.

Він доклав чимало зусиль до створення демократичного видання Косівщини - часопису «Гуцульський край», де був заступником редактора, а пізніше - редактором.

У вільний час Петро Гавука переглядає альбоми з його найбільш вдалим публікаціями, вміщеними на сторінках журналів, що входять не тільки в Україні, а й в США і Канаді:

«Рідна природа», «Людина і світ», «Журналіст України», «Гуцульщина», «Гуцулія» та інших.

Петро Дмитрович Гавука є членом спілки з 1976 року. З 1978 і дотепер очолює Косівську первинну журналістську організацію, всіляко підтримує обдаровану молодь, піклується про ветеранів. Він також входить до правління обласної організації НСЖУ.

Він не був «кишеньковим» журналістом, упродовж усієї журналістської роботи постійно «викликав вогонь на себе», сміливо критикуючи владу і різних керівників. В 2006 році на собі відчув наїзди та утиски преси з боку влади на районному рівні. Внаслідок чого й голодував, однак був звільнений з посади редактора без згоди на те трудового колективу.

Незважаючи на перенесену в 2008 році складну операцію в обласному онкодиспансері, Петро Дмитрович як ветеран праці і далі займає активну життєву позицію, бере участь у громадському житті Косова. Зокрема, редагує на громадських засадах новостворений журнал «Гуцулія і Гуцульщина».

Серед колишніх його підопічних Ганна Скоропанюк, яка нині очолює газету «Захід», лауреат премії імені Марка Черемшини. Викладачкою факультету журналістики Львівського університету стала Наталя Димнич, ведучими всеукраїнських телеканалів - Олена Фроляк (ICTV) та Тетяна Даниленко (5 канал). Здібним журналістом, діяльним працівником Львівського телебачення проявив себе Андрій Мельник.

Автор цих рядків скромними успіхами й досягненнями на журналістській ниві теж щиро завдячує своєму наставнику Петрові Гавуці. Завше приємно зустрічатися з ним в Косові. Знаю, що після перенесеної операції він на пенсії. Та ніщо навколишнє йому не байдуже. З ним приємно спілкуватися. В нього стільки доброї енергії та оптимізму, залюбленості в житті!

Петро Дмитрович за свою багатолітню (35 років) роботу в районній пресі має понад 30 грамот, подяк, дипломів обласної та районної влади, об'єднанні НСЖУ. А нещодавно його нагородили Золотою медаллю української журналістики. Як на мене, він уже давно заслуговує звання

заслуженого журналіста України. Але, як кажуть в народі, краще пізно, ніж ніколи.

Тож з роси й води дорогому побратиму по духу і творчості.

*Іван МИСЮК,
член НСЖУ.
Івано-Франківщина.*

ВІД РЕДАКЦІЇ «ЖУ».

Готуючи до друку цей матеріал, ми поспілкувалися з виконуючою обов'язки редактора «Гуцульського краю» Алісою МУДРИЦЬКОЮ, відповідальним секретарем обласної організації НСЖУ Вікторією ПЛАХТОЮ. Виявляється, і сьогодні «Гуцульський край» - на роздоріжжі, бо на останній сесії райради не змогли затвердити редактора, та й в колективі, який є співзасновником видання, немає одностайності. Можливо, саме це так болить одному з тих, хто започатковував газету, Петрові Гавуці.

Не вдаючись у подробиці, скажемо тільки, що працювати косівським журналістам доводиться в складних умовах непростих взаємин з владою. Всім дуже хочеться правувати комунальною пресою, а оскільки кожен депутат і начальник тягне у свій бік і бажає, аби газета саме йому служила знаряддям у боротьбі з опонентами, то й не дивно, що вже не один редактор передчасно пішов з життя, а Петро Гавука переніс складну операцію.

Та даремно закликати владців до розуміння. А ось колегам можна поради́ти більше підтримувати один одного. І цінувати. Добре слово, дружба підтримка, увага і розуміння - хіба це так важко! А як гріє душу і гуртує спільноту...

ВІН НЕ БУВ «КИШЕНЬКОВИМ» ЖУРНАЛІСТОМ

Світлана ОРЕЛ,
власкор «Дзеркала тижня»

Журналіст на букву «?..»

Серед матеріалів одного з грудневих номерів місцевих газет увагу читача навряд чи привернув саме цей некрикливий репортаж у газеті «Україна-Центр» з концерту Олександра Малініна, який за кілька днів перед тим відбувся у Кіровограді. Автор, пишучи про концерт, послуговувався власними враженнями та тими короткими вставними розповідями, якими артист ділився із слухачами поміж співом.

Чи то спілкування це вдалося занадто щирим, чи у Малініна був гарний настрій, але він необачно повідомив публіці, що в дитинстві мріяв про незвичну професію – хотів бути свистуном. Саме так і названо було репортаж в «Україна-Центр» – «Я хотів бути свистуном...» І що з того?

Та, власне, могло бути й нічого, аби інша кіровоградська газета «Вьєдомости плюс», що виходить на день пізніше, не помістила відгук на згаданий репортаж. Чомусь він страшенно обурив місцевого бізнесмена Юрія Шарова, родина якого свого часу мала безпосередній стосунок до засновництва газети «Вьєдомости плюс». Власне, Юрій Шаров, будучи знайомим зі співаком, і запросив його виступити у нашому місті. І навіть подарував йому пісню. Про це артист повідомив публіці під час концерту. Не дивно, що «Україна-Центр» резонно запитала: як саме подарував – чи купив у когось, чи сам написав (співак не уточнив), тим більше, що Юрій Шаров не має слави ні поета, ні композитора.

Важко сказати, що ж саме так розсердило Юрія Шарова (рідний брат відомого народного депутата), можливо, згадані нюанси. Але вони були висловлені цілком коректно і якщо й могли викликати реакцію, то бажано таку ж коректну і недвозначну. Натомість «Вьєдомости плюс» опублікувало третину полоси грубої лайки. Правда, частина цього опусу – непомірна хвала Олександру Малініну, інша ж частина – брудна лайка на адресу редактора «Україна-Центр» Юхима Мармера. Тут не тільки ставиться під сумнів його статус заслуженого журналіста (власне,

дискусією на рівні аргументів і не пахне), а й звучать прямі образи, настільки брутальні, що нормальній людині (в смислі загального рівня культури) навіть переказувати їх не хочеться.

Тим більше дивно, що газета публікує такий контраверсійний (м'яко кажучи) текст без підпису (хоча мало хто з кіровоградців сумнівається, чия саме позиція там висловлена), адже у цьому випадку він сприймається як редакційний...

Власне, мало кого хвилює культурний рівень автора того ганебного опуса. Людина має право образитися і навіть вилятися. Але ж не на сторінках газети! І тут у мене претензії у пер-

можна сказати, кращим у краї) видання. І ніхто й пари з уст!

На мою думку, це – не лише відсутність журналістської солідарності та професійної етики, це – свідчення вбивчої тенденції – як сказав засновник, так і буде! У кожного редактора, мабуть, таке траплялося, коли не посмів послухатись, а треба було. Раз-другий не захистив власну гідність, справедливість, якісь професійні стандарти і стаєш ручним. Та грань дуже тонка. З одного боку ти – журналіст, професіонал, суспільна інституція, з іншого – кишеньковий виконавець чийсь не завжди доброї волі. У випадку з газетою «Вьєдомос-

РАЗ-ДРУГИЙ НЕ ЗАХИСТИВ ВЛАСНУ ГІДНІСТЬ, СПРАВЕДЛИВІСТЬ, ЯКІСЬ ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ І СТАЄШ РУЧНИМ

шу чергу до журналістів. Олена Савранова, редактор «Вьєдомостей плюс», свою журналістську діяльність починала якраз під керівництвом Юхима Мармера, і навряд чи вона особисто вважає так, як автор тієї базарної лайки, винесеної на сторінки редакційної нею газети. Чому ж у таких випадках ніхто не згадує про журналістську етику, яку ми, журналісти, мусимо проявляти до всіх членів суспільства, а тим більше до колег?

На жаль, промовчала і місцева організація спілки журналістів, не відгукнулась і жодна інша газета області. Адже фактично нізачо публічно ображено, брутально принижено редактора авторитетного в області (за рівнем журналістики,

ти плюс) це явище просто набуло гіпертрофованих, гротескних форм, а скільки таких випадків, які залишаються непоміченими читачем, суспільством?

А як же тоді сумнозвісне – хто платить, той і музику замовляє? Багато журналістів, на жаль, дотримуються саме цього правила. Адже якщо хтось засновує газету, то має на увазі майбутній прибуток. Так само, як власник приватного стоматологічного кабінету, магазину чи кафе. Але ж чомусь там нікому у голову не прийде проявляти сваволлю – порушувати санітарні норми, правила торгівлі, чи замість того, щоб обслуговувати клієнта, облиги його поміями. Чому ж тоді навіть ми, журналісти, вбиваємо собі у голову думку,

що в приватній газеті все можна? Та не можна! Бо тут, як і скрізь, мають дотримуватись професійні стандарти, журналістська етика, врешті, повага і до власної професійної гідності, і до читача!

І знову гостро постає питання підготовки журналістських кадрів. Адже нині чимало керівників кіровоградських видань, обласної телерадіокомпанії – випускники російського відділення філфаку Кіровоградського педінституту. Свого часу саме це відділення славилось креативністю, інтелектуальністю, присутністю у всіляких просунутих молодіжних тусовках. От ця креативність тепер і вилазить на керівні посади у ЗМІ. Але ж на російському філфаці, зрозуміло, – ні слухом, ні духом ні про які професійні стандарти у журналістиці, ні тим більше про журналістську етику. Тож чи варто дивуватися? Гірше, що й сьогодні, коли вже у педуніверситеті з'явився факультет філології і журналістики, про викладання такого предмету, як журналістська етика знову не йдеться.

От з нас і пре креативність російського філфаку: ті ж «Вьєдомости плюс» і раніше не обтяжували себе дотриманням журналістської етики, дозволяючи собі ображати тих, хто їм (чи засновнику) не подобається не те що на грані фолу, а поза ним. Одна з найневинніших їхніх витівок – називати головного лікаря лікарем на букву «г». Чи не будуть після цього читачі називати журналістів (і не лише тих, хто собі дозволяє подібне, а й усіх підряд, бо ж мовчки ковтають це приниження професії) журналістами на якусь букву?

Кіровоград.

950 тисяч - на статутну діяльність

(Підтримка передбачається законом «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 1997 р.).

За цим законом НСЖУ вже кілька років поспіль отримує певну дотацію з Держбюджету.

«ЖУ» звернувся до головного бухгалтера спілки, заслуженого економіста України Галини РОМАНЮК з проханням розповісти про

ситуацію 2011 року. Ось що вона повідомила:

-Держбюджет-2011 передбачає фінансування НСЖУ в обсязі 950 тис. гривень - так, як було і минулоріч. Як відомо, вся сума призначається для обласних організацій НСЖУ. Кошти розподіляються помісячно і через Державний комітет телебачення і радіомовлення та Державне казначейство як поточні трансферти

надходять безпосередньо на рахунки об'єднань спілки. За розписом, який ми робимо в центральному офісі.

У нас 25 обласних і регіональних організацій, то ж на кожну припадають мізерні кошти. Ми вирішили розділити порівну. Звичайно, цих сум недостатньо для їх функціонування, а тому вони ще й самостійно знаходять фінансові можливості для роботи.

Наприкінці минулого року народні депутати затвердили Державний бюджет. Цікаво, які суми передбачені в ньому на підтримку творчих спілок?

Василь ПАЛАМАРЧУК, в.о. голови правління Вінницької обласної організації НСЖУ

«Вінниччина - очима редактора» Стартував обласний творчий конкурс

Редактор немирівської райгазети «Прибузькі новини» Тетяна Котик радо приймала гостей – колег з усієї області. Їй є що показати – у приміщенні зроблено ремонт, тепло й затишно, оновлена комп'ютерна техніка, особлива ж гордість – міні-друкарня, а це запорука вчасного і якісного випуску не лише свого видання, але й газет із сусідніх районів.

Теплота спілкування, зацікавлена розмова професіоналів – так розпочався в Немиріві обласний творчий конкурс «Вінниччина - очима редактора», ініційований обласною організацією Національної спілки журналістів України і підтриманий управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації.

Найперше про мету творчого конкурсу. Основне – побачити і відтворити на сторінках видань все краще, що є у сусідів, – від новинок в промисловості, будівництві, транспорті до родзинок в культурному житті, пам'яток архітектури, культури, місць подільської слави, оригінальних явищ природи.

Скажімо, редакторам було цікаво дізнатися, що з Немировом пов'язані сім'ї Потоцьких, Строганових і Столипінних. Тут народився російський поет Микола Некрасов, жила та

працювала письменниця Марко Вовчок, бував Богдан Хмельницький, а його ж син Юрко Хмельниченко у 1677 році зробив Немирів столицею. Відвідували місто польські королі Станіслав Август Понятовський, Ян Собеський, російський імператор Петро I, полководець Олександр Суворов, композитори Людвіг ван Бетховен, Клод Дебюссі, Ференц Ліст.

Не можна не згадати і місцевого уродженця Владислава Городецького – автора проекту Будинку з химерами у Києві.

У прекрасному палаці княгині Щербатової, де нині розташований санаторій «Авангард», редактори оглянули картинну галерею, що нараховує близько півтисячі полотен – робіт художників України, які тут відпочивали.

Після такого емоційного заходу, вражень від справжнього мистецтва, розповідей про знаменитих і талановитих людей, щедру душу і трагічну долю княгині Щербатової редакторів повезли на відоме усьому світові підприємство «Nemiroff». Горілчаної продукції тут випускається 26 найменувань – від «Nemiroff Медової з перцем» до «Nemiroff-Оригінал», «Березової на бруньках», «Nemiroff-делікат», «Nemiroff-LEX-ультра», «Клюква на коньяку»...

На упаковках відвідувачі побачили адреси поставок: Грузія, Вірменія, Ізраїль, Нідерланди, Росія, Німеччина, загалом 55 країн світу.

У цехах світло і чисто, наче в хорошій лабораторії, не чути запаху спиртного.

А ще працівники преси довідалися, що син знаменитого державною діяча, мецената,

колекціонера граф Григорій Строганов ще в 1872 р. заснував у Немирові гуральню, яка виробляла за добу 5 тисяч півлітрових пляшок спиртного. Цікавою була інформація про те, що в одній з письмових згадок, яка датується ще 1752-им роком, написано, що кожний немирівський поміщик для домашнього вжитку випускав домашні горілки – анісову, березову, вишневу, сливову, гру-

шеву, навіть яєчну... Дізналися працівники преси і про те, що це сучасне виробництво дає до 40 відсотків надходжень до бюджету Вінницької області.

Дуже корисною і приємною була екскурсія на Брацлавський завод з виготовлення доільних установок. Попри те, що більшість наших підприємств в період розрухи, кризи позакривалися, товариство «Брацлав» впроваджує новітні

технології. Приємною несподіванкою для журналістів стало відвідування кінно-спортивного клубу. Єдиний на теренах області клуб такого типу за короткий проміжок часу встиг здобути кілька призових місць у республіканських змаганнях.

Згодом сторінки районних газет зарясніли заголовками про перебування на Немирівщині.

Обласна організація НСЖУ, управління в справах преси та інформації шомісяця вже при перебуванні в іншому районі підбиватимуть підсумки конкурсу «Вінниччина - очима редактора», вручатимуть переможцям дипломи. Вирішено, що після відвідання всіх районів буде випущено книгу.

НА ФОТО: виступає Тетяна Котик.

Проведемо всеукраїнську протестну акцію!

*Вікторія ПЛАХТА,
відповідальний секретар
Івано-Франківської обласної
організації НСЖУ*

На пленумі Івано-Франківської обласної організації Національної спілки журналістів України, який відбувся наприкінці грудня, обговорено питання «Про проект Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» і стан комунальних ЗМІ області напередодні роздержавлення».

Учасники пленуму висловили стурбованість ситуацією, що складається в інформаційному просторі України, і в нашій області зокрема. Моніторинг, який здійснюють авторитетні міжнародні і вітчизняні організації, свідчить про різке звуження свободи слова в Україні, фактичне повернення цензури. Спостерігається безцеремонне втручання владних співзасновників газет в організаційно-правову форму діяльності редакцій, неправомірні, в правовому сенсі, вимоги укладення контрактів з редакторами, переписування статутів редакцій газет з тенденцією до ще більшого узалежнення видань, зміни їх організаційно-правової форми.

Внаслідок цього маємо компліментарний та некритичний характер висвітлення діяльності влади, газетні сторінки рясніють фотографіями можновладців, розповідями на фоні загального занепаду про їхні «історичні звершення». Натомість – різко зменшується присутність у ЗМІ опозиції, альтернативних точок зору. Є випадки, коли місцеві чиновники безцеремонно втручаються в редакційну політику. В окремих районах дійшли до того, що редакція, перш, аніж

відправити газетні сторінки до друкарні, носить їх на читку в райдержадміністрацію. Керівників ЗМІ, які намагаються протистояти цьому, за різними, часто надуманими приводами, намагаються усунути (і усувають!) з посад. Нерідко – на шкоду виданню.

Здавалося б, таке загнущання комунальної преси мало би принести хоч один позитив для редакцій – належне фінансування.

Насправді ж маємо хронічне невиконання фінансових зобов'язань з боку засновників і співзасновників, відмови

укладати угоди на висвітлення своєї діяльності (а якщо такі і є, то вони складені формально), втручання в господарську діяльність, ініціювання перевірок контрольних органів, часто – не правочинних.

Через недостатнє фінансування з боку співзасновників – органів виконавчої влади та місцевого самоврядування – більшість районних газет заледве зводять кінці з кінцями. Редакції старіють, випускники

факультетів журналістики не йдуть на роботу в районні видання. Як наслідок, в окремих редакціях є заледве по одному фаховому журналісту. Варто зазначити, що для комунальних ЗМІ підтримка з боку владних співзасновників – фактично основне джерело фінансування, оскільки майже в усіх районах нашої області відсутній належний рекламний ринок. Особливо гостро це питання постане, коли буде схвалено закон про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації, ре-

алізація якого може призвести до зникнення багатьох видань.

Учасники пленуму обласної організації НСЖУ схвалили звернення до органів виконавчої влади та місцевого самоврядування – співзасновників комунальних засобів масової інформації, в якому закликають їх виявити державний підхід до проблеми функціонування внутріобласного інформаційного простору: зробити все, аби комунальні видання підійшли

до реформування у стані готовності до роботи в ринкових умовах. Передусім, вирішити матеріально-фінансові проблеми редакцій, подбати про зміцнення їх матеріально-технічної бази, яка наразі не відповідає елементарним вимогам, передати у власність редакційним колективам приміщення та майно, якими вони тепер користуються, закріпити за ними відповідні земельні ділянки.

Обласна організація Національної спілки журналістів України виходить з того, що в інтересах держави, в інтересах національного інформаційного простору - якомога повніше зберегти дієздатну місцеву пресу в кожному адміністративному центрі, в кожному районі. Адже їхні мешканці, громадяни України, мають право на місцеву інформацію, яка в іншому разі або взагалі зникне, або ж буде віддана на відкуп чужим для національних інтересів так званним комерційним (олігархічним) виданням.

Учасники пленуму пропонують Національній спілці журналістів України ініціювати проведення Всеукраїнської протестної акції на захист свободи слова та журналістів.

Громадяни України мають право на місцеву інформацію

«Дважды два»: кроки до професії

Не секрет, що не всім в дорослому середовищі журналістської братії навіть за двадцять років незалежності вдалося увімкнути нове, відповідне реаліям сучасності мислення. А тут де ще взялися комп'ютер з його Інтернетом... І розмови про роздержавлення ЗМІ відлякують своїми проблемами...

І за своїми дорослими клопатами не помічають, як останніми роками активно піднімається молода поросль журналістики.

Та все-таки в українській журналістиці більше таких, що й самі йдуть в ногу з часом, і про майбутнє покоління дбають.

Серед таких, наприклад, газета «Донбасс». Зокрема, нещодавно спільно з обласним дитячо-молодіжним центром і «Лігою юних журналістів» тут провели зустріч з юнкорами відомих підліткових видань Донеччини. Ознайомили молодь з журналістською «кухнею», запропонували співробітництво. Тим самим вселили в майбутніх журналістів віру в те, що їхнє професійне зростання не чуже дорослим колегам.

Наприкінці 2010-го «Донбасс» поділився доброю новиною – про те, що учнівська газета «Дважды два» навчально-виховного комплексу № 11 з Артемівська стала переможницею номінації «Шкільна преса міст України» на всеукраїнській виставці преси «Молодіжний акцент». Виставка традиційно, уже виосте, проводилася в Запоріжжі обласною молодіжною громадською організацією «Прес-центр-«Акцент». У ній узяли участь 52 редакції молодіжних газет і журналів практично з усіх областей України.

Молодь учили правильно сприймати критику і робити правильні висновки. Важливим здобутком стало те, що тут юнкори не тільки представили свої видання, а й упродовж кількох днів спілкувалися між собою, пройшли навчання в

майстер-класах досвідчених журналістів

Чим же примітна газета «Дважды два», що стала переможницею, обійшовши багатьох своїх колег-суперників?

Створення справжньої друкованої газети ініціювали самі учні ще в 1997 році. До цього тут була розроблена і успішно діяла клубна система, до складу якої входив і клуб «Журналіст». З нього й виросла «Дважды два», у якій чимало знахідок, що допомагають робити газету не тільки цікавою, а й потрібною. Детальніше, відповідаючи на запитання нашого журналу, розповідає про це шкільне видання його редактор – керівник клубу «Журналіст» Єлизавета ГОНЧАРОВА.

- Що собою представляє возглавляемое Вами издание?

- «Дважды два» была зареєстрована як учитьсько-ученическа газета. Выходит она ежемесечно (кромє летних каникул), на восьми полосах формата А-4 в черно-белом варианте.

Матеріально выпуск обес печивається через благодтво-

рительные фонды родителей в размере пяти гривен в год. Распространяется по классам - каждому ученику, чьи родители изъявили желание, чтобы их сын или дочка получали «Дважды два».

Уже увидели свет 115 номеров тиражом по 1000 -1200 экземпляров. Но этим деятельность редакции не ограничивается. Вышло 11 спецвыпусков, издано 6 авторских книжек серии «Библиотечка газеты «Дважды два»», создана фото- и видеохроника школьной жизни, снято 2 видеоролика о жизни редакции и фильм «Одаренные дети».

- Как «Дважды два» привлекает новые кадры?

- Для привлечения к работе в нашем клубе в октябре проводятся марафоны разной тематики: пиратской, шпионской, разбойничьей. В увлекательной игровой форме ребята узнают первые сведения о журналистике, пробуют свои силы в написании журналистских расследований, репортажей и материалов других жанров.

У кого прорезается журналистская жилка, увлекаются

юнкорской работой, становятся школьными корреспондентами. А бывает, что появляется у кого-то что-либо очень важное, о чем он хочет рассказать своим одноклассникам. Напишет об этом в газету. А потом заинтересуется и становится активным автором школьного издания.

- Есть ли определенное ядро юнкорского коллектива - прообраз редакции обычной газеты, где четко определен круг обязанностей, закреплены темы?

- Структура редакции не имеет четкой организации по причине разновозрастного контингента ребят. Каждый юнкор имеет возможность попробовать себя в роли и корректора, и фотокора, и верстальщика, и выпускающего редактора. Ребята поопытнее самостоятельно ведут собственные рубрики.

В начале месяца вся редакция (а это более 30 школьников) собирается для обсуждения удач и неудач вышедшего номера. После этого, учитывая ошибки и достижения, планируют следующий номер: рисуют макет, изучают возможные инфомповоды, распределяют материалы, назначают сроки и ответственных за тематические подборки.

- Нынешняя победа, наверное, не единственная за столько лет издания газеты?

- «Дважды два» постоянно участвует в Международном фестивале детских и молодежных СМИ «Жми на RECOrd» (об этом фестивале в свое время рассказывал «Журналіст України»). Практически ежегодно наше издание отмечает здесь дипломами и званием лауреата, дважды нам присуждался Гран-при, награждены также Грамотой НСЖУ.

По праву гордимся победой на Всеукраинской выставке детских и молодежных изданий «Акцент» (Запорожье), в областном фестивале детской прессы «MaYovka». Успешно защищают юнкора научно-исследовательские работы в секции «Журналистика» Малой академии наук (МАН – створе-

ний за сприяння Міністерства освіти і науки та Національної академії наук України загальнодержавний науковий проєкт, що сприяє розвитку потенціалу обдарованих школярів – *ред.*). А вообще список достижений, отмеченных наградами на фестивалях и конкурсах, начиная от городских до всеукраинских, довольно объемистый. Ребята активные, в их характерах присутствует здоровая амбиция. И это, думается, поможет им во взрослой жизни

- Чем газета выделяется на фоне других, когда её оценивают строгие жюри конкурсов и фестивалей?

- Наиболее значимыми достижениями, отмеченными на различных фестивалях и конкурсах, являются редакционные акции, которые мы проводим в школе и за ее пределами.

К примеру, с интересом воспринята акция "Проверь вес своего портфеля". В сентябре на входе в школу юнкоры взвешивали портфели учеников - от первоклассников

до выпускников. Выяснили, что вес портфелей учеников первых-пятых классов в 1,5-2 раза превышает допустимый по нормативам, что приводит к искривлению позвоночника.

В результате подготовлен интересный материал, даны рекомендации детского травматолога и других специалистов.

Или еще одна акция и тема для публикации - "Позитив против авитаминоза". 1 апреля в школе юные журналисты меняли позитивные фотографии, картинки, рисунки учеников и учителей на витаминки. В результате получились яркая, интересная выставка в школьном холле и первополосный материал.

Высокую оценку получают на конкурсах подготовленные ребятами проблемные, критические и дискуссионные материалы с раскрытием разных точек зрения. В них присутствует креатив идей, добротная подготовка.

- Ясно, что не все юнкоры становятся журналистами. Но есть такие, кто связал свою жизнь с этой профессией?

- Выпускниками нашего клуба стали за эти годы более 300 учеников, пятеро из которых избрали профессии журналиста.

Алексей Заяц, 2002 год выпуска, - телеоператор артемовского телевидения "Заказ"; Выпускники 2007 года - Гаяне Авакян и 2010 года - Настя Рыбальченко учатся в Донецком национальном университете на факультете украинской филологии. Гаяне, к тому же, работает в артемовской газете "Вперед". Выпускник 2009 года Сергей Зипир учится в Харьковском национальном университете на факультете общей филологии; Даша Данилина, 2010 год выпуска, поступила на факультет журналистики Донецкого национального университета, сотрудничает с региональной газетой "Донбасс".

- «Дважды два» поддерживает связь со взрослыми газетами? Понимание и поддержку находите?

- Юнкоры тесно сотрудничают с местной газетой

«Вперед», которая регулярно публикует их материалы. Региональная газета «Донбасс» тоже публикует материалы юнкоров. Выпускники клуба активно сотрудничают с этим изданием, уже будучи студентами, а заместитель главного редактора «Донбасса» Сергей Черных присылает нам свой анализ номеров газеты и проводит с юнкорами мастер-классы.

В апреле 2010 года на базе редакции «Дважды два» прошел областной семинар для школьных изданий Донецкой области, на который съехались представители 21 редакции.

- Что молодое поколение хотело бы пожелать старшим коллегам?

- Юнкоры желают взрослым и серьезным журналистам молодого задора и креативности!

НА ФОТО: оформляется стенд «Дважды два» на виставці у Запоріжжі, де було здобуто перемогу в номінації «Шкільна преса міст України».

Олександр МАКАРСЬКИЙ,
публіцист,
професор КНУКМ

Почну з цитат:
„Ленина отличала безжалостность, резкость, грубость по отношению к политическим противникам. Он никогда не допускал возможности хотя бы частичной правоты своих противников, хотя бы частичной своей неправоты.

„Продажный... лакей... холуй... наймит... агент... Иуда,

Спiр, в якому не народжується iстина

За радянськими святцями в сiчнi вiдзначався день пам'ятi Ленiна. З'явилися вiдповiднi публiкацiї до чергових роковин смертi „вождя свiтового пролетарiату” (так, до речi, цiлком серйозно його нещодавно репрезентував Перший канал росiйського ТБ). Ми вiршили згадати ту дату, бо, на жаль, ленiнськi пiдходи - не лише факти iсторiї...

купленный за тридцать сребреников...” - такими словами Ленин часто говорил о своих оппонентах”.

„Ленин в споре не стремился убедить противника. Ленин в споре вообще не обращался к своему оппоненту, он обращался к свидетелям спора. Его целью было перед лицом свиде-

телей спора высмеять, скомпрометировать своего противника. Такими свидетелями спора могли быть и несколько близких друзей, и тысячная масса делегатов съезда, и миллионная масса читателей газет.

Ленин в споре не искал истины, он искал победы. Ему во что бы то ни стало надо

было победить, а для победы хороши были многие средства. Здесь хороши были и внезапная подножка, и символическая пощечина, и символический, условный, ошеломляющий удар кулаком по кумполу”.

Це уривки з повiстi Василя Гроссмана „Все тече...”. Написана в кiнцi 50-х – на початку

ТБ: ЩО ЗА КАДРОМ

60-х, в СРСР вона була надрукована лише у 1989 р., а на Заході – у 1970 р.

В минулому місяці побачив в Інтернеті чудову статтю, присвячену В.Гроссману. Приводом для публікації стали 105-ті роковини від дня народження письменника. Цікаво, подумав тоді: а як нині, через два десятиріччя після першого знайомства, сприйматиметься гроссманівська повість? Щоб отримати відповідь, багато часу не знадобилося, за два вечори перечитав її.

Раджу кожному таке зробити й заздрю тим, хто вперше відкрис цей твір для себе: їхні враження будуть гострішими, хоча гостроти і мені вистачило. Гірка правда про побудований за лєнінськими рецептами жорстокий світ, в якому довелося жити моїм батькам. Глибоке розуміння причин того, що відбувалося в СРСР за часів Ілліча та його „вірного учня”, причин, що були більш-менш широко осмислені суспільством лише через чверть сторіччя по тому, як пішов з життя автор повісті (1964 р.).

Написане Гроссманом про Леніна, процитоване вище, наштовхнуло на думку: як же схожа його стратегія з тим, що нині спостерігаємо під час телевізійних політичних шоу на наших каналах! Які чіткі паралелі простежуються!

Може, вам поталанило, і ви чули, як хтось з політиків - гостей ток-шоу С.Шустера, С. Кисельова чи А. Куликова сказав представникові протилежного табору: „Так, тут ви маєте рацію, і нам треба буде скоригувати свою позицію,” чи щось схоже. Я особисто такого не чув, не бачив. Друзів – колег опитав. Сприймали як мій жарт, і не дуже вдалий...

А колись давним-давно, ще в Стародавній Греції, виробили правила ведення полеміки заради пошуків істини. Знаєте, що вони радять? По тому, як з'ясовано позиції сторін, поміркувати, де ви можете чимось поступитися, в чому є рація погодитися з опонентом. Навіщо? Поясню: такі дії запускають психологічний механізм „довіри на довіру”, створюється атмосфера поваги до думок іншого, демонструється, що ніхто не претендує на володіння стовідсотковою, абсолютною істиною.

До того ж можуть зменшитися поле дискусії, обсяг питань, які варто обговорювати, і обмін думками стане продуктивнішим. А ще до цього починали серйозний диспут виголошенням тези однією з сторін і поясненням опонента: як він розуміє тезу. Тобто, сторони мали пересвідчитися, що однаково сприймають предмет дискусії, дійти порозуміння в цьому питанні, аби не

було за прислів'ям „Я йому про Хому, а він мені про Ярему”.

На ток-шоу, про які йдеться, такими „дрібничками” мало переймаються...

Ліві, праві, червоні, двокольорові та всі інші політики летять, як мухи на мед, на ці передачі, аби „попіаритися” - себе хорошого і розумного показати, але як?..

В принципі, існує лише дві моделі, два варіанти самоствердження. Перший - коли людина ставить високу мету і доводить, що вона у своїй сфері спроможна зробити більше за інших. Спортивні рекорди, наукові відкриття, шедеври творчості – ось які аргументи в даних випадках змушують оточуючих визнати здобутки, досягнення людини.

Другий шлях – розтлумачити всім і кожному, що конкуренти – йолопи, нікчеми, брехуни і таке подібне (перелік визначень можна продовжити, використавши лєнінські характеристики опонентів). Я кращій тому, що інші гірші! Не просто гірші, а АБСОЛЮТНО. Я разом зі своїми одностайними ВСЕ роблю вірно і кажу так само вірно й чесно, а вони, політичні опоненти, представники іншої наукової школи і т. і. - ВСЕ роблять невірно, брешуть, обдурюють людей. Така собі полярна двокольорова логіка, що фарбує світ лише у чорне і біле без напівтонів, логіка без сумнівів у тому, що і „ми” можемо помилятися. Зрозуміло, аби йти цим, другим шляхом потрібна не стільки наявність талантів, скільки відсутність моральних принципів.

„Технологія” приниження опонентів, прагнення вилити на них якомога більше бруду – „мейнстрим” політичних шоу. Незалежно від заявленої теми, проблеми, від її актуальності та значущості раз у раз учасники передачі демонструють небажання чути іншу сторону, її аргументацію, її резони. І діалог за формою по суті перетворюється на два багатоголосих монологи опонентів, а журналіст-ведучий прагне,

щоб ми „покуштували” шматочок одного, потім другого з цих монологів, потім знову першого - і так до кінця програми.

При цьому, незалежно від тематики програм і складу учасників, кожного разу екран демонструє різні описані ще античними риториками нечесні прийоми ведення полеміки (спритників, готових взяти верх за будь-яку ціну, порушуючи закони і правила, завжди було більш, ніж достатньо).

Серед вивертів з арсеналу ще стародавніх греків дуже часто спостерігаємо підміну тези, тобто переведення дискусії на рейки іншої теми, більш зручної, аби здолати суперника.

Розповсюджений прийом – використання не істинних аргументів, наприклад, „зручних” цифр, які спростовують статистику іншої сторони, але часто не є правдивими.

А як діють у таких випадках ведучі?

На переведення розмови в іншу площину зазвичай мляво реагують і лише тоді, коли бачать, що суперечка повернула зовсім в

інший бік від заявленої теми. Журналісти-модератори, „господарі” передачі нагадують рефері на рингу, котрий ліберально ставиться до порушень боксерами правил заради того, щоб поєдинок був гострішим, запеклішим (адже народ бажає нокауту, бо саме заради нього зібралася більшість публіки).

Реакція на фальшиву аргументацію теж, як правило, майже нульова: у нас, мовляв, свобода слова. От вам, шановні глядачі, дві позиції: розбирайтеся. Ми нейтральні, ми не втручаємося аби, борони Боже, ніхто не закинув звинувачення у заангажованості. Ведучий розводять руками, виразно показуючи: ну, що я з ними вдію...

Але питання - зможе, скажімо, розібратися пересічна людина у тому, чи вірну цифру наведено? В переважній кількості випадків – ні.

Тому рішення, кому вірити, глядач біля домашнього екрану або представник „плексу”, „простого народу” в студії приймає на підставі того, яким політичним силам співчуває, кого вважає „своїм”, кого – „чужим”.

Переведенню сприйняття в таку площину, в сферу емоційного допомагає і режисюра. От говорить один з головних персонажів, запрошений на політичне ток-шоу, а оператори шукають виразні обличчя представників протилежного табору, на яких „все написано”: презирство, огидливість, неприязнь. От підкочує очі „політдама”, всім своїм виглядом демонструючи: Боже, що він плете, сил таке слухати нема... От скептично посміхається огрядний дядько: кажи-кажи, може якісь дурень тобі і повірить...

Політичний театр! Вербальний бокс!

Тож, може, про це треба більше писати на шпальтах газет, на сторінках Інтернету? Пояснювати, що приходять на телевізійну сцену (ринг) люди грати (змагатися) заради перемоги над опонентами, а не заради пошуків правди, реальної оцінки ситуації.

Може, треба більше казати, що політшоу на ТБ здебільшого - інструмент маніпу-

ЛЕНИН В СПОРЕ НЕ ИСКАЛ ИСТИНЫ, ОН ИСКАЛ ПОБЕДЫ

„ТЕХНОЛОГІЯ” ПРИНИЖЕННЯ ОПОНЕНТІВ „МЕЙНСТРИМ” ПОЛІТИЧНИХ ШОУ

ляції масовою свідомістю. Що інфографіка – різні криві, які збігаються - розбігаються, натискання кнопок тощо – імітація „наукового підходу” (є чудове висловлювання відомого фізика П.Капіці про три види брехні: звичайну, нахабну і... статистику).

Телебачення не унтер-офіцерська вдова – саме себе сікти не буде. Чим серйозніший, об’єктивніший, масштабніший вигляд має шоу, чим більшу кількість глядачів вдається втримати під час такого ефіру перед екраном – тим вище рейтинги і рекламні прибутки, відповідні гонорари творцям видовиська.

Принципово не наводив конкретних прикладів з практики „Інтеру”, ICTV, ТРК „Україна”, бо, впевнений, кожен з читачів спостерігав те, про що сказано вище, не раз і не два.

А от про механізм рейтинговості і привабливості політичних шоу хочу викласти декілька міркувань.

Чому люди цікавляться політичними шоу? Відповідь ніби проста: сподіваються скласти для себе, зрозуміти об’єктивну картину ситуації, усвідомити шляхи розв’язання тієї чи іншої суспільно-політичної проблеми.

Думаю, практично стовідсотково глядачі, які дивляться політичні ток-шоу, пояснюватимуть інтерес приблизно так, як щойно сказано.

Та це насправді не зовсім так...

Будь-яке повідомлення ми сприймаємо не „просто так” Воно проходить крізь призму, крізь фільтр наших психологічних установок, які мають інтелектуальну і

емоційну складову (інакше кажучи: все значуще я оцінюю і розумом, і серцем). Система установок людини характеризує її світосприйняття, її розуміння навколишнього світу. І кожен прагне до того, щоб його картина світу була ясною, несуперечливою, бо інакше, як прийняти рішення про дії в тій чи іншій ситуації, як взагалі орієнтуватися в подіях навколишнього середовища?

При отриманні нового повідомлення (інформації, яка міститься в ньому) виникає один з трьох варіантів:

- повідомлення підтверджує мої погляди;
- повідомлення входить у протиріччя з моїми поглядами,
- по відношенню до інформації, яку я отримав, в мене ще немає психологічної установки.

Перший варіант – аргумент (чи аргументи) на користь моїх поглядів, моєї позиції виступає (-ють) ще одним свідчен-

ням того, що я розумний, правильний. Мої погляди поділяють, тобто визнають інші. Задовольняється потреба в самоствердженні, власний рейтинг, можна сказати, росте. Бальзам для „его” людини.

Другий варіант – йде атака на мої погляди, мої позиції. При цьому через збалансованість, пов’язаність установок визнання неправильності однієї з них викликає ланцюгову реакцію, вимагає, аби знову досягти узгодженості, балансу поглядів, корекції інших установок (визнавши свого часу, що не Сонце обертається навколо Землі, а навпаки, люди змушені були змінити ще багато поглядів, які до того вважалися безальтернативними, істинними). Чим важливішою і значимішою є установка, на яку „наступає” інформація, що міститься у повідомленні, тим потужніша „ланцюгова реакція” потрібних змін за умови, коли я відмовляюсь від своїх старих уявлень. При цьому виникає те, що звуть когнітивним дисонансом. Болючий для людини процес. Ми прагнемо його уникнути. Як? Найчастіше – дуже позитивно, сприятливо сприймаючи інформацію, котра доводить правильність наших власних поглядів, а ту, яка вимагає їх корекції, відмови від якоїхось уявлень, – негативно, як отруту. Відповідно ставимося і до тих, хто є „носієм”, постачальником цієї „отрути” (колиш, свідчать історичні джерела, гонець, який приносив новини про військові поразки, міг позбутися голови).

Саме психологічні механізми захисту своїх установок формують інтерес і „режим найбільшої сприйнятливості” до висловлювань „своїх” за поглядами на політичних ток-шоу і ворожість до „чужих”, а в результаті – необ’єктивне сприйняття тих і тих. Першим приписуються неіснуючі чесноти, другим – відмовляють в об’єктивності часом попри беззаперечні факти.

Цим перекосам може запобігти спокійний, ґрунтовний аналіз аргументів – серйозна розумова аналітична робота. Але в силу специфіки тієї форми телевізійного видовиська, яким є ток-шоу, його темпоритму екранне дійство насамперед збуджує емоції, а двобій у студії – змагання опонентів підштовхує до того, щоб уболівати за однодумців. А коли вболіваш, своєму „гравцю” пробачиш фол, чужому – ніколи. За аналогією: своєму поганому вчинку ми здебільшого знаходимо виправдання, а чужий – засуджуємо...

Таким чином, де-факто політичні шоу виступають в цілому не стільки інструмен-

том пошуку істини, корекції позицій, їхнього зближення, скільки засобом закріплення установок, їхньої консервації, стабільності, а не лабільності (готовності до корекції відповідно до реалій буття), й через це – факторами подальшої поляризації людей з різними поглядами на суспільно-політичну, економічну ситуацію в державі.

Написав попереднє речення і подумав: може, хтось з читачів зараз чекатиме, що далі йтиме висновок, мовляв, політичні ток-шоу взагалі треба в ефір не видавати. Ні, ні, й ще раз ні! Я лише проти нереального сприйняття цих програм як засобу отримати відповіді на серйозні питання дня. Я лише проти їхніх претензій на це, проти їхньої надмірної серйозності, яка, за відомим висловом М. Бахтіна, „накопичує безвихідь”. Вони, насамперед, шоу, їхні ведучі – не оракули, а лише шоумени, у яких „просто такий бізнес”, і їх треба сприймати саме так, а не як чи проводирів нації.

При цьому хочу зазначити, що підвищений інтерес до програм даного виду все ж-таки свідчить про бажання людей усвідомити ситуацію, прагнення до серйозного осмислення подій у соціумі. Поки що ці інтенції задовольняються сурогатом, якщо мати на увазі політичні ток-шоу, котрі нам пропонують. І ці програми, ще раз зверну увагу, часто користуються ленінськими рецептами політичної риторики.

Сократ стверджував: у суперечці, в спорі народжується істина, але то було до епохи телебачення...

І на завершення - знову повернусь до творчості В.Гроссмана. Торік у Великій Британії вийшло нове видання повісті „Все тече...”, в нинішньому році ВВС почне транслювати радіоверсію антисталінського роману „Життя і доля”, над яким Гроссман працював з 1950 р. (у роману теж драматична доля, як і у повісті „Все тече...” (обшук, конфіскація рукопису в 1961 р., врятована копія, яка зусиллями А.Сахарова та В.Войновича потрапляє на Захід, публікація роману там у 1980-му, „тут” – у 1989р.).

Про повість Василя Гроссмана „Все тече...” влучно сказав професор Національного університету „Києво-Могилянська академія” В. Панченко: „...це ж твір, у якому вперше в советській літературі чесно і страшно змальовано апокаліптичну картину голоду в Україні, що відібрав життя мільйонів у роки сталінського „Великого перелому”!”

«Все тече...» у нас не друкувалася, не виходила окремою книжкою, хоча повість - про нас, про нашу історію. І написала її людина, народжена в Україні...

Ці шоу – ФАКТОРИ ПОДАЛЬШОЇ ПОЛЯРИЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ

Саєнки - знаменита родина художників

24 січня у Ніни Саєнко, знаменитої художниці декоративного мистецтва, мистецтвознавця, заслуженого діяча мистецтв України, кавалера ордена Княгині Ольги III ступеня, - день народження. Вона отримає вітання від своїх шанувальників з усіх кінців світу. Від імені читацького загалу вітаємо Ніну Олександрівну і ми.

Але найдорожчі вітання для неї - від сім'ї. А сім'я Саєнків - унікальна. Саме про цю родину так писав Якуб Колас: «Три розкішних квітучих гілки одного плодючого дерева, що вкоренилося і виростило на рідному ґрунті, подолавши всі сухоты та буреломи. Відрадно, що ці три художники, маючи у своїх творах багато спільного, водночас зуміли кожний знайти свій почерк і витримати чистоту стилю».

Три художники - це батько - Олександр Саєнко, донька - Ніна Саєнко та онука Леся Майданець-Саєнко. Твори трьох поколінь родини Саєнків виставляли в Австралії (Сідней, Канберра, 2000), в Канаді (Торонто, Реджайна, Саскатун, Едмонтон, 1995—1996), Франції (Париж, 1997—1998), Греції (Афіни, 2001), Німеччині (Ерфурт, 1997; Магдебург, 2001), Польщі (Гданськ, 1994), Бельгії (Брюссель, 1996), Китаї (Пекін, 1996), Росії (Москва, Єкатеринбург, 2002), США (Український національний музей у Чикаго, 2006), Києві (2009, до 110-річчя з дня народження Олександра Саєнка), Великій Британії (Лондон, 2009), Фінляндії (Хельсінкі, 2010).

Ніна Олександрівна, як і батько, народилася у Борзні на Чернігівщині, закінчила Київський університет, мистецьку студію Олександра Саєнка. Найвідоміші її панно, інкрустовані соломою: «А

зозулі кують», «Орнаментальна квітка», «Рановранці воду брала», «Золоті ворота», «Тече вода з-під явора» (1989), «Дивосвіт» та інші.

Н.Саєнко є засновником художньо-меморіального музею «Садиба народного художника України Олександра Саєнка» на Чернігівщині, до якого вона передала 1000 експонатів.

Її донька Леся Майданець-Саєнко теж стала художницею, створює гобелени, малярські твори на тканині. Закінчила Львівську національну академію мистецтв, захистила кандидатську дисертацію «Становлення національної школи монументально-декоративного мистецтва в Україні (перша третина ХХ століття)». Магістр живопису, член Національної спілки художників України та Європейської текстильної асоціації, доцент Інституту декоративно-прикладного мистецтва та дизайну ім. М. Бойчука. Виховує сина Сашика, майбутнього продовжувача художньої справи праїда. Творчість Лесі Майданець-Саєнко позначена оригінальним філософським поглядом («Червоне і чорне», «Прийдеши», «Чумацький шлях», «Знак Сонця»), глибинним осмисленням нашої історії («Київська Русь», «Присвята Олександру Саєнку», «Роксолана»), народних традицій («Різдвяна ніч», «Купальські вози») та власним мистецьким стилем («Передзвін», «Живуть тополи у мені», «Надія», «Дерево і крона», «Гармонія»).

Знайомлячи сьогодні читачів «ЖУ» з творами Саєнків, ми пропонуємо розповідь самої Ніни Олександрівни, яка видала монографію про батька — книгу-альбом «Олександр Саєнко: до становлення та розвитку українського монументально-декоративного мистецтва».

Ніна САЄНКО,
заслужений діяч
мистецтв України

Художня ретроспектива

ОЛЕКСАНДР Саєнко належить до блискучої плеяди українських митців, чия самовіддана праця на терені створення синтетичного монументального мистецтва національного стилю в 1920-30-х роках була значним явищем не тільки вітчизняної, а й світової культури. Нелегкою була доля митців тієї доби: одні з них були знищені, на інших накладено тавро "формалістів" та "націоналістів".

Творчість О.Саєнка, продовжувача традицій Василя Кричевського та Михайла Бойчука, суголосна сміливим пошукам формотворення у європейському мистецтві і водночас позначена національними й неповторно-

індивідуальними рисами. З властивою для суверенної мистецької індивідуальності позицією Олександр Саєнко сміливо відстоював своє естетичне кредо, яке полягало у створенні синтетичного монументального мистецтва, базованого на естетичних засадах традиційної народної культури та узагальненому досвіді яскравих мистецьких явищ першої половини ХХ століття.

Олександр Саєнко залишив значну мистецьку спадщину. Понад півстоліття він створював образотворчий літопис "Дума про Україну". У його творчому доробку понад 500 творів, що увійшли до скарбниці української культури, посіли чільне місце у світовому мистецтві, представлені у колекціях відомих музеїв України та зарубіжжя.

Нині ім'я Олександра Саєнка відоме в Україні і світі. За рішенням ЮНЕСКО 100-річчя від дня народження народного художника України Олександра Саєнка внесено до календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО.

Народився майбутній художник у невеликому містечку Борзна, що на Чернігівщині, в 1899 році в сім'ї Саєнків — директора школи садівництва Ферапонта Петровича та козачки Мотрони Іллівни.

Раннє дитинство пов'язане з неповторними враженнями від чарівної сіверянської природи, добрих і щирих людей, творів народного мистецтва, що оточували його.

Обмежений у спілкуванні (хлопець з двох років, пере-

хворівши на скарлатину, втратив слух і мову), мав можливість знайомитися з колекцією книг з родинної бібліотеки, разом з батьком відвідував великосвітські

Хлопець з двох років, перехворівши на скарлатину, втратив слух і мову

мастки з чудовими зразками європейського малярства, поцеляни, гобеленів, голландських кахлів.

Підлітком виявив потяг до малювання. Зустріч з Ганною Барвінок та Петром Ге мали той щасливий результат, що Саєнко вступив до Петербурзького імператорського училища для глухонімих, де одержав освіту і основи образотворчої грамоти.

Складними були шляхи досягнення омріяної мети: Київське художнє училище, Миргородський художньо-промисловий інститут, Українська Академія мистецтва, де вчився у видатних педагогів - Василя Кричевського та Михайла Бойчука.

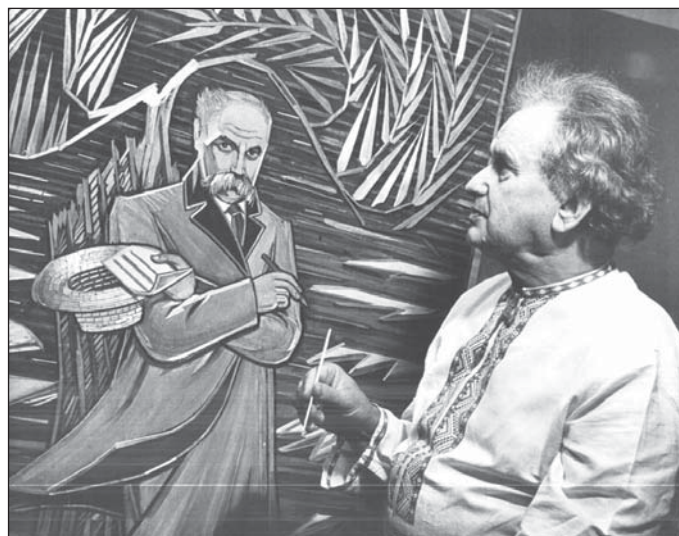
У безлічі мистецьких течій та напрямків, що стихійно виникали у той час, Олександр Саєнко знаходить свій самостійний шлях, самотній і національний. Перші роботи студента Української Академії мистецтва засвідчують неабиякі здібності, пошук власної мистецької мови, що базується на розвитку традицій, переосмисленні народної творчості під кутом професійної культури ("Минуле", 1920; "На панщині пшеницю жала", 1922; "Українське село", "Портрет Мотрони Саєнко", 1922; "Козак на коні"; "Україн-

ський жіночий портрет", 1925; "Гончар", "Ткаля", 1926).

Особливе місце у ранньому доробку митця посідає оформлення історичної секції Всеукраїнської академії наук 1928 року під керівництвом Василя Кричевського. Виконуючи для приміщень секції два панно "Козак Мамай" та "Невільники", Олександр Саєнко виявив притаманне для нього органічне відчуття ансамблю, комплексний підхід до розв'язання монументально-декоративних завдань. Вперше в архітектурі було застосовано оформлення інтер'єрів з використанням техніки мозаїчного набору соломою як різновид монументального малярства.

ВПЕРШЕ В АРХІТЕКТУРІ БУЛО ЗАСТОСОВАНО ОФОРМЛЕННЯ ІНТЕР'ЄРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНІКИ МОЗАЇЧНОГО НАБОРУ СОЛОМОЮ

У 1930-ті Олександр Саєнко створює серію тканин у техніці вибійки, призначених для представлення за межами України; з групою художників формує і розписує керамічний посуд; бере участь у мультиплікації дитячих казок. Успішно експонуються його твори на першій виставці українського народного мистецтва у Києві, Москві, Прибалтиці, Парижі (1936). За участь у виставці нагороджений дипломом першого ступеня. Для оформлення Українського павільйону на Всесоюзній сільськогосподарській виставці у Москві виконав серію панно ("Танок", "Збирання яблук", "Колгоспниця", "Птахи", 1939-1940).

Новими гранями своєї творчості постає Олександр Саєнко у повоєнні роки, працюючи над циклом "Дума про

років повертається до декоративних панно та творів інтер'єрного призначення: килимів ("Щедра осінь", "Диво-сад", "Квіти України", 1977-1982), декоративних тарелів та пластів ("Збір яблук", "Сімейний портрет", "Звір", 1980), декоративних тканин-вибіжок ("Весняні голоси", "Осінь казка", "Сонячні ритми", 1976-1978). Митець прагне, щоб оточення людини було гармонійним і естетичним, носило ознаки національної культури.

5 березня 1985 року Митець пішов з життя. Але залишилося його мистецтво, сповнене добра й світла, поваги до рідного краю і народу.

НА ФОТО: Ніна САЄНКО з донькою Лесею та онуком Олександром; Олександр САЄНКО біля своєї роботи «Реве та стогне Дніпр широкий»; Олександр САЄНКО з Ніною в Борзні.

Світлини з архіву родини Саєнків.

Україну". Митець звертається до історичної теми ("Козак Мамай", "Семен Палій з люлькою", "Іван Сірко"), поповнює Шевченкіану ("Реве та стогне Дніпр широкий", "Невільники"), створює панно "Дума про хліб", "Квітуча земля", "Золота Україна" - вони славлять Людину, її працю на Землі.

Досягнувши визнання монументальними творами, Олександр Саєнко наприкінці 1970-х – на початку 1980-х

Вірність рідній газеті

Мабуть, не так багато в Україні журналістів, які в одній редакції працюють понад 40 років. Катерина Тищенко рідним „Дністровим зорям” – газеті, що виходить на Сокирянщині Чернівецької області, присвятила все трудове життя, пройшовши шлях від коректора до головного редактора районного часопису. А зараз працює заступником головного редактора

Доля подарувала, сільській дівчинці з Поділля, школярці-відмінниці романтичну й цікаву професію: журналіст. Правда, починала трудовий шлях у робітничому колективі – машиністом висотного крана на одному із заводів Кременчуцького „Нафтохімбуду”.

...Одного разу чомусь саме територією цього заводу йшов зі своєї роботи Сашко Тищенко (тодішній начальник комсомольського штабу комітету комсомолу). Побачивши тендітне дівча біля крана, здивовано мовив: «Та неже оце кошеня управляє таким велетнем?» Зняковіла кранівниця, відповівши щось невпопад. Звідки було хлопцю знати, що він давно потрапив у її „поле зору”, що вона безмежно радіє цій їхній першій розмові, від якої бозна що коїлось у серденьку «кошеняті»... Минуло ще кілька днів, і доля знову подарувала їм зовсім випадкову зустріч. Тоді й познайомились ближче...

Весілля гуляли в Хоньківцях – рідному селі нареченої: 31 грудня 1967-го – прямо під новоорічною ялинкою грали музики, вітали молодят близькі.

Ось незабаром буде 43 роки, як у парі. Мають трьох синів-соколів, онука й онучку, хороших невісток, яких шанують як рідних дочок. Саме своєму чоловіку К.І.Тищенко завдячує за успіх, якого досягла в житті. Олександр Дмитрович розуміє і є підмогою у всьому й завжди: і коли ще хлопчики малими були – уміли турботи ділити на двох, і коли дружина заочно здобувала освіту у Київському держуніверситеті, і в роки її журналістського розквіту, коли гарно писалося вечорами, у вихідні, й коли довірили редакторство...

Чоловік для Катерини Іванівни був і є першим порадином, надійним плечем – це давно знають у колективі редакції, де Олександр Тищенко – своя людина.

«Доля, як пісня» – так називався її перший нарис про багатодітну матір і передову дорярку із Сербичан Софію Маковіч. Тодішній редактор районки Іван Чайка почитав, похвалив молоду авторку і сказав: „Буде з тебе, Катерино, журналіст”. Скільки ж за 40 літ вийшло з-під її пера газетних рядків і публікацій – у рідній районці, а нерідко – і в обласних та всеукраїнських виданнях! Скільки доль, людських переживань, тривог і негараздів пронизали серце Катерини Тищенко за роки її творчого життя? Нариси та замальовки про хліборобів, садоводів, тваринників, турботливих матусь, талановитих вишивальниць, мудрих керівників, публікації інших жанрів з різних об’єктів, на різні теми. Про таких як К.І.Тищенко кажуть: професіонал.

Катерину Іванівну люди поважають не тільки як майстра слова, члена Національної спілки журналістів України, але і як людину багатой позитивної аури, цікаву співбесідницю,

порадницю. В усіх населених пунктах району вона має добрих людей, гарні стосунки з якими вимірюються десятиліттями.

40 років... Багато води сплигло. В редакції оновлювався колектив і технології випуску газети, приходили нові люди – більшість із них приймала на роботу редактор К.Тищенко. Головне правило тут для всіх одне: зберігати творчу атмосферу, цінувати час, бути уважними до людей, намагатись робити газету цікавою, потрібною читачам. Ці принципи збереглися і після того, як Катерина Іванівна два роки тому зі своєї ініціативи і власного бажання передала естафету редакторства молодшій колезі Валентині Гафінчук. Головний редактор із своїм бойовим заступником К.І.Тищенко працюють, як і раніше, у творчому тандемі, з максимальною віддачею багатого досвіду, у взаємоповазі, намагаючись долучити всіх колег до самореалізації на відповідальній газетній стезі.

Неспокійна душа Катерини Іванівни містить стільки позитивної енергії, що вона виривається назовні добрим словом, широю усмішкою, теплим співчуттям, дарує оптимістичний настрій і віру в себе кожному. Доброзичлива й гостинна, незважаючи на зайнятість, вона завжди зустрине всіх, хто приносить свої радощі чи болі в газету, вислухає, порадить, підтримає, прийде на допомогу навіть незнайомим, коли бачить в цьому необхідність. Бува, й на каву запросить, чим може, пригостить, жартом розвеселить. Така у неї вдача – випромінювати посмішку, ділитися з людьми ясним сонечком свого серця.

Якось у переповненому автобусі я була свідком розмови

літніх жінок. Одна скаржилась, що їй не хоче допомогти у вирішенні проблеми з виділенням паю місцеве начальство. «Оце ти ідеш в район, то йди прямо в редакцію, до Катерини Тищенко – вона тобі допоможе...», – мовила їй співбесідниця. Люди зазвичай приходять до журналістів, коли в інших інстанціях від них «відмахнулись»... Ідуть до тих, хто має авторитет, хто не байдужий до чужих проблем.

...Широка нині географія родини Тищенко – Київ, Чикаго, Чернівці... Щебечуть онучата в телефонну трубку, обіцяють сини прибути в Сокиряни на гостину. Правда, нечасто приїжджають: старші працюють на відповідальних роботах – уже в званні підполковників. Наймолодший – аж за океаном, працює, вже два роки далеко від дому. Батьки раді тим, що все нормально у дітей, онуків. А спілкуватись тепер можна й в Інтернеті.

У квартирі Тищенко завжди знайдеться куточок для проживання друзям, їхнім дітям, родичам. Привітна господиня їх почастиє, добрим словом обігріє. Вечорами ж довго горітиме світло в її редакційному кабінеті (добре, що редакція поруч): журналіст готуватиме новий матеріал для наступного номера газети. І ні крапельки втоми ви не побачите на її усміхненому обличчі. Бо займається улюбленою роботою, яка не забирає, а додає енергії, натхнення, які, ніби на крилах, несуть цю жінку крізь життєві незгоди. Сім я, цікаві, насичені будні, закоханість у життя, повага до людей – ось її щастя. Воно і в тому, що її розуміють.

*Світлана МЕЛЬНИК,
вчителька,
позаштатний автор
газети «Дністрові зорі»*

*Сокирянський район,
Чернівецька область.*

ПРО АВТОРА. Учителька за фахом, одне скликання була головою сільради в рідній Братанівці. Багато років є дописувачкою до районної газети.

Марія ВАЛЕР'ЄВА.
«Журналіст України»

Закон про захист персональних даних: чи є підстави для хвилювання?

Але ж персональні дані про особу в Україні дійсно потребують захисту. І це можете підтвердити й ви, шановні читачі, на власному прикладі: нав'язливі СМС-ки, рекламні розсилки на домашні адреси, нахабні телефонні дзвінки тощо...

Ми звикли до тотальної паспортизації: народився - свідоцтво, оженився- свідоцтво, змінив місце проживання - штамп у паспорті, помер - теж без свідоцтва не поховують. Але ж сьогодні наші персональні дані - у безлічі приватних підприємств. Мене, наприклад, регулярно вітає з святами клініка, де я кілька років тому пройшла єдине обстеження (і виявилася здоровою), але при цьому вимушена була назвати свої ПІБ і адресу. Ваш телефончик (бажано мобільний) запишуть не тільки у лікаря, а й у хімчистці, ательє по ремонту одягу, на станції техобслуговування автомобілів - ви навіть не уявляєте, в скількох базах крутяться ваші дані. І не тільки в тих, кому ви добровільно назвалися: такі досє продаються і купуються. А які цікаві кредитні історії можуть про вас розповісти банки! І не тільки ті, до яких ви колись зверталися.

Отже, немає сумніву, що персональні дані особи потребують державного захисту.

З 1 січня набрав чинності закон України «Про захист персональних даних», ухвалений Верховною Радою 1-го червня 2010 року. І відразу ж в медіа з'явилися висловлювання стосовно того, що новий закон обмежує право журналістів збирати й розповсюджувати інформацію про особу. Зазвичай у нас будь-який документ, де прописані певні обмеження, викликає підозру, бо на практиці він для корумпованих чиновників - ще одна можливість для хабарництва і сваволі

Як, до речі, це робиться в багатьох європейських країнах. Ухвалюючи закон, Україна адаптується до європейського законодавства, бо взяла зобов'язання ратифікувати та запровадити конвенцію про захист персональних даних (до речі, ВР ратифікувала Конвенцію вже в липні минулого року). «Цей закон, а також ратифікація Конвенції Ради Європи про захист персональних даних, є одним із елементів покращення співпраці з Європейським Союзом в цілому», - так вважає заступник директора департаменту міністерства юстиції з питань адаптації законодавства України до законодавства ЄС Тарас Качка.

ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ ОСОБИ ПОТРЕБУЮТЬ ДЕРЖАВНОГО ЗАХИСТУ

Отже, у перший день нового року набув чинності і Закон України «Про ратифікацію Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до Конвенції

про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та транскор-

потім - в компанії ІТС (телекомунікаційний оператор CDMA Ukraine). Як керівник проєктів ІТС в червні 2010

року був включений до робочої групи з питань створення Національного центру оперативного технічного управління мережами телекомунікацій України.

ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ МОЖЕ БУТИ ПОШИРЕНА БЕЗ ЗГОДИ ЇЇ ВЛАСНИКА, ЯКЩО...

донних потоків даних». Метою Конвенції є забезпечення на територіях Договірних Сторін права кожної особи, незалежно від її громадянства та місця проживання, на недоторканність приватного життя у зв'язку з обробкою персональних даних.

Існує Директива ЄС 95\46, якою передбачено створення незалежного органу для нагляду за дотриманням вимог в сфері захисту персональних даних. Так і зробили, наприклад, в Польщі. Але український закон передбачив уповноважений державний орган, а саме - Державну службу України з питань захисту персональних даних, яка й була організована у грудні минулого року і яку очолив за указом Президента Олексій Мервинський. Раніше він працював в СБУ,

Закон України вимагає створення Державного реєстру баз персональних даних усіма підприємствами і організаціями незалежно від форм власності. Фактично усі вони мають стати власниками баз персональних даних і зареєструвати їх. До речі, в Україні нараховується понад мільйон суб'єктів господарювання.

Директива ЄС 95\46, яка, захищаючи права особи на конфіденційність її приватного життя, не поширює вимоги на журналістську діяльність.

А як виписані ці моменти в українському законі? Краще за все - процитувати, аби наші читачі, по-перше, самі могли зробити висновки, а, по-друге, скористатися законом в практичній роботі в разі виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних зі збиранням і поширенням

інформації про своїх героїв чи антигероїв. Отже...

Стаття 1.

Сфера дії Закону

Цей Закон регулює відносини, пов'язані із захистом персональних даних під час їх обробки.

Дія цього Закону не поширюється на діяльність зі створення баз персональних даних та обробки персональних даних у цих базах:

- фізичною особою - виключно для непрофесійних особистих чи побутових потреб;
- журналістом - у зв'язку з виконанням ним службових чи професійних обов'язків;
- професійним творчим працівником - для здійснення творчої діяльності.

Стаття 5.

Об'єкти захисту

4. Персональні дані фізичної особи, яка претендує зайняти чи займає виборну посаду (у представницьких органах) або посаду державного службовця першої

категорії, не належать до інформації з обмеженим доступом, за винятком інформації, яка визначена такою відповідно до закону.

На статтю 1 звернув увагу у своєму коментарі і заступник голови Верховної Ради України Микола Томенко, який переконаний, що «чинне українське законодавство захищає професійні права журналістів і дає можливість застерегти двозначні тлумачення положень закону «Про захист персональних даних».

Але ж журналісти пишуть не тільки про осіб, які займають чи претендують зайняти виборну посаду чи посаду держслужбовця першої категорії. А закон наголошує: «Персональні дані, крім знеособлених персональних даних, за режимом доступу є інформацією з обмеженим доступом».

Як бути в цих випадках?

На думку Миколи Томенка, як повідомляє його прес-служба, ключовим моментом ускладнення доступу ЗМІ до персональних даних якраз і є їх законодавче віднесення до інформації з обмеженим доступом. У зв'язку з цим віцеспікер нагадав, що чинним

законом «Про інформацію» визначено:

«Інформація з обмеженим доступом може бути поширена без згоди її влас-

ника, якщо ця інформація є суспільно значимою, тобто якщо вона є предметом громадського інтересу і якщо право громадськості знати цю інформацію переважає право її власника на її захист»; «особа звільняється від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом, якщо суд встановить, що ця інформація є суспільно значимою».

І в законі «Про захист персональних даних» теж є важлива для журналістів стаття 14, в якій говориться: «Поширення персональних даних без згоди суб'єкта персональних даних або уповноваженої ним особи дозволяється у випадках, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини».

Отже, підсумовуємо.

Панікувати у зв'язку з прийняттям закону «Про захист персональних даних» журналістам не варто. Але працювати треба обережніше. Зрозуміло, педантична уважність при використанні інформації про будь-яку особу не полегшує роботу кореспондентів і редакторів. Та нічого не вдієш: кожен має право на приватність. Уявіть собі, як хтось безцеремонно втручається в ваше особисте життя...

І остання порада: хай новий закон завжди буде у вас під рукою.

veranik@i.ua

НІЧОГО НЕ ВДІЄШ: КОЖЕН МАЄ ПРАВО НА ПРИВАТНІСТЬ

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Николай ТОКАРСКИЙ,
главный редактор-директор
газеты «Призовский рабочий»

Три угрозы умереть газетам завтра

Если говорить об этом с точки зрения сегодняшней действительности, то гораздо большую угрозу, чем интернет, представляет для газет нынешнее состояние дел в «Укрпочте» с ее некомпетентным

Газеты и полиграфия не сдадутся без боя!

Не без интереса прочитал в последнем номере 2010 года журнала «Журналіст України» публикацию Андрея Мирошниченко по поводу того, что газеты могут умереть через двадцать лет. Сегодня так же модно спорить на эту тему, как в начале 60-х по поводу того, есть ли жизнь на Марсе? Настолько ли реальна угроза?

руководством. Вот кто главный могильщик периодики! Газеты, которые в лучшем случае доставляются в семь часов вечера в день выхода, а в худшем – на второй, а то и третий день, никому не нужны. И если почта

не исправит ситуацию, то они умрут гораздо раньше и без интернета. Наша региональная газета «Призовский рабочий» (г. Мариуполь) ежегодно теряет некоторое количество подписчиков, которые не хотят читать

вчерашние новости. Я уж не говорю о сельской местности, где дела обстоят еще хуже.

Вторая угроза – отсутствие почтовых ящиков во многих домах, а там, где они есть, требуется почти стопроцентная

замена, но у коммунальных предприятий, в чьей собственности они находятся, нет на то средств. По этой причине мы тоже ежегодно теряем подписчиков.

Третья угроза – это почти стопроцентная зависимость от импорта газетной, офсетной и мелованной бумаги. Мало того, что она постоянно дорожает, так ее еще и не достать. А случись серьезный сбой в поставках – и завтра газеты и журналы умрут.

Вот темы, которые нужно безотлагательно обсуждать на самом высоком уровне с привлечением широких слоев общественности, а не просто сотрясать воздух.

Три причины жить газетам долго

Если же говорить по существу данного вопроса, то можно вспомнить фильм «Москва слезам не верит», в котором один из героев предвещал скорую смерть театрам с приходом телевидения в каждый дом. Театр не умер. Причем, ничего для этого не делал. Потому что народ быстро понял, что смотреть на артистов по телику – это одно удовольствие, а вживую, на сцене – совсем другое!

Потом предвещали, что видео убьет кинотеатры. Не убило. Потому, что за кинотеатрами стоит мощная киноиндустрия. Она, киноиндустрия, быстро нашла противоядие и стала делать фильмы со спецэффектами, которые на экране телевизора терялись и не производили должного воздействия на зрителя. Взять хотя бы фильм Дж. Кэмерона «Титаник», который на телеэкране не передает той глубины трагизма ситуации, что на широком экране. Тот же Кэмерон сделал следующий шаг вперед: снял фильм «Аватар» в формате 3D. И снова аншлаг в кинотеатрах!

К чему это я? К тому, что газеты и журналы в этом мире тоже не одиноки. За ними, как и за кинотеатрами, также стоит мощная индустрия – полиграфическая. И она не даст им умереть, потому что тоже хочет жить. Они вместе не сдадутся без боя. И это первая причина. Крупнейшая полиграфическая выставка, проходившая в этом году в английском городе Бирмингем, показала, что полиграфия умирать не собирается, скорее наоборот,

чувствует себя бодро, внедряя все новые и новые технологии. И уже сегодня вместе с газетчиками ищет достойный ответ вездесущему интернету.

ПОЛИГРАФИЯ УМИРАТЬ НЕ СОБИРАЕТСЯ, ЧУВСТВУЕТ СЕБЯ БОДРО

В Бельгии выпущена первая опытная газета со снимками в формате 3D, будут и другие попытки приблизить или совместить газету с электронными носителями информации. Процесс идет.

Вторая причина: поиск компромисса и мирного сосуществования интернета и газет. В Германии, например, производители электронных книг и полиграфисты с книготорговцами договорились между собой, что электронная книга и печатная в торговой сети стоят одинаково. А потребитель сам решит, в каком виде он хочет иметь книгу. Такой компромисс может быть найден между газетами и интернетом. И пусть тоже решает потре-

битель, что его глазу более мило: электронная газета или бумажная.

Третья причина: газеты качественно и внешне изменятся, но останутся газетами. Возможно, потеряют частично читателя, но не умрут. Почему? Потому что, как и театр, они ближе к людям. Они душевнее, они теплее. Особенно местные, которые пишут о местных жителях, об их радостях и проблемах. Интернет, согласитесь, далек от сочувствия и сопереживания.

В конце концов, все эти электронные носители информации, айфоны и айпэды, или чего там еще придумают, просто начнут надоедать, потому что пользование ими требует определенного умственного и глазного напряжения. А так хочется иногда расслабиться, взять в руки просто газету, сесть в мягкое кресло и отдохнуть за хорошим чтивом. Или поехать на природу, отключить к чертовой матери всю эту чудо-технику, полежать на лужайке с газетой, а потом с ее помощью развести костер, или убить надоедливую муху. Айпэдом будет жалко...

Местные новости - будущее журналистики

Их называют „EveryBlock“, „Patch“, „Outside.in“ и „Placeblogger“, и у всех у них есть одна общая черта. Они дают ответ на вопрос: "Что происходит в вашем районе?". Это гиперлокал (Hyperlocals - местные новости района, в котором вы живете), и они должны стать будущим журналистики. Медиакомпания AOL уже инвестировала \$50 млн в этот бизнес и хочет увеличить свое онлайн-сообщество Patch со 100 до 500 компаний.

Эта статья об американских реалиях для многих украинских газетчиков, издающих местные печатные медиа, покажется сказкой, а если и будущим, то весьма отдаленным. Но оглянитесь: как стремительно меняется мир вокруг. Вспомните: еще вчера многие не держали в руках мобильного, а сегодня им пользуются даже старушки, еще вчера громоздкий компьютер был большой редкостью, а сегодня даже дошколята управляют с новейшими его модификациями. Как бы не опоздать, не пропустить неизбежных перемен! Следите за происходящим!

AOL ищет более 500 журналистов, чтобы увеличить число своих компаний,

которые производят локальные новости, со 100 до 500. \$50 млн шеф AOL Тим Армстронг (Tim

Armstrong) на эти цели уже выделил. В поле его зрения районы с числом жителей в

15-75 тыс человек. Каждый район "окучивается" сайтом по производству локальных новостей с редактором, которому разрешено нанимать на работу до 10 внештатных сотрудников.

Вместе с Yahoo сеть Starbucks создает для каждого из своих 6800 кафе собственный сайт, который базируется на локальном контенте. На эти сайты будет заходить клиент, когда захочет выйти в интернет за чашкой чая или капучино. "Поскольку мы знаем, в каком кафе вы находитесь, мы предоставим вам местные новости. Мы можем обеспечить вас такой информацией, которую вы вряд ли получите где-то еще", - говорит Адам Бротнам (Adam Brotnam), вице-президент Starbucks в интервью the Los Angeles Times.

Местные новости - популярный тренд в США. Из слогана "Все новости должны быть местными" в эпоху интернета родился другой "На первом месте новости твоего сообщества". Причина для журнала Time задать вопрос:

"Заменяют ли сайты местных новостей газеты"?

Районные сайты функционируют достаточно просто для пользователя: впечатываешь свой город и улицу и потом прочитываешь, как в газете, открылся ли на углу соседней улицы ресторан, или что по

МЕСТНЫЕ НОВОСТИ РАЙОНА, В КОТОРОМ ВЫ ЖИВЕТЕ, ДОЛЖНЫ СТАТЬ БУДУЩИМ ЖУРНАЛИСТИКИ

соседству произошло ограбление со взломом, или какие новые строительные проекты запланированы. "Новости для вашего квартала" называют такие сервисы производители, разбавляя в большинстве случаев их скучный контент фотографиями с Flickr и видео с YouTube.

Прародителем гиперлокал является ресурс EveryBlock, который был создан в Чикаго три года назад и уже год как принадлежит медиакомпани

MSNBC. EveryBlock покрывает 16 городов.

Журнал «Chicago Magazine» считает: "Пока кажется, что сайты локальных новостей выигрывают у местных газет в поиске инновационного способа предоставления жителям своевременной, значимой местной информации, причем делают это с относительно небольшими затратами".

Еще один интересный проект местных новостей называется Outside.in, считающий себя "ведущей контентной платформой местных новостей".

Ресурс охватывает приблизительно 50 тыс районов. Среди инвесторов, которые уже вложили в проект \$7,5 млн, известная венчурная компания Union Square Ventures и даже CNN. Правда, собственный контент платформа не публикует, зато собирает информацию из местных статей и блогов, сканируя в поисках этой информации разные районы.

Интересующимся также необходимо посмотреть хотя бы раз ресурс TwitZip, своего рода локальный Twitter. Компания

недавно начала сотрудничество с Outside.in

При всей эйфории от местных новостей ключевым остается вопрос: можно ли с их помощью зарабатывать деньги? По оценке бизнес-издания „Fast Company“ рынок подобных сайтов может иметь объем рекламы в \$100 млрд.

Все эти стартапы мечтают о "точно нацеленной рекламе для мелких бизнесов", но может пройти очень много времени, пока торговец цветами за углом убедится в необходимости разместить свою рекламу на сайте местных новостей.

"Когда вы все ниже и ниже, вы получаете все более мелкую аудиторию", - говорит аналитик Грег Стерлинг. - Рекламодатель хочет такой тип целевой аудитории, но он также хочет достичь и большей аудитории, в этом-то и заключается парадокс".

Единственный вопрос, который остается: получится ли у сайтов местных новостей в течение длительного времени предлагать такой интересный контент, что пользователи примут эти сервисы.

Источник: Media-Day.ru

Интернет подорожчає?

Експерти і провайдери кажуть, що в 2011 році ціни на інтернет-послуги можуть вирости, повідомляє Львівський портал.

До речі, практично третина дорослого населення України є користувачами інтернету.

У 2010 році, за даними провайдерів, ціни на інтернет-доступ помітно просили: у III кварталі тарифи деяких компаній опустилися до рівня рентабельності.

На кінець III кварталу 2010 року загальна кількість абонентів широкопasmового доступу в Україні становила близько 3,35 млн., з яких 2,87 млн. - домашні користувачі, пише "ЛІГАБізнесінформ".

На середину листопада 2010 року Україна також увійшла до Топ-30 країн світу по швидкості інтернет-з'єднання. А за якістю "швидкого" Інтернету Україна - на 36-му місці у світі.

При цьому, даний сектор поки що зростає: у III кварталі 2010 року проникнення таких послуг становило близько 16,3%. Дохід з абонента в 2010 році зменшився на 7 гривень. "У 2011 році ціни на широкопasmовий Інтернет-доступ для домашніх користувачів істотно падати вже не будуть, максимум на 5-10%, оскільки ніякого економічного сенсу в цьому вже немає, і фінансової міцності в більшості провайдерів

на це не вистачить", - вважає директор однієї з телекомунікаційних груп.

На його думку, в місяцях з підвищеною конкуренцією більш технічно і фінансово підготовлені провайдери будуть намагатися дати більше послуг за ті ж гроші, а менш підготовлені будуть втрачати частку і намагатися продати свій бізнес.

Крім того, як прогнозують провайдери, ціни можуть навіть зрости. Так, у зв'язку з низькою прибутковістю цього сегменту "ринок опускається на дно".

А це, з одного боку, неминує знижує якість послуг, а, з іншого, призводить до "зниження інвестиційної

привабливості ринку», і нові інвестори дивляться на цей сектор телекомунікацій без ентузіазму.

Крім того, надія повернути вже вкладені інвестиції і видані кредити не може нескінченно довго підтримувати в інвесторів і банків бажання кредитувати збиткові підприємства.

І цей факт неминує призведе до деякого підйому цін: у середньому, на 15-20%.

В першу чергу ціни будуть підвищувати ті компанії, які "годували своїх абонентів різними сортами безкоштовного сиру", вважають у великих компаніях.

Джерело: portal.lviv.ua

Владимир СТУС,
политолог

Как формируется современное сословное общество

Основной конфликт сверхдолгосрочного развития Украины в XXI веке

Следующим шагом было установление контроля над государственным аппаратом всех уровней со стороны новых владельцев крупного бизнеса. Сначала над назначаемыми чиновниками путём подкупа, шантажа или, в исключительных случаях, физического устранения. Контроль устанавливается один раз и в дальнейшем посторонний человек, не представляющий интересы конкретного крупного бизнеса и всей формирующейся системы, просто не может достигнуть на госслужбе ни среднего ни, тем более, высокого уровня. На низших уровнях идёт отбор по признаку лояльности начальству и их реальным хозяевам.

Формируется саморегулируемая система, которая, как показал опыт после Майдана, может успешно противостоять любым попыткам её реформирования, проводимым сверху.

Затем под контроль берутся избираемые чиновники, включая президентов и представительские органы власти.

Кандидаты, не представляющие чьи-то бизнес-интересы, не могут даже баллотироваться. Им просто не хватает средств на избирательную кампанию, не говоря уже о «работе» с избирателями.

Когда бывшие госслужащие тратят сотни миллионов на президентскую избирательную кампанию и при этом говорят о своей независимости от олигархов, в это уже не верят даже самые наивные.

Контролируя большую часть собственности и органы власти, олигархический бизнес контролирует бюджет Украины. Сверху всё выглядит

Сначала народ отделяется от собственности. Имущественное расслоение переходит в имущественную пропасть – первая сотня наиболее богатых семей контролирует большую часть национального богатства. Достигается это как прихватизацией предприятий, предварительно лишенных оборотных средств и доведенных до грани банкротства, так и масштабными спекуляциями в условиях кризиса. С экономической точки зрения приватизация в Украине оказалась провальной – эффективность экономики не повысилась, не достигнуты ни уровень ВВП 1990 года, ни уровень производительности труда, ни удельное потребление основных продуктов питания. Но с точки зрения формирования современного сословного общества приватизация прошла успешно – по уровню имущественного расслоения страна вышла в лидеры и уверенно идёт дальше

почти пристойно. От налогообложения прибыли уходят через офшоры. Введение налогов на богатство, прогрессивной ставки налога на доход, налога на наследование крупных состояний либо блокируется, либо вводится таким образом, что основная налоговая нагрузка ляжет на остатки среднего класса, а не наиболее богатых. И, конечно же, дербанят расходную часть бюджетов всех уровней, в разы завышая стоимость приобретаемых государством товаров и услуг. Об этом все знают и дружно молчат. Ни один президент или премьер ничего принципиально не изменил – не для того они к власти пришли.

Главное, что существующая система наполнения и расходования бюджетных средств делает невозможной какую-либо социальную ориентацию

экономики и государства в целом. Не возможности экономики не позволяют внедрять даже минимальные социальные стандарты, а существующая система формирования и расходования бюджета! Фактически сейчас постепенно идёт демонтаж системы социальной защиты, здравоохранения и образования.

Государство практически не борется с монополизмом – использование монопольной

ренды является ещё одним инструментом перекачки средств от будущих низших сословий к

формирующейся аристократии.

О том, что в социально ориентированной экономике стоимость газа для коммунальных предприятий должна определяться только себестоимостью его добычи из украинских месторождений и транспортировки потребителю, уже не вспомина-

ют. Взяв под контроль добычу украинского газа, наиболее богатые семейства страны, т.е. формирующаяся аристократия, хотя бы заставить всех оплачивать монопольную ренту под видом его рыночной цены.

А вот с кем следует бороться при формировании сословного общества, так это с малым бизнесом. С ним борются поборами и администрированием в виде налогового кодекса, лишившего предприятия права относить на себестоимость товары и услуги, полученные от частных предпринимателей, находящихся на едином налоге.

Под видом борьбы с уклонением от уплаты налогов, введения европейских стандартов, повышения безопасности, санитарных норм и защиты прав потребителей целенаправленно создаются условия, снижающие конкурентоспособность малого бизнеса. У нас же при всех президентах и премьерах малый бизнес последовательно выдавливается из наиболее привлекательных секторов экономики и за-

По уровню ИМУЩЕСТВЕННОГО РАССЛОЕНИЯ СТРАНА ВЫШЛА В ЛИДЕРЫ

гоняется в тень. На его место приходят монопольные бизнес-структуры, контролируемые той самой первой сотней наиболее богатых семейств формирующейся аристократии.

В результате доля расходов средней украинской семьи на питание составляет 45-50%, на коммунальные услуги 15-20%. Для сравнения: в странах Западной Европы до кризиса эти расходы составляли соответственно 15 и 5-8% для семей, имеющих собственное жильё.

Т.е. фактически на протяжении длительного времени не происходит воспроизводство трудовых ресурсов, причем, не по экономическим причинам. Схема проста – чтобы закабалить большую часть народа, необходимо лишить его средств к самостоятельному экономическому существованию и сделать полностью материально зависимым от формирующейся аристократии.

Параллельно будущие низшие сословия постепенно лишаются гражданских прав.

Повышение сроков каденции, денежного взноса кандидатов в президенты, попытки повышения проходного барьера, избрания президента в парламенте, отмены пункта «против всех» в избирательном бюллетене, отмена очередных выборов и конечно же массовые фальсификации – всё это снижает возможности избирать и быть избранным, возможности избирателя влиять на власть. Делает выборы без выбора, превращая их в пустую формальность.

Любые правовые отношения избыточно подробно регламентируются. Государственные структуры, контролируемые формирующейся аристократией, в свою очередь стремятся регламентировать и контролировать все стороны жизни будущих низших сословий. Обязательной регист-

рации подлежит всё, вплоть до скутеров и резиновых лодок. Процедура всевозможных регистраций не уведомительная, а разрешительная, к тому же, длительная и затратная для граждан, учитывая низкий уровень их доходов.

Возможности влияния на власть всех уровней в межвыборный период

минимальны. Нормативная база построена таким образом, что не позволяет избирателю требовать не только выполнения предвыборных обещаний, но

и соблюдения базовых прав человека. Не позволяет избавляться от непрофессиональных и коррумпированных чиновников.

Практически любой запрос, идущий снизу, почти любая инициатива душатся на корню. Отписки стандартные – отсутствие средств в бюджете, факты, изложенные в обращении, не подтвердились, предложения противоречат нормативной базе и т.д. Даже подписи для проведения референдума собирать бесполезно: если первые лица не захотят, его просто не станут проводить без какой-либо персональной ответственности.

На судебную систему надежды тоже нет – поскольку нормативная база делается изначально противоречивой, а судебная система крайне неоперативна, неоправданно затратная для существующего среднего уровня доходов граждан и жутко коррупционна. К тому же, кадровая политика в судебной системе давно контролируется формирующейся аристократией. Отстоять свои права законным путём и малому бизнесу, и простым людям практически невозможно. Постепенно формируется достаточно высокий имущественный ценз доступа к правосудию. Как реакция на это, распространяются правовой нигилизм и недоверие к власти и государству в целом.

Возможности структур гражданского общества также очень ограничены, поскольку большинство СМИ и общественных организаций контролируется формирующейся аристократией. СМИ особенно тяжело. С одной стороны на них давит резкое снижение платежеспособного спроса, с другой – учредители. В результате массовой миграции СМИ в интернет закрываются издания с многовековой историей. Зато как грибы после дождя растут глянецовые журналы, ориентированные на изнывающих от безделья домочадцев формирующейся аристократии, да телевизионные шоу попсового или мистического плана. Почти наверняка до следующих парламентских выборов власть попытается взять под контроль интернет – надо же бороться за общественную мораль!

Своими действиями власть провоцирует новый Майдан. Можно дискутировать, когда он будет – весной или осенью, но то, что новый Майдан будет более многочисленным, чем Майдан предпринимателей, и будет не только в столице, сомнений не вызывает. Хотя, возможно, это и есть тактика власти. Сначала спровоцировать новый Майдан - сворачиванием социальной защиты, борьбой с малым бизнесом и курсом на снижение реальных доходов граждан. Затем во время акций массового гражданско-го протеста при помощи провокаторов вызвать погромы и столкновения с давно созданными штурмовыми отрядами из бывших служащих силовых структур или с милицией, после чего образцово-показательно подавить Майдан под предлогом борьбы с экстремизмом и сохранения стабильности в стране.

Пару слов стоит сказать о коррупции. При формировании сословного общества с ней не

борются, её контролируют и регулируют. Во всех органах власти всех уровней существуют свои коррупционные потоки, передающие движение коррупционных средств наверх к первым лицам, которые их частично перераспределяют, формируя теневую, коррупционный бюджет страны. Вся борьба с коррупцией сводится к установлению своего контроля над коррупционными потоками. Вся шумиха в СМИ о борьбе с коррупцией на всех уровнях власти - свидетельство борьбы не с коррупцией, а за контроль над ней.

Также можно детально описать формирование сословных отношений в культуре, образовании и формировании государственной идеологии. Показать, что под видом «розбудови неньки України» менторским тоном истинных патриотов и борцов за высокую моральность избирателю подаются элементы идеологии сословного общества. Детализировать, как постепенно граждан лишали бесплатного здравоохранения и массового образования. Как неуклонно и последовательно снижается качество и того, и другого.

Однако это, хоть интересно, но детали.

Главное - современное сословное общество не строится, а формируется!

Это не проектный подход, реализуемый вследствие заговора злых и коварных олигархов, задумавших

закабалить народ. Ещё четыре года назад мы с соавтором писали, что не будь нынешнего состава олигархов, то новый набор отличался бы от этих только фамилиями. И бывшие оранжевые олигархи за прошедшее время убедительно показали, что, по сути, ничем не отличаются от своих коллег первой волны. Никакого заговора нет: формирование сословного общества - объек-

Своими действиями власть провоцирует новый Майдан

тивный процесс общественно-го развития.

Этот процесс является не уникальным – подробное изучение показывает, что большинство не только постсоветских стран, но и стран Западной, и, прежде всего, Старой, Европы идут по сословному пути развития. Разница лишь в том, что в западноевропейских странах процесс формирования сословного общества начался позже и поэтому не так очевиден, как в Украине.

Другим важнейшим сверхдолгосрочным процессом Украины является формирование демократического общества. Этот процесс более уникален.

Во-первых, потому что Украина не импортирует западноевропейские традиции и механизмы демократии, а постепенно и медленно ищет свои, частично возвращаясь к исконным славянским демократическим традициям. Будущая украинская демократия будет ближе к швейцарской, чем, например, к теряющей эффективность и постепенно сворачиваемой немецкой.

Во-вторых, потому что украинская демократия развивается не сверху, а снизу, и поэтому очень медленно. Кроме того, её развитие тормозят кризисы - как внутренние, так и внешние.

В-третьих, потому, что в соседних странах аналогичных процессов не наблюдается.

Очевидно, что процессы формирования современного сословного общества с элементами демократии только внутри высших сословий и широкой демократией гражданского общества являются противоположно направленными.

Конфликт между двумя противоположными объективными процессами формирования сословного и демократического гражданского общества является основным конфликтом сверхдолгосрочного развития Украины в XXI веке.

Этот конфликт проявляется на всех уровнях – экономическом, социальном, политическом, культурном и др.

С одной стороны, контролируя политиком и госаппарат, формирующаяся аристократия, по сути, ничего привлекательного не может предложить избирателям, которые рассматриваются как биомасса и быдло, т.е. будущее низшее сословие. Поэтому при помощи разного рода ограничений демократических процедур и манипулятивных технологий избирателю каждый раз навязываются выборы без выбора. У избирателя, в свою очередь, растёт сопротивляемость любым манипуляциям и всё больше проявляется нежелание

В УКРАИНЕ НЕТ ПОКА НИ ОДНОГО ДЕМОКРАТИЧЕСКОГО ПОЛИТИКА ИЛИ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ

выбирать меньшее из предлагаемых зол.

Процессы в экономике в условиях набирающего обороты цивилизационного кризиса неожиданным для формирующейся аристократии образом снижают эффективность использования политической и административной ренты. А зависимость от внешних источников финансирования не позволяет ведущим политикам и стоящим за ними аристократическим семьям сбросить ненавистную для них маску демократии.

И, наконец, боязнь перед повторением Майдана с перспективой массовой реприватизации и отлучением от бюджетного корыта не позволяет резко закручивать гайки и указать большей части народа на давно уготованное ему место – нового быдла, зависимого, нищего, малограмотного низшего сословия.

С другой стороны, формирование демократии снизу, как очень длительный процесс,

сейчас находится в самом начале. Поэтому вспышка его активности, связанная с Майданом 2004 года, как первым проявлением зарождающегося механизма прямой демократии, а вовсе не революцией, сменилась неизбежным откатом назад.

Вот почему в Украине нет пока ни одного демократического политика или политической партии – условия для этого ещё не созрели.

Противостояние между процессами формирования демократического и сословного общества происходят преимущественно по линии зарождающегося иерархически неструктурированного гражданского общества с одной стороны, и контролируемым формирующейся аристократией политиком и госаппаратом - с другой.

Но процесс демократизации потенциально гораздо более мощный, чем процесс формирования сословного общества, хотя и происходит существенно медленней.

Это не Тимошенко противостоит Януковичу! Не оранжевые противостоят бело-синим! Не проевропейские демократы противостоят пророссийским силам! И даже не украиноязычная, лесная и лесостепная Украина противостоит степной, русскоязычной Украине.

А низ противостоит верху, народ противостоит формирующейся аристократии и контролируемым ею политическим партиям и государственной машине!

Какой же из этих двух объективных, но противоположных цивилизационных процессов возобладает? Какой же станет Украина? Демократической страной гражданского общества или сословной страной, где элементы демократии останутся лишь для высшего сословия?

Поскольку рассматриваются комплексные сверхдолгосрочные процессы, проис-

ходящие не только в Украине, то ответ на этот вопрос можно дать только на основе цивилизационного анализа. Определение доминирующего процесса, в основном, зависит от того, удастся ли Украине сохранить свою независимость и территориальную целостность. Если не удастся, то в большей части регионов, в состав каких бы территориальных образований они бы не вошли, устойчиво доминирующим станет сословный путь развития.

Если независимая Украина сохранится в существующих границах, тогда доминирующим станет процесс демократического развития с разработкой новых демократических механизмов и процедур, основанных на современных технологиях передачи и обработки информации, а также с развитием прямой демократии.

Обратите внимание, речь идёт о доминировании или преобладании, а не о решительной победе над олигархическими семьями «недоаристократов» и экспроприации экспроприаторов.

Несмотря на обострение противостояния, массовой реприватизации и репрессий несостоявшейся аристократии, скорее всего, не будет. Кардинальных революций - тоже. Как во время и после Тридцатилетней войны формирующаяся швейцарская аристократия осознала, что реализация спасительной и чрезвычайно выгодной для Швейцарии тактики убежища во время всеобщей длительной Смуты не предполагает развития сословного общества. Примерно так же в Украине во время и после грядущей Второй Тридцатилетней войны, при благоприятном для демократии ходе развития событий, потомки нынешних олигархов на фоне нарастающего давления снизу формирующегося демократического общества неизбежно придут к выводу о большей выгоде для себя именно демократического, а не сословного пути развития страны.

analitika@bigmir.net

Семен ПЕРЦОВСКИЙ,
редактор газеты
«Северодонецкий химик»

Нас читают не только на «Азоте»

Газета ЗАО «Северодонецкое объединение «Азот» - «Северодонецкий химик» отметила свое 50-летие. Поздравить любимое издание в музей предприятия пришли не только химики. Это и понятно. Ведь газету выписывают почти 12 тысяч северодончан. И, думается, вполне заслуженно участники праздника в своих выступлениях называли ее народной.

Руководство предприятия выделило редакции новую компьютерную технику и фотоапарат.

Всем журналистам вручили профсоюзные награды. А благочинный Северодонецкого округа благословил газету на новые полвека.

Многолюдный праздник проходил тепло, душевно, непринужденно, можно сказать, - по-семейному. Приятно было наблюдать, как зал буквально светился улыбками. Многие присутствующие производственники, депутаты горсовета рассказали о том, как помогли им те или иные публикации, и тут же подсказали новые темы.

Гости праздника дарили «Северодонецкому химику» сувениры, изготовленные руками заводских умельцев. Компьютерщики присвоили журналистам звание «заслуженных юзеров». Местные таланты посвятили им стихи и песни. А кондитеры вручили торт, сделанный в виде цветного выпуска газеты, пожелав, чтобы она выходила в цвете не эпизодически, а постоянно.

Юбилей «Северодонецкого химика», считают азотовцы, репетиция к предстоящему в мае 60-летию юбилею предприятия - одного из ведущих в своей отрасли.

Юбилейная дата и подтолкнула к «размышлизмам» о заводской прессе вообще и о нас самих - в частности. Тем паче, что только сейчас нутром понял: газета моей жизни ровно на десять лет моложе меня. А казалось, наоборот: ведь пришел сюда сразу после школы, и свой красный диплом филфака получил без отрыва от производства.

ПРОТИВ КРИЗИСА - ВМЕСТЕ

Экономический кризис молотобольно ударил по химической индустрии. Прочувствовал

это как редактор корпоративной газеты. При обреченной на нудизм ставке вкупе с усекновением рабочей недели, вынужденными отпусками тревожила мысль: что будет с остановленными цехами, а по цепочке - и с нашим «Северодонецким химиком»? Не на одном родственном предприятии, где заводские многотиражки разносят по цехам (чаще всего - бесплатно), коллеги уже стали отчаиваться.

Развевали сомнения учредители, они же издатели:

- Издание как выходило, так и должно выходить раз в неделю. И вам все так же надо выдавать по четыре полосы. Иначе и быть не может, если столько людей ждут свою газету, верят ей, в конце концов, внесли деньги за подписку. Будем вместе бороться с кризисом!

Вот она - дально- и дельновидность тех, кто когда-то, безбоязненно поломав «многотиражную» традицию, перевел «Химик» на подписной статус. Было рискованно? Да. Но это сразу изменило отношение читателей к газете, и в то же время заставило журналистов поднять планку, стремясь к уровню здесь, одной из самых высоких в Украине труб.

Был случай, когда до сих пор неизвестный романтик ночью забрался на эту заводскую

трубу и почти на 240-метровой верхотуре вывел огромными буквами видное всей округе признание любимой девушке. Вот и мы в редакции полшутя-полусерьезно решили между собой, что призваны соответствовать такому подъему слова.

А если серьезно, то, по выводам медиа-футурологов, именно корпоративной печати скоро во многом предстоит взять на себя функции классической прессы (в связи с разгосударствлением СМИ). Потихоньку, на своем уровне

распространители - наши друзья из профсоюза. Впрочем, недавно мы сами, надев новогодние костюмы, весело, по-казачьи проехали с квитанциями по окрестным селам-поселкам, приурочив эту акцию к 50-летию своей газеты. Хочется расширить географию, встречаться с новыми людьми. К тому же многие жители пригорода с первых колышков крепко, по-семейному связаны с «Азотом».

Первый наш редактор, бывший фронтовик Николай Баржанский в свое время удивлялся:

- Просим у ЦК партии позволить поднять тираж над двумя тысячами - низзя. Чего же нас, с узкой-то тематикой, пугаться?

Тематика и сейчас не намного шире: мы не тянем на себя городское

одеяло. Иное дело, как она, родная, соотносится с тем, что волнует людей, каким образом раскрывается.

Наше ЗАО «Северодонецкое объединение Азот» - предприятие градообразующее. О здешних делах желают знать не только его нынешние сотрудники, но и ветераны труда, а также студенты местных вузов, техникума, учащиеся ПТУ, их педагоги, - ведь на «Азоте» идет омоложение кадров. И вместе с директором объединения по

ЮБИЛЕЙНАЯ ДАТА И ПОДТОЛКНУЛА К «РАЗМЫШЛИЗМАМ» О ЗАВОДСКОЙ ПРЕССЕ

тоже примеряемся к новым масштабам.

Нашу корпоративную, производственную газету нынче выписывают на свои домашние адреса почти на три тысячи человек больше, чем работает на самом предприятии. Нынешний ее подписной тираж - рекордный для региона. Мы действительно - «много-тиражка», хотя этого консервативного термина официально уже нет.

Замечу: подпиской у нас занимаются только общественные

кадрам, труду, информации и связям с общественностью, депутатом горсовета Сергеем Лебедевым катализируем роль газеты в этом процессе. В круг читателей вошли деловые партнеры, предприниматели, общественный актив и т.п.

Незаменимой не только при кризисе (мы его, опираясь на новые реалии в государстве, уже преодолеваем) оказалась аналитическая информация

от первых лиц

- откровенная, компетентная.

Этим отличается атмосфера пресс-конференций для заводских СМИ - газеты, теле-

видения, радио,

интернет-сайта, - которые ввели в практику председатель наблюдательного совета ЗАО Александр Ровт, народный депутат Украины, почетный президент "Азота" Алексей Кунченко, председатель правления, доктор технических наук Валентин Казаков, который осенью избран мэром Северодонецка.

Сразу уточню: и за своих мы в ходе выборов агитировали на договорной основе, только через кассу предприятия – это кем только не мониторилось. К тому же, как и всегда, до «наездов» на оппонентов - даже ответных - газету не опускали, хотя были тут, кажется, излишне альбиносной (будто под мелованный цвет «азотовских» минудобрений) вороной.

Бить себя в грудь не собираюсь; мы – не паиньки, и «клювы», признаюсь, все-таки зудели. Но нашей газете иного, как быть взвешенно-сбалансированной, не дано. На флажках у «Азота» - разноцветье сразу трех государственных флагов: украинского, российского и американского. В предприятие, его развитие, модернизацию инвестирован разносторонний капитал.

Потому даже в недавнее время известных перекосов политической конъюнктуры нас не перекашивало. И слава Богу! Гораздо лучше в любые политические или экономические

кризисы (чур! чур!) элементарно не терять лица.

ГЛЯДЯ В ГЛАЗА

"Что вы говорите! О какой независимости, объективности или свободе слова в корпоративных изданиях может идти речь?», - предвосхищаю сарказм некоторых коллег. Немного помолчу. Наверное, нас, заводских журналистов, действительно не отнесешь к авангардной когорте

КОРПОРАТИВНОЙ ПЕЧАТИ СКОРО ВО МНОГОМ ПРЕДСТОИТ ВЗЯТЬ НА СЕБЯ ФУНКЦИИ КЛАССИЧЕСКОЙ ПРЕССЫ

борцов. Только знаю: мы не кривим душой, не унижаемся желтизной, "джинсой" или заказным очернением. Во время почти эпидемных избирательно-кампанейских помутнений - тоже.

И дело тут не столько в нас самих, сколько в конкретных профессиональных, если хотите, - жизненных условиях. Ты ежедневно смотришь своим читателям, которые хорошо тебя знают, в глаза. Тебе доверяют, потому как живешь со

прессой" каждой молекулой ДНК ощущает подобное?

Говорится такое не в поисках сочувствия. Наоборот - чтобы коллеги искренне за-ви-до-ва-ли (по-украински оркестровее - «за-здры-лы»). Знаю: тот, кто прошел аналогичную школу, может уверенно чувствовать себя везде и со всеми.

Чтобы смикшировать пафос, вспомню одну историю. Однажды в наш Ледовый Дворец

спорта съехались известные всему миру фигуристы.

- С местными журналистами контактов не будет,

- сразу преподнесли нам «гарбуза». - Здесь уже работает

ведущий спортобозреватель страны.

- А если мы с мэром выйдем на улицу и подсчитаем, кого в этом гостеприимном городе читают больше? – еле-но-почтительно спросил ваш непокорный слуга.

Деликатная Татьяна Тарасова такого плебисцита не позволила; стало быть, «этот молодой человек» был приглашен и на тренировки, и на гостиничные "вечерицы". Правда, за

комплекса провинциальной неполноценности, статуса, самоощущения сверчка, что должен знать только свой шесток. Этот пример, вообще-то, шутейный. Перейдем к делам серьезным, "взрослым".

Пять лет назад вооруженный рейдерский отряд захватил заводу управление "Азота". Был зачитан сомнительный приказ из Киева о замене руководства предприятия. К главному корпусу непрерывного, опасного (!) химического производства не допускали никого из управленцев. Ходить куда угодно мог только... редактор заводской газеты, которому, конечно, новые "хозяева" дали понять, кого следует поддерживать, коль заботишься о своем будущем.

Тысячи людей вышли на защиту родного предприятия. А «большие» СМИ в основном молчали или сквозь зубы сообщали: "Азот" отстаивают лишь несколько сот начальников и профсоюзных лидеров".

Обращаюсь на очередном митинге к соборам, спецкорам:

- Все мы zaangażированы своими редакциями, а те - учредителями, издателями, которые ждут соответствующих комментариев. Пусть они будут какими угодно. Но зачем искажать факты? Это путь в никуда, в полную дискредитацию нашей профессии, самих масс-медиа.

Поддействовало. Была преодолена информационная блокада, противостояние стало освещаться правдивее. Впоследствии правоту азотовцев подтвердил Верховный Суд Украины.

ЗАВИСИМАЯ НЕЗАВИСИМОСТЬ

Независимость – это, конечно, здорово. Она призвана обеспечивать беспристрастность, объективность, решительность. Но разве не этому же должен способствовать любой разумный основатель СМИ? Нам, например, в свое время никто не помешал провести на страницах газеты конструктивную и свободную от личных

всеми одной жизнью, знаешь ее буднично, изнутри. Каждое слово отзывается сразу, непосредственно. Здесь не светские рауты, и в случае чего обойдется без дипломатии: по крайней мере, руки не подадут, перестанут уважать (не говоря уже о товариществе). Кто из "большой

экслюзивное интервью пришлось заплатить - целую копейку. Тоню-юсенькую такую: одолжил ее легендарному тренеру, чтобы подвинтила коньки.

Но, наверное, ценность давнего случая была бы не более той монетки, если бы он не усилил импульс к преодолению

оскорблений дискуссією между заводским руководством и его оппонентами.

После публикаций инвектив азотовского специалиста - главного оппонента тогдашнего руководства избрали городским головой. И первое, что он сделал, - наладил нормальные отношения с теми, кого накануне достаточно жестко критиковал. Он тогда понимал, что без сотрудничества муниципалитета и градообразующего предприятия нечего делать никому.

И напрасно бывший химик в последнее время все же забыл об этом. Видимо, посчитал: коль производственники попали в кризис, можно с ними особо не считаться. Но люди-то понимают, на чем у нас все держится. Это подтвердили и недавние выборы, в результате которых город возглавил руководитель "Азота".

Представляю, как себя сейчас чувствуют коллеги из муниципальных СМИ, которые

накануне выборов (полагаю, не по собственной инициативе) помещали необъективно-негативные материалы о предприятии, став элементарными заложниками политической борьбы.

Власть, ее прихоти периодически меняются, и, соответственно, сменяются едва ли не большинство руководителей масс-медиа, которые верно служили предыдущим сильным региона сего и даже государственно поощрялись за ревностную службу. В нашем городе со времени независимости Украины перед очередной предвыборной гонкой работал уже восьмой (!) редактор городской газеты.

Обнадешивает, что сейчас в стране вплотную подошли к ре-

организации государственных, коммунальных СМИ в самостоятельные. Это определенным образом поможет независимости журналистов. Если они не наступят на те же грабли.

Вот у нас возникло несколько изданий, которые основали сами журналисты. Сначала они приобрели

популярность и, вроде бы, - кто об этом не мечтал?! - зависели только от читателей. Но для "подогрева" читательской же заинтересованности часто шли на публикацию таких "сенсаций" или "разоблачений", которые на поверку оказывались мыльными пузырями. Сверкнет переливчато, глаз пощиплет и... К тому же собственных ресурсов не хватало - пошли статьи

на заказ, политическая zaangażованность. Отсюда - потеря доверия, невостребованность. Наша песня хороша - начинай сначала.

Отнюдь не просветленно грущу и печалюсь тем, что далеко не все коллеги думают о влиянии публикации на жизнь своих героев. Банально, но надо повторять правило медиков: "Не навреди!". Свобода слова, завоевывание читателей, на мой взгляд, не отменяют определенной сдержанности, целомудрия.

Над всеми этими проблемами хорошо бы порассуждать всем вместе, в частности - в нашем профессиональном журнале. Ведь в треугольнике "журналист-власть-читатель" все стороны должны быть равными.

На снимке: Семен Перцовский берет интервью у народного депутата А.С.Ефремова на новостройке "Азота". Октябрь 2010 года.

ВООРУЖЕННЫЙ РЕЙДЕРСКИЙ ОТРЯД ЗАХВАТИЛ ЗАВОДОУПРАВЛЕНИЕ

ПАМ'ЯТЬ

Полікарп Шафета: журналіст, публіцист, людина

*Валентина ХМЕЛЬОВСЬКА,
голова першньої
журналістської організації
газети «Волинь-нова»,*

*Степан ШЕГДА,
відповідальний секретар
обласної організації НСЖУ*

«Всевишній нагородив талантом слова, а він його гартував для читача», - так висловився про свого колегу багаторічного редактора газети «Волинь» Полікарпа Шафету його наступник і колега, головний редактор газети «Волинь-нова», заслужений журналіст України Степан Сачук на урочистому мітингу.

Ці слова були посяні в душі чисельних прихильників багатогранного таланту Полікарпа Гервасійовича, котрі зібралися минулого четверга на подвір'ї будинку, що на вулиці Світлій, 9 в обласному центрі.

Спонукало їх прийти сюди відкриття барельєфу та меморіальної дошки з написом: «У цьому будинку в 1971-1996 роках жив багатолітній редактор обласної газети «Волинь», заслужений журналіст України, письменник Полікарп Гервасійович Шафета». Серед присутніх представники засобів масової інформації Луцька редакто-

ри міських, міськрайонних і районних газет, ветерани журналістики, представники влади. Своїми споминами про П.Г.Шафету поділилися колишній голова облвиконкому Володимир Блаженчук, головний редактор газети «Вісник+К» Євген Хотимчук, заступник голови обласної ради Валентин Вітер, заступник луцького міського голови Юрій Вербич, сусідка з будинку Галина Андрущенко, вдова Полікарпа Гервасійовича - Галина Шафета, сільський голова із Дубової Ковельського району Павло Безека.

Ця неординарна подія, бо вперше у Волинському краї так пошановується жур-

наліст, відбувалася напередодні 75-річчя з дня народження Полікарпа Шафети. 27 грудня йому виповнилося б саме стільки років, хоча вже минуло 14 літ, як полишив цей білий світ і спочиває на кладовищі свого рідного села Дубове. Тут він закінчив семирічку і щодня долав шлях у кілька кілометрів до Ковельської середньої школи №3. Після закінчення факультету журналістики Львівського держуніверситету ім. Ів. Франка у 1959 році був призначений на посаду літературного працівника газети «Радянська Волинь». З січня 1971 до 28 листопада 1996 року працював на посаді головного редактора. Таку вже мав вдачу хлопчина із волинського села Дубове, спаленого німцями у роки Другої світової війни, всюди бути першим. Був першим серед студентів у навчанні, наймолодшим за радянських часів редактором обласної газети.

Першим домігся рекордних тиражів «Радянської Волині» не лише в Україні, а й у колишньому СРСР. Його двічі нагороджували орденом «Знак Пошани», удостоєний звання «Заслужений журналіст України» та найвищої відзнаки Національної спілки журналістів України «Золоте перо». Нині встановлена і його ім'ям названа обласна премія, якою нагороджуються журналісти за кращі твори в жанрі публіцистики. У рідному селі Дубове є вулиця імені П. Шафети, а в місцевій школі відкрито музейну кімнату.

Урочисту церемонію відкриття меморіальної дошки завершив молитвою і промовою про непросту журналістську працю та долю протоієрей Свято-Троїцького Собору Віталій Собко.

Подальші урочистості відбулися в конференц-залі редакції газети «Волинь-нова». Тут можна було ознайомитися із книжковою виставкою «Полікарп Гервасійович Шафета: журналіст, публіцист, людина», яку підготувала співробітниця

обласної наукової бібліотеки ім. Олени Пчілки Галина Степанюк. Редактор відділу національного відродження і ведуча свята Валентина Штинько запалила свічу пам'яті. Присутні пошанували Полікарпа Шафету хвилиною мовчання. Документальні кадри перенесли присутніх у 1995 рік, коли колектив газети вшановував свого головного редактора із 60-річчям з

Відкрито барельєф ТА МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ З НАПИСОМ: «У цьому будинку в 1971- 1996 роках жив багатолітній РЕДАКТОР ОБЛАСНОЇ ГАЗЕТИ «Волинь», ЗАСЛУЖЕНИЙ ЖУРНАЛІСТ України, письменник Полікарп Гервасійович Шафета»

дня народження. Живий та усміхнений він приймав щирі поздоровлення колег. У залі жваво обговорювали товаришів по перу, пригадували померлих журналістів.

Директор видавництва «Твердиня» Микола Мартинюк на цьому святі презентував присутнім перші п'ятдесят примірників книги П. Шафети «Щоденник без цензури».

- Пригадується, - говорить ведуча Валентина Штинько, - Полікарп Гервасійович завжди закликав молодших колег писати щоденники, бо ж як інакше реалізувати гасло «Ні дня - без рядка!». І навіть запровадив рубрику в газеті «відкритий щоденник». Тим самим заставляв писати до цієї рубрики усіх журналістів газети почергово. Для одних це було справжнім одкровенням, для інших – повинністю.

Народна артистка України Людмила Приходько прочитала уривок з автобіографічного нарису про трагічну долю села

Дубове, його мешканців і родини Шафети у лютому 1944 року. Старша донька Оксана Полікарпівна Самойленко пригадала окремі сторінки своїх стосунків із батьком та його ставлення до родини, внуків, дружини. Щиро дякувала усім, хто долучився до організації і проведення цього свята.

Усі, хто у цьому заході брав участь, намагалися відповісти на запитання: «Яким він був?» В одному із виступів прозвучало, що був журналістом від Бога. І це суцільна правда. Умів любити і був коханим. Професійно працював із словом і вмів його донести до читача. Проявляв вимогливість до колег, а ще більше до себе. Його серце переймалося болями і проблемами інших. Він вчасно приходив на допомогу. Намагався розібратися в перебігу непростого часу, в якому доля відвела жити. Ніхто не скаже, що на життєвому шляху не було прорахунків, помилок, що йому вдалося його здолати, не спіткнувшись. Але він йшов вперед, бо був журналістом і спалював себе цим високим покликанням. Він був справжнім: у роботі, творчості, у любові і гніві, і навіть у своїх прорахунках. Він був Полікарп Гервасійович Шафета. Таким його пам'ятають родина, колектив і друзі.

Журналісти, представники місцевої влади та дружина покійного Галина Степанівна, а також чимало сільських жителів побували на могилі Полікарпа Шафети. На жаль, коротким, мов спалах, виявилось його життя. Місцевий священник відслужив тут заупокійну. До пам'ятника колишнього багатолітнього редактора найпопулярнішого обласного видання поклали квіти. Поминальна служба відбулася і в місцевому храмі, якому колись Полікарп Гервасійович допоміг повернути дзвони, що були захорані в роки лихоліття.

Пізніше присутні побували в середній школі Дубового. Учні провели своєрідну екскурсію для гостей, розповівши їм про історію рідного навчального закладу, видатних людей села, які прославили його своїми іменами. У їх числі і наш колега, щирої й доброї душі людина Полікарп Шафета.

Саме його світла постать і багатогранна творчість стала темою обговорення на черговому засіданні літературно-краєзнавчої студії «Провесінь», що діє при місцевій школі.

Як і годиться в таких випадках, добрим словом пом'янули покійного і за обідом, що його організував сільський голова Павло Безека.

Микола ШИБИК,
колишній редактор
«Робітничої газети»

Були такі люди. Власне, вони є і тепер. Тільки їх значно менше, аніж раніше. «Моє» замінює «наше». «Для людей» витісняє «для мене»...

Василь Макарович Басараб із тих, із перших. «Для загального добра» і «подбай насамперед про ближнього свого» - ось ті принципи, які він сповідував і ставив чи не найвище. А звідси – і відповідальне ставлення до всього, чим доводилося займатися на роботі, в творчості. Врешті, у взаєминах з колегами, товаришами, а то, приміром, і стосовно всього журналістського загалу.

І все це – без галасу, без показухи, без будь-якого, бодай найменшого, намагання виділитися з-поміж інших, підкреслити значущість власної особи чи вчиненого - для тієї або іншої людини, спільноти в цілому.

Таким же, до речі, врівноваженим, спокійним, діловитим, точним і вивіреним був, мабуть, увесь його друкований доробок.

Приклади? Факти? Та їх безліч. Взяти хоча б і багатющу практику, без перебільшення, унікальну за своєю увагою до проблем будь-кого, хто із щирою надією звертався за допомогою до редакції «Робітничої газети» як до останньої інстанції. Та про це у книзі, присвяченій пам'яті Василя Макаровича, впевнений, говоритиметься не раз. А я, бодай коротко, згадаю про те, як він працював над розділом «Журналістика: проблеми і турботи», який виходив у

Були такі люди...

Незабаром має вийти з друку книга про Василя Макаровича Басараба, колишнього заступника редактора «Робітничої газети». До неї увійшли спогади товаришів про цю чудову людину.

Нижче друкуємо один з таких спогадів

нашому виданні, починаючи з березня 1987-го, впродовж кількох років. Побачило світ десь з півсотні його випусків.

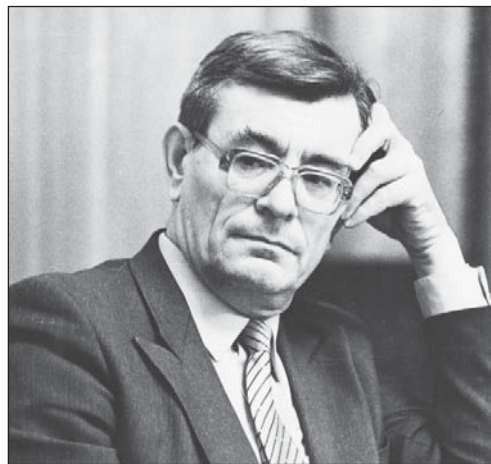
Якось у розмові з патріархом української публіцистики, в минулому – багаторічним головним редактором авторитетних видань, а потім доцентом Інституту журналістики Київського національного університету Миколою Петровичем Подолянком довелось почути: «Це був справді повчальний проект, який у загальнополітичній газеті не здійснювався ні до нього, а тим більш – опісля. За публікаціями розділу можна судити, чим же жила наша братія у ті часи».

А працювали над ним, на моє прохання, заступник редактора «Робітничої» Василь Макарович Басараб і, на жаль, також уже покійний заступник голови правління Спілки журналістів УРСР Анатолій Андрійович Рогач. Обидва – ще ті «зубри» журналістики! І за відповідальним підходом до справи – два чоботи пара.

Тематичний захват розділу справді був найширшим і цілком відповідав його назві. Творчі проблеми – само собою. Але найбільше уваги приділялося в ньому тому, що боліло працівникам преси, особливо місцевої, якнайбільше. Це – взаємини, часом дуже складні, із засновниками, умови праці, побуту і відпочинку. У газеті регулярно друкувалися аналітично-критичні матеріали на ці теми. Надсилали їх «для реагування», як тоді гово-

рилося, керівникам усіх керівних органів, від яких залежало вирішення згаданих питань у Києві (а то й у Москві) і на місцях. На «заспівну» статтю «Друг мій, дзеркальце, скажи» було одержано десятки відповідей і відгуків. Із ґрунтовним аналізом, з цифрами, фактами, прізвищами та адресами цих документів у газеті виступили ті ж таки В. Басараб і А. Рогач. Декого з керівників і «полоскотали».

І діло пішло! Якщо, взяти, перед тим щороку журналісти в областях одержували в середньому 150-160 квартир,

то у 1988-му - 243, в наступному – приблизно стільки ж. І людям наче аж розвиднілося. Ще б років зо два чи три - і проблему було б розв'язано.

Те ж саме – і з відпочинком. Не тільки писали про це. Добували путівки, де тільки могли. Дещо будували самі. Спілка, позбавившись на той час фінансової скрути і постійно маючи на своєму рахунку з мільйон карбованців, видавала своїм членам і одному з членів родини, якщо вони відпочивали разом, путівки за половинною вартістю. Поступово набли-

жались до того, аби журналіст мав можливість відпочивати регулярно! Справедливості ради треба зазначити, що над вирішенням цього питання послідовно працював увесь невеличкий колектив штатних працівників правління Спілки. Щодо відпочинку, зокрема, дуже ініціативно і напористо – Ольга Юрївна Колесова.

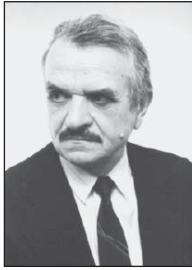
Або згадаймо такий факт. Саме після кількох демаршів спілки і критичних публікацій «Робітничої газети» було збудовано спеціальне просторе приміщення ідальні для працівників преси і поліграфістів видавництва і комбінату друку «Радянська Україна».

Пожвавили свою роботу обласні відділення нашої творчої організації. Хоч і не всі одразу.

І тут знову мова – про роль саме Василя Макаровича у спільних зусиллях по вдосконаленню тогочасної, особливо, підкреслюю ще раз, місцевої журналістики, дотримання свободи слова, створення пра-

цівникам преси комфортних умов для життя і повсякденної діяльності. Значною мірою, завдяки розділу «Журналістика: проблеми і турботи» у «Робітничій газеті», саме він забезпечував гласність. А це, погодьтеся, у сукупності з наполегливою боротьбою за дієвість друкованого слова було вельми важливо.

...І дотепер мені вчувається Басарабове: «Еге ж, еге ж»... Так він щиро підтримував розмову з людиною, яка була йому цікавою. А нецікавих для нього, вважайте, і не було.

Гриць ГАЙОВИЙ,
письменник

Нова іпостась відомого газетяра

*Валерія Ясиновського як висококваліфікованого, гостроперого й дотепного журналіста знають, либонь, не тільки наші колеги й читачі. Особливо він прославився на всю столицю та близькі й далекі її околиці своїм убивчим памфлетом про якусь там жабокваківку на Козячому болоті**

Щоправда, тоді той памфлет, на жаль, так нікого й не убив і навіть не сполохав тих осоружних жабокваківців. А ось сам Валерій Кирилович невдовзі раптом став... безробітним. Ну, не зовсім, а, як він напівтаємниче зізнається, "в силу певних обставин" був позбавлений можливості займатися улюбленою і за багато років узвичаєною для нього активною газетярською працею.

Та позбавитися роботи за фахом набагато простіше, ніж позбутися професійних звичок, особливо коли твоя професія – за покликанням. В нашому випадку це, передусім, усе помічати, а найважливіше занотовувати до свого незмінного супутника – блокнота чи, на сучаснішому рівні, електронного носія: доленосні й такі собі події, цікаві пригоди й характерні випадки за конкретних обставин і в певному просторово-часовому вимірі, а також слухні чи несподівані думки, мудрі або ж хитро-мудрі вирази, влучні чи нарочито фальшиві фрази, вдалі або майстерно сковеркані образи... І, звичайно ж, якщо є потреба і дозволяє час, – своє враження чи ставлення до поміченого. Для творчої натури останнє бажано в художньо-образній формі.

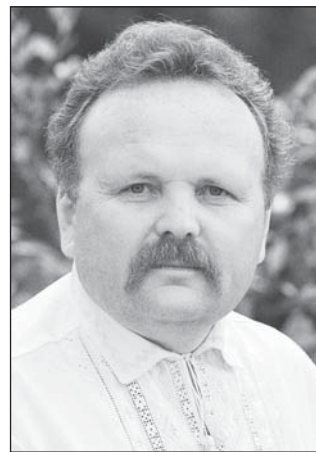
Тож недивно, що Валерій Кирилович, позбувшись

повсякденної редакційної метушні, за інерцією продовжував поповнювати свої традиційні й модерні нотатники та розсилав відредатовані до граничної стислості "есемес"-повідомлення незрадливим колегам, вірним друзям, хорошим приятелям і просто знайомим. То були "відгуки на злободенні події, думки, навіяні "гарячими темами" чи сполохані знічев'я". Знічев'я ж у проміжках між спалахами захоплюючої гри в "есемески" витягав із потаємного загашника свої поживклі записники, маючи нарешті змогу їх переглянути.

А там серед численних покреслених і викреслених чорнових кореспондентських заготовок – о еврика! – уже добряче вицвілі, але ще приступні бодай для реставраційного прочитання (при яскравому освітленні й під лупою) його власноруч написані й давно забуті вірші буремних юнацьких літ! Їх і досі ніхто не спалив, бо рукописи, як відомо, як горять.

Принаймні, не всі горять або не повністю згорають. А шкода. Бо там могло бути таке понавидумувано, такого нафантазовано, що не при дружині читати, тим більше при дітях... Хоча, зізнаюсь чесно, кому з нас не кортить поділитися з нащадками

своїми вчасно недовимірними фантазіями! Особливо якщо вони неждано-негадано збуваються. Що, як хтось колись казав, трапляється надзвичайно рідко. Частіше буває, що така собі побічна продукція або навіть відходи якогось виробництва з часом

виявляється набагато вартіснішою основної, а знічев'я мовлене слово – ваговитішим і переконливішим від програмного.

Щось подібне сталося і з нашим відкривачем власного віршувального хисту. Та коли він пильніше пригледівся до більшості з тих віршів, то мало не жажнувся, бо в них "ще казенний слей запопадливо-падливо цвенька" через заліті "мізки мої оловом од воскуреного, од воскурвеного фіміаму". Це вже була "нетямлива сповідь нестямливого серця" поета, прозрілого через "Свіжий вітер" так званої перебудови 1985 року, коли здавалося, користуючись

оголошеною гласністю, стало можливим і виголошення зрілих метафор.

Насправді ж і "гласність" та виявилася, як і раніше, дозваною, так що написаний услід за "Свіжим вітром" вірш із промовистою назвою "Першотравень у чорнобильський рік" тоді так ніде й не був оприлюднений. А в 90-х друкувати було вже начебто й запізно. Так що ті розкуті твори залежалися в записниках-запасниках і за чверть століття набули почесного статусу рукописів із шухляди.

Зате у 2010 році душевно прихильний до принад красного письменства і вільний від службових обов'язків газетяр Ясиновський по-справжньому розгулявся поетичним шквалом "журналістських крушин", вишикувавши їх у стрункі віршовані ряди й пустивши у світ зі скромною назвою "Нотатник"**. Не шикарно, але пристойно, зручно, необтяжливо й оригінально.

"Нотатник" розпочинається коротенькою передмовою під заголовком "Замість авторської сповіді", по прочитанні якої несподівано виникає питання: а чому "замість"? Та це ж, власне, і є сповідь перед читачем – неповна сповідь, але красномовна. І своєрідне, трохи недоречне, вибачення перед колегами за незаплановану зміну жанрів – перехід від розмашистої публіцистики, літературної критики та іронічної прози (може, не такої вітєвато-розлогої, як

**ВАЛЕРІЙ
НЕВДОВЗІ
РАПТОМ СТАВ...
БЕЗРОБІТНИМ**

у Степана Колесника, щоб на всю газетну шпальту та ще й з переносом на наступну полосу, а все ж... до лаконічних, спорадично-експромтних епіграм у віршах.

Хоч би там хто що казав, а в нас іздавна таки люблять святкувати. З будь-якого приводу. До святців церковно-релігійних (різних конфесій, але відзначають, як правило, всі) додайте низки державних (колишньої й теперішніх), професійних (старих і нових), календарних (тільки свій Новий рік аж двічі зустрічаємо! А Нові роки за всякими екзотичними календарями!), особистісних... Пригадую, колись, іще за Хрущова, ханіги взяли за звичку відзначати ("на худой кінець", як не було пристойнішого приводу) "день народження Фурцевої", щоразу міняючи його дату. А ось "свято блудниць Клари й Рози", що його започаткували, як нотує у своєму записнику Ясиновський, "дві фльорки з одного німецького гетто", має ще й досі постійну дату 8 березня.

І уявіть собі, мало не кожне з цих свят оспіване, а то й неодноразово, автором "Нотатника"! Причому, відчувається його ґрунтовне знання біблійної історії та пов'язаних із нею персонажів і ритуальних обрядів, які майстерно припасовуються до сьогодення.

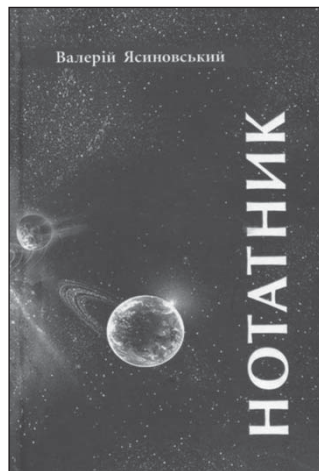
У чотиривірші "Вербна неділя" вдало по-сучасному обіграно євангельська термінологія:

*Любов народу – мов небесна манна,
Що сіється лише в розжеві сні:
Коли тобі майдан реве
"Осанна!",
Це значить, ти за крок до
"Розіпни!"*

Цю поетичну мініатюру я б назвав найкращою у збірці, якби тут не було її рівних, а то й кращих з точки зору художньо-тематичної довершеності. Та це вже, як кажуть, справа смаку.

Фраза у віршах Ясиновського відточена до афористичності:

*Як просто скніть і складно жити вріст,
Як легко зрити й тяжко прозрівати...
Не зажирайтесь, щоб не йти на піст!
Не розпинаймо, щоб не воскресати!*
(“Страсний понеділок”).

Риба, як відомо, починає гнисти з голови, а держава – зі столиці:

*Ох Києве, столице злато-глава,
Змалів ти до убогої вдови...
Орда хозарська, хтива і лукава,
Жере тебе, немов блошінь гидава,
Обсівши тіло з ніг до голови.
На свят-горбах – поруга і потрава.
А ти знімів. Чекаси Святослава
І смерчу слів його: "Іду на Ви!"?*

А ось три характерні мініатюри з трьох десятків його так званих "Окрушин":

*Пливемо з лісу до чужих земель,
Щоб там позичить оберемок хмизу.
Вкраїна – неповторний корабель:
З пробойною зверху, а не знизу.*

І насамкінець такий собі зовсім свіжий "Етюд" з картини урочистого похорону "узнаними очільниками" Української Конституції:

*Ішли "в каре" розпиначі з Голготи –
Бальзамні ніхи, очі зі слюди...
Десь майоріли Ганіни колготи,
Десь Діма цуририв зором з бороди...*

*Здаля Михайло банями пригас,
І трічі плюнув їм услід Тарас.*

Основа майстерності для гумориста й сатирика – уміння дотепно виставити надміру возвеличуване у жалюгідному вигляді або навпаки, делікатно "переплутати" грішне з праведним чи страшно показати смішним – і тоді його ніхто не боїтиметься. Така загалом теоретична база комічного. Ніби простий фокус, ефект якого залежить від природної кмітливості й набутої вправності факіра. Ясиновському ж ні талант, ні фаховости, як кажуть, не позичати. А іронія та сарказму в нього – хоч одбавляй. І громадянської сміливості також.

Проте стрільба прямою наводкою не завжди найефективніша, особливо по надійно броньованих цілях. В такому разі, як свідчить багатовіковий досвід сміхотворців, не слід гребувати й обхідним маневром, тобто прямо не називати прізвищ (це все-таки художня література, а не документальна публіцистика, що, до речі,

також мусить бути достатньо художньою), а творити типові образи, за якими кожен може впізнавати себе або ханжеськи відхрещуватися від своєї, буває що й карикатурної, подобі. А людям ясно, про кого і про що йдеться.

Валерій Ясиновський майстерно володіє і прямим прицілом, і обхідним маневром. Оце і є політична сатира високої літературної проби, а не примітивне обгавкування ідеологічних чи яких там супротивників.

Якщо чий літературний вплив і простежується в сатиричній ліриці Валерія Ясиновського, то це хіба що Шевченків. Уже в 1990 році, тоді ще блоковськи-філософським зором він осягнув, що прямо на нього "...дивним парком, як ножем у серце, Катерина з немовлям бреде". А написана через двадцять літ строфа "Раї муруєм, лігвами відмежимося, а молитвами множимо гріхи" чи не перегукується з Шевченківським "Той мурує, той руйнує..."? Або таке: "Вже й храми хами зниджують на крами, за гріш братів зіштовхують лобами" з Шевченківським "А той щедрий та розкішний все храми мурує..."? Щось таки є, правда. Але те лише свідчить

про спорідненість тодішніх і теперішніх проблем і необхідність радикальних способів їх розв'язання, про що в "інтелігентних" колах

нині, як і в ті часи, прийнято сором'язливо замовчувати.

НА ФОТО: Валерій Ясиновський.

*Йдеться про гостропубліцистичну викривальну книжку-памфлет Валерія Ясиновського «Столична «жабомишдраківка», або Вовчий оскал «Золотою теляти» – Київ, МАУП-2007. Козяче болото – історична назва урочища, де тепер пролягає центральна вулиця Києва – Хрещатик. (Г. Г.)

**Валерій Ясиновський. "Нотатник". – К.: Майстерня книги, 2010. – 96 с.

«Журналіст України» - 2010

ДИСКУСІЙНА ПЛАТФОРМА СПІЛКИ. ТЕХНОЛОГІЇ

- Професор Оуен Джонсон. США. Хто заплатить за виробництво новин? № 6.
- Олександр Макарьський. Конкурент, з яким варто дружити. Про Інтернет-сайти ОДТРК. № 6.
- Людмила Стражник. Івано-Франківщина. Друкована журналістика. Для кого працюємо. № 7.
- Олександр Макарьський. Київський Національний університет культури і мистецтв. Від сайту газети – до газети сайту. № 7.
- Ігор Лубченко. Гутенбергівська епоха: переформатування. № 9.
- Олександр Бриж. Донеччина. Развитие журналистики требует ломки стереотипов. № 10.
- Олександр Макарьський. «Цифра» варта уваги. № 10.
- Мирослава Чабаненко. Львів. Скарби на смітнику. Про перший український посібник Бориса Потятинника з інтернет-журналістики. № 10.
- Майбутні журналісти студенти КНУКІМ - про сьогоднішні сайти газет. № 11.
- Віталій Жугай. Доброго ранку з твітосфери. № 11.
- Вадим Балицкий. Журналістам надо переучиваться. №11.
- «Комсомолка» показує відео в iPad і iPhone. №11.
- Про Інтернет говорили на газетному конгресі. №11.
- Елена Малым. Днепропетровск. Интернет и районки. № 12.
- Валерій Дрешпак. Дніпропетровськ. Пресу – на сайт влади? № 12.
- Андрей Мирошниченко. Газеты умрут через двадцать лет?.. № 12.
- Сергей Рачинский. ... Нет, их запросят в планшеты. № 12.
- Росс Доусон. Австралия. Составлена карта вымирания газет.

РЕФОРМУВАННЯ ЗМІ

- Щоб редакції не виселяли. Про новий законопроект Світлани Шмельової. № 3.
- Закон «Про посилення захисту майна редакцій засобів масової інформації, видавництва, книгарень, підприємств книгорозповсюдження, творчих сплук» і коментар народного депутата України Світлани Шмельової. Ми не повинні мовчати. № 7.
- Харківщина. Угода співзасновників газети «Обрії Ізюмщини» про розподіл виробничих стосунків та гарантії незалежності редакційної політики. № 7.
- Марія Валер'єва. Чий тепер ДАК? Протокольні доручення прем'єр-міністра. № 8.

- Віра Черемних. Кабмін подав законопроект до ВР. Що ж буде і коли? №11.
- Реформування: відповідає голова Державного комітету телебачення і радіомовлення Юрій Плаксюк. № 12.

АКЦІЇ. КОНКУРСИ. ПРОЕКТИ

- Галина Шевченко. Кіровоградщина. На кордоні Європи та Азії. № 1.
- «Питна вода: якість та культура споживання». №№ 1, 2, 4, 6, 8, 12.
- Міжнародний проект Newspapers in Edukation. № 2.
- Як використовувати газети в освіті. № 2.
- Киевская международная телерадиоарма. № 2.
- Міжнародний фотосалон «Панорама моєї країни» № 2.
- Найкращі популяризатори української книги. № 2.
- Хочеш бути європейським журналістом? Будь! № 2.
- «Кришталеві джерела-2010». № 2.
- Цікаві публікації. Солідні премії. І далі працюємо разом. МТСБУ, НСЖУ і редакція «Журналіста України» нагородили переможців. № 3.
- Журфонд запрошує. Семінари і прес-тури в квітні. № 3.
- Бердянськ. «Азовское лето-2010». №№ 4, 7.
- Переможці творчих конкурсів. Постанова секретаріату НСЖУ. № 6.
- Юрій Алексєєв, президент Київського славистичного університету про День слов'янської писемності й інші заходи навчального закладу. № 6.
- Віра Кульова. Одещина. Оліїніківських лауреатів додалося. № 6.
- «Жизнь продолжается!». Конкурс, заснований компанією «Мері Кей (Україна) та благодійним фондом «Здоровье женщины». №№ 7, 10.
- XII фотоконкурс «Дня». № 7.
- III Всеукраїнський конкурс журналістських робіт на тему «Страхування відповідальності власників транспортних засобів – запорука захисту учасників дорожнього руху». № № 7, 8, 10, 12.
- Жанна Хабаровська. Сумщина. Трикутник – найміцніша конструкція. № 7.
- Ріта Колобова. Гривновский фестиваль стартує в Одесі. № 7.
- Міжнародний форум редакторів WAN-IFRA. Гамбург. № 8.
- Вперед, XIV Національний! №11.
- Сергій Дзюба – лауреат премії імені В'ячеслава Чорновола. №11.
- Віра Черемних. «Журналіст України» - про Миколу Хрієнка. Журналіст, романтик, авантюрист, філософ, трудяга?.. № 12.

ВЛАДА І ЗМІ

- І знову вибори. І знову – здрастуйте. Одеса. № 1.
- Місцеві вибори. Постанова ВР. № 1.
- Роздуми після події. Володимир Мостовий. Комісія з журналістської етики. Про масове надання редакційних посвідчень не журналістам. № 2.
- Василь Кізка. Вінниччина. Виборчі дупи як дзеркало нашої демократії. № 2.
- Ольга Михайлова. «ЖУ». Про закони і прихований хабар. № 2.
- В.О., Т.В.О. та плани на майбутнє... Держкомтелерадіо відзвітувало за рік минулий, визначило плани на 2010-й Хто їх буде виконувати? Коментарі Степана Курпіля та Юрія Артеменка. № 3.
- Ольга Войцехівська. Тернопіль. Як інтернетний «Хай-Вей» «Нову еру» підвів. № 3.
- Юрій Плаксюк, новий голова Держтелерадіо: швидко роздержавивши ЗМІ, ми ризикуємо залишитися без місцевої преси. № 4.
- Події навколо львівського «Експресу». №№ 4, 5.
- Національна спілка журналістів оприлюднила список посадовців, які душать свободу слова. № 5.
- Напрада з питань телебачення і радіомовлення. Старт Володимира Манжосова. № 5.
- Володимир Безродний. Донецька ОДА. Моніторинг, співпраця, допомога. № 5.
- Микола Азаров, Ірина Герашенко. Зустрічі в офісі НСЖУ. № 7.
- До перемоги йшли довгих вісім років. Кіровоградські журналісти виграли у Європейському суді. № 8.
- Відзначимо день пам'яті. № 8.
- Тимчасова слідча комісія ВР: чи дочекаємось допомоги? № 8.
- Віра Черемних. «Чорноморські новини»: хроніка протистояння. Одеса. № 8.
- Олександр Макарьський. Диктатура і преса. Застільні розмови Гітлера. № 8.
- Володимир Чайка. Міський голова Миколаєва. Увага до юнкорів – інвестиції в майбутнє. № 9.
- ТСК: хочеться вірити, що зрушило воза. № 9.
- Андрій Шевченко. ВР України. Як нардеп вчився в США. № 10.
- Оксана Збігнєва. КМДА. Два шляхи для київських газет. № 10.
- Поради до місцевих виборів. № 10.
- Журналісти-літописці і журналісти-депутати. № 11.
- Олексій Бойко. Київ – Москва. Захита майбутнього журналістики в восточній Європі. № 12.
- Комітет ВР з питань свободи слова: нарешті порозумілися. № 12.

В ЖУРНАЛІСТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

- Незвичайна ялинка Київщини. № 1.
- Що нового в областях. Одеса, Івано-Франківськ. № 1.
- Сюзанна Крутка. Словакія. Розпустили спілку, щоб відразу ж створити нову. № 1.
- План основних заходів НСЖУ на 2010 рік. № 1.
- НСЖУ: нас побільшало до 17027! № 2.
- Василь Трохименко. Черкаси. Сдність поколінь. № 4.
- Вікторія Плахта. Івано-Франківськ. Одного редактора побили, іншого – звільнили. № 5.
- Олег Фельдман. Дніпропетровськ. Я буду таким, як здесь написано. № 5.
- Одеса. Фотовиставка – до ювілею Великої Перемоги. № 5.
- Конгрес МФЖ. Голова НСЖУ Ігор Лубченко закликає світову журналістську спільноту боротися з подвійними стандартами в політикумі. № 6.
- Галина Романюк, головбух НСЖУ. 950 тисяч – на статутну діяльність. № 6.
- Як відзначили День журналіста в столиці і регіонах. № 6.
- Кто и как живет по «нашей конституции». Інф. Донецької організації НСЖУ. № 6.
- Генеральний секретар МФЖ Ай-дан Уайт. Кому вигідний розпад офіційної журналістики. Інтерв'ю Максима Наливайка, студента Інституту журналістики КНУ ім. Т.Г.Шевченка. № 7.
- На Вінниччині – Паламарчук. № 7.
- Вікторія Плахта. Ювілейне літо Івано-Франківщини. № 7.
- Антологія запорізької журналістики. Прес-служба НСЖУ. № 7.
- Марія Валер'єва. Бойова криворізька сотня. Про краху журналістську організацію України. № 7.
- Волинь. Золота медаль Анджєя Вавринюка. № 9.
- Владислав Розторгуєв. Суми. Кожен час заслуговує на свого майстра. № 9.
- Вікторія Плахта. Івано-Франківщина. Ювілей, премії, прес-тури. № 9.
- Микола Фоменко. Рівне. Премія імені Михайла Горопахи. № 10.
- Юрій Работін. Як одесити Тузлу провідували. № 10.
- Для журналістів нет границ. Донецьк – Ростов. № 11.
- Олесь Сашко. Луганськ. И все же творчество... № 11.
- Ольга Челядин. Івано-Франківськ. Про газетні будні – у відкритому діалозі.. № 11.
- Неля Антоненко. Днепропетровск: встреча с депутатами-журналистами. № 12.

- Александр Шнарович. Одесса: необходимое взаимодействие медиа и милиции. № 12.
- Валентина Штанько, Степан Шегда. Волинь: магія газетного рядка над долею. № 12.
- Алла Малієнко. Київ. Не повторюйся, Чорнобиль! № 12.
- Анталія. «Диалог-Євразія». № 12.

В РЕДАКЦІЙНИХ КОЛЕКТИВАХ

- 90-летний юбилей отметила одна из старейших газет Донбасса «Вперед». Артемовск. № 2.
- «Джерела Трускавця» пішли від владного засновника і не жалкують. № 2.
- Тетяна Бабинець. «Сумщина» - восьма в Україні. № 3.
- Наталя Сіра. Миська україномовна на Дніпропетровщині. № 3.
- Галина Шевченко. Нам – 75! Про районну газету «Вперед». Олександрівка Кіровоградської області. № 3.
- Анатолій Жупина. Херсон. Традиції і новачі – баланс на 50 років. № 4.
- Віктор Стус. Крим. «Я свет найду с «Огнями маяка». № 5.
- Василь Лівиний. Житомирщина. Про що розповіли підшивки районного літописця. № 6.
- В'ячеслав Вірич. Одещина. Взаємодія: засновники – ЗМІ – читачі. № 6.
- Борис Дубров. Одещина. Супутниця з дитинства. № 6.
- Як районці стати регіональною. Рівненщина. Харківщина. № 8.
- Діана Мудра. Одещина. Районна – не провінційна. № 9.
- Микола Іванців. Львівщина. Незалежні, бо заробляємо гроші. № 9.
- Анна Тюник, Аліса Сьосова. Солідний юбилей. Луганщина. № 10.
- Костянтин Причиненко. Запоріжжя. 80 літ з Вірою, Надією, Любов'ю. № 10.
- Пожежа в «Новому житті». Херсонщина. № 11.

КОРПОРАТИВНІ МЕДІА

- Дмитро Олтаржевський. Київський інститут журналістики. Великі можливості «малої» преси. № 5.
- Ольга Войцехівська. «Профспілкові вісті»: що з контрактом після нагороди? № 7.
- Віра Лященко. Донеччина. Вижили в лиху годину. Тепер об'єднуємося. № 9.

ЖУРНАЛІСТИКА В ОСОБАХ

- Віктор Сухоруків. Маріуполь. Спектакль по пьесе журналіста. № 1.
- Оксана Теленчі. Львів. Драматичні сторінки біографії. № 1.
- Нонна Зотова. Харків. Їй отримувалися президенти. № 2.
- Віра Кульова про те, чому навчав Олександра Попільнюка Чорнобиль. Дніпропетровськ. № 4.
- Георгій Фундук'ян про щасливу людину Олександру Бондаренку. Одещина. № 4.

- Віра Кульова. Київ. Борис Рогоза: непокірний редактор і його уроки державної мови. № 5.
- Ігор Зоц – про Дмитра Льєнка. Донецьк. Справжній полковник. № 5.
- Володимир Скачко, «Київський телеграф». Розмова про наболіле. № 6.
- Лариса Бурчо. Одеса. Говорячи правду, багатств не наживеш. № 7.
- Костянтин Стогній: потрібна система. Київ. № 8.
- Микола Готовчиков – про Івана Янченка. Крим. № 8.
- Наталя Балюк – найвпливовіший журналіст Львівщини. № 10.
- Евгений Пасишниченко. («Робочая газета»). Штрихи к портрету Николая Шибика. № 12.
- Наталя Голованова. Унікальний Андрій Енгельгардт. Харківщина. № 12.

СПІЛКА. ПОРТРЕТИ

- Юрій Работін, голова Одеської обласної організації НСЖУ відзначає Водохреща. № 2.
- 75 – політ нормальний! Про Василя Лавренюка. Одеса. № 3.
- Як професор медицини став журналістом. Про Олега Панченка. Донеччина. № 3.
- Анатолій Очкочас – про Павла Лехновського. Не настали ще мої обжинки, ще у розпалі мої жнива. № 5.
- Ірина Галаніна – про Володимира Швеца та Галину Пенькову. Донеччина. Медалісти из Константиновки. № 9.

МОЛОДІ ІМЕНА. ЖУРНАЛІСТСЬКІ ДІТИ

- Костянтин Григоренко і його донька. Харківщина. № 1.
- Ольга Войцехівська. Про щасливий випадок у житті Олени Величко. Луганщина. № 4.
- Два покоління журналістики: Наталя і Владислав Розторгуєви (Суми). Ганна Король разом з сином Ігорем (Миколаїв). № 5.
- Дмитро Єгоров. Газет багато в Запоріжжі, але в його душі – одна. № 8.

ПРОФЕСІЯ

- Віра Черемних. Життя змінюється, професія залишається. Сторінки біографії. № 1.
- Віра Черемних, «Журналіст України». (Н/є) районний формат? Публіцистика Сергія Шведка (Донеччина) стала приводом для судового позову. № 2.
- Студенти НУКіМ. Робота над п(а) омилками телерадіоэфіру. № 2.
- Михайло Скуленко, професор. Обгрунтування тези в журналістиці та пропаганді. Спростування тези та аргументів. № 2, 3.
- Михайло Скуленко, професор. Поняття в журналістських текстах. Визначення поняття. № 5, 7.
- Юрій Романюк. Київ. Ця жадана і всесильна інтуїція. Що лежить в основі творення журналістського продукту. № 6.

- Катерина Вальчиківська. Черкащина. Щасливий поворот долі. № 7.
- Віктор Миронченко, професор. Сучасна агенційна журналістика. № 8.
- Михайл Ненашев Россия. Растратчики. № 8.
- Лідія Рута. Київ. Як нас відучують від творчості. № 9.
- Михайло Скуленко, професор. Опис, характеристика та інші операції над поняттями. № 9.
- Черговий фаворит телепреси: життя, зірки, розмови. № 9.
- Михайло Скуленко, професор. Судження у журналістиці і пропаганді. № 11.
- Поради від громадської ради. Про мову на телеекрані. № 11.
- Микола Шибик. Частковість? Але ж яка? Есе. № 12.

ЕТИКА ПРОФЕСІЇ

- Олександр Хоменчук. Волинь. А районщиків забувають. № 3.
- Іван Горбач. Донеччина. «Критики ми не друкуємо». № 3.
- Письменниця Оксана Забужко. Ми ще не прогали. Інтерв'ю для «Журналіста України», уривок з нового роману «Музей покинутих секретів». № 4.
- Світлана Орел. Кіровоградщина. Журналіст загубився в інформаційному просторі? № 6.
- Віра Черемних. Свобода слова – камо грядеші? № 7.
- Світлана Орел. Кіровоградщина. Про цензора в собі і місцеву пресу. № 10.
- Наталя Голованова. Харківщина. Модель стосунків ЗМІ – влада. № 10.

ЖУРНАЛІСТСЬКА ОСВІТА

- Галина Гримич – про Ніну Остапенко. Київ. № 2.
- Отака вона – університетська професура. № 2.
- Руслан Засць. Львів. Каміні спотикання студентських ЗМІ. № 2.
- Джалдіп Катвала. Задайте себе десять вопросов. № 3.
- Берлінський університет запрошує на навчання. № 3.
- XIII Національний конкурс шкільних газет. Голова НСЖУ Ігор Лубченко. Шкільна стежка виводить у велику журналістику. Гліб Головченко. Важливо розуміти, хто прийде в журналістику завтра. А що скажуть знаменитості? Зі шпальт шкільної преси. Вікторія Веселівська. «Вітамін-44» - краща шкільна газета України. № 4.
- Владислав Розторгуєв. Суми. Вдалий тандем депутатів і студентів. № 5.
- Олександр Макарьський про Івана Машенка. Королівський подарунок. № 5.
- Хто переміг у Миколаєві. Переможці XIII Національного конкурсу шкільних газет. № 7.
- Олександр Панков. Луганськ. Професіоналами не рождаються. № 7.

- Восточноукраїнський Національний університет імені Владимира Даля. А что думают студенты? № 7.
- Донеччина. Нажем на RECOrd вместе! № 10.
- Яна Курченко, студентка КНУ-КіМ. Студенти – гості «Укрінформу». № 10.

КАДРИ

- Нові призначення. № 4.
- Столичними ЗМІ керуватиме представниця Комсомольська № 8.
- Наші люди – в Шевченківському комітеті. № 8.
- Вони повертаються... № 8.
- Представник «ЖУ» в громадській раді. № 10.
- Новий голова громадської ради Держтелерадіо. № 11.
- Редактор Микола Драганчук став головою райради. Рівненщина. № 12.

ІМЕНА

- Наталя і Дмитро Миронюки. Буковина. Петлюра – журналіст і редактор. № 3.
- Василь Лизанчук, професор. Львів. Випробування на національну свідомість. До 80-річчя Володимира Здрозови. № 9.
- Олександр Глушко про Бориса Олійника. Поет «вогненної лірики». № 10.
- Олександр Михайлюта. Микола Руденко – провісник ідеї громадянського суспільства в Україні. № 11.

МЕДІА І СУСПІЛЬСТВО

- Студенти про журналістику і духовну безпеку України. Коментар професора Василя Лизанчука. Львів. № 1.
- Кінець смертельного десятиліття. Отчет МФЖ о журналистах, убитых в 2009 году. № 2.
- Василь Лизанчук, професор Львівського Національного університету імені Івана Франка. Українська мова – основа безпеки нації. № 4.
- Сергій Рожновський. Донеччина. Темна кімната. На дев'ятнадцяту річницю Незалежності України. № 6.
- Микола Рожик – про книгу Василя Лизанчука. Львів. Новітню Україну творять розум, честь і сила національної волі. № 6.
- Тимчасова слідча комісія ВР про події навколо Тві та 5 каналу. Політичні спекуляції чи вибіркове правосуддя? № 10.
- Ольга Войцехівська, «Журналіст України». Сумно підсумували сто сумних днів. Слідство про зникнення харківського журналіста Василя Климентьєва. № 12.

ЖИТТЯ І ТЕМИ

- Микола Ільницький. Львів. Гірка доля перлини міста. № 1.
- Володимир Івченко, письменник про малавідомий музей Шевченка. Остання зустріч з Україною. Київ. № 3.

- Анатолій Яковець, професор Києво-Могилянської академії про Ліну Костенко. «Нема нам щастя, мусить бути чудо». № 4.
- Олександр Попельнюк. Дніпропетровськ. Чернобыль – взгляд изнутри. № 5.
- Віра Кульова. Тернопілля прагне стати туристичним. № 7.
- Руслан Підгорний. Відень – Миколаїв. Права людини – тут і зараз. № 9.
- Диригент Тетяна Калініченко. Симфонія і наша реальність. Розмовляла Яна Супоровська. №11.
- Микола Ільницький. Інваліди в реальному житті і на екрані. Львів. №11.

А ЯК У НИХ?

- Кухня страху. Два погляди на польські медіа. М.М'ясницький, С.Вілк. Журнал «Політика». Авторизований переклад Олександра Макарьського. № 1.
- Руслан Засць - з Польщі. Пошуки успіху. № 1.
- Тетяна Маккой. США. Спеціально для «Журналіста України». Золото Пулітцера дісталось міській газеті. № 5.
- Галина Шевченко. Брюссель – Кіровоградщина. У королівстві мережива і шоколаду. № 9.
- Правительство Франции поддерживает прессу. № 9.
- Віра Кульова. Америка: продовження мандрів. № 10, 11.

ТБ: ЩО ЗА КАДРОМ

- Василь Волокітін. Західноукраїнська гільдія операторів кабельного ТБ. Заборона, яка дорівнює цензурі. № 1.
- Олександр Михайлюта. Київ. Говорить і показує Іван Іваницький. № 7.
- Наталя Голованова. Як перейти на цифру. № 7.
- Юрій Терон. Чернівці. Відлуння мовленого слова. № 10.

ОКО «ЖУ»

- Павло Смовж. Київщина. Художня виставка в редакції. Василь Скопич, заслужений майстер народної творчості України. № 1.
- Василь Трохименко – про Василя Давиденка. Черкаси. «Формат-55». № 2.
- Олександр Макарьський про виставку нових робіт Івана Марчука. Чудо на Воздвиженській. № 3.
- Олександр Макарьський з виставки World Press Photo 2009. Колективний погляд на буття. № 4.
- Микола Подолян про Олександра Шибика. Гармонія бачення, відчуття, осмислення. № 5.
- Марія Валер'єва. Третій формат, перша сторінка: як узяти в полон читача. № 6.
- Елена Особова – о Вадиме Лесном. Луганск. Ракурс любви для фоторепортера. № 8.
- Олександр Попельнюк. Дніпропетровщина. Научимся радоваться жизни. № 9.

- Автори - студенти КНУКіМ. Київ. Гоголь-фест Або як сприймають сучасне мистецтво майбутні журналісти. № 10.
- «День» завершив ХІІ фотоконкурс. № 10.
- Фотохудожник Василь Сосюк: вчиться бачити красу. Рівненщина. №11.
- Микола Шибик. Дивне місто проти сонця. №11.
- Фотоколлаж в газеті: оголошуємо конкурс. Тему запропонував Олександр Попельнюк, дніпропетровська обласна газета «Зоря». № 12.

НАМ ПИШУТЬ. РЕЗОНАНС

- Євген Шилан. Рівненщина. Голос з провінції. Роздуми-мініатюри. № 1.
- Лев Медведкін. Одещина. 70 лет стажа – дело нешуточное. № 1.
- Володимир Лисенко, Юрій Чорний. Як у Вінниці судили за розбій. № 2.
- Віталій Кравченко. Дніпропетровщина. Відчути себе «білою людиною» № 2.
- Наталя Голованова. Харківщина. В пошуках медіаідентичності. № 3.
- Ірина Литвиненко, Харківщина. Катерина Радзівіл, Черкащина. Олександр Хоменчук, Волинь. Журналісти обговорюють публікацію «ЖУ» «(Н/Е) районний формат?». № 4.
- НСЖУ – Держтелерадіо. Виконуючи вказівку, налякали редакції. № 9.
- Микола Шибик. Звернення до колег. № 10.
- Євген Шилан про Василя Бойчука. На обрії творчої душі. Рівненщина. № 11.
- Олександр Хоменчук. Волинь. Свобода слова: для начальників, громадян чи журналістів? № 9.

ЯК ЦЕ БУЛО

- Володимир Івченко. Київ. Веселі бувальщини. № 5.
- Микола Махінчук. Київ. Амплітуда нашого часу. № 6.
- Лідія Рута про Василя Човбу. Реліктусу – сто років. № 7.
- Гриць Гайовий. Що таке геноцид українською мовою? Роздуми над книгою Аркадія Сидорука про осмислення великої трагедії. Київ. № 8.
- Семен Гольдберг. Испанская баллада или судьба генерала Птухина. Донеччина. № 8.
- Лев Медведкін. Одещина. Творче довголіття самоучки. № 9.
- Семен Гольдберг. Несостоявшиеся награды. Донеччина. № 10.
- Володимир Івченко. Київ-Алтай. Большая Медведица. № 12.
- Гриць Гайовий. Київ. Український слід на стежках декабристів. № 12.

КНИГИ ЖУРНАЛІСТІВ

- Дмитро Іванов. Чернігів. Редактор і... Шевченківський лауреат. № 4.
- Відкрита трибуна «Південної зорі». Бердянськ. № 5.

- Сергій Дзюба. Чернігів. Замінований рай. № 7.
- Микола Подолян. Київ. Коли пишуть сонети? № 8.
- Юрій Смоленський. Донеччина. Усе пережите римуться віршем. № 8.
- Літописці Поліського краю. Житомирщина. № 11.
- Одеський «Золотослів». № 11.
- Афоризми Анатолія Закревського. № 12.

МЕДІАБІЗНЕС

- Дмитрій Мартынов, Александр Оськин. Россия. Дуализм и актуальные тенденции рынка прессы. № 1.
- Ольга Войцехівська, «Журналіст України». Якщо реклама йде, їй – шлях широкий! Досвід рекламистів Чернігівщини, Полтави, Тернополя, Мелітополя. № 2.
- WAN-IFRA. Тенденции мировой прессы: цифровые доходы не заменяют печатных. № 2.
- Олександр Бриж. Донецьк. Сможем, если захотим. О взаимоотношениях с иностранным инвестором. № 3.
- Газета «Донбасс» Цікаво читачеві, грошовито – газеті. № 5.
- Едуард Літвак, асоціація «Укрпапір». Ринок паперу: ситуації, тенденції. Чому подорожчав папір? № 6, 10.
- АМКУ погодив правила рекламування послуг мобільного зв'язку. № 9.
- Київщина. Редакція – друкарня: об'єднатися заради якості і тиражів. № 10.

МЕДІАПРАВО. ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

- Про стан свободи слова в Україні. Аналіз ІМІ. № 3.
- Наказ міністра внутрішніх справ України. № 4.
- Тетяна Котюжинська. Редактор і його родичі. № 3.
- Тетяна Котюжинська. Про оренду та відчуження майна. № 3.
- Тетяна Котюжинська. Контракт для редактора. Одещина. № 4.
- Тетяна Котюжинська. Закон і галузева угода: як їх поєднати? № 5.
- Тетяна Котюжинська. Як оформити суміщення професій в малочисельних колективах. № 6.
- Тетяна Веремчук, Любов Лебедева, Юлія Бабко, студентки Видавничо-поліграфічного інституту Київської політехніки. Заглиблення в обрану професію. № 7.
- Віра Черемних. Київщина. Одещина. Терпіння судитися. № 9.
- Інф. «ЖУ». Не надіслав обов'язковий примірник – плати штраф. № 9.

МЕНЕДЖЕРАМ І БУХГАЛТЕРАМ ЗМІ

- Наталія Хоцянівська ДПА. Як списувати неререалізований тираж. № 1.
- Дотація і ПДВ. Реєстрація платників. Департамент адміністрування ПДВ ДПА. № 2.

- Нове – про перевірки податківців. Департамент податкового контролю юридичних осіб ДПА. №11.
- Податковий кодекс: що нового? Юридичний департамент ДПА. № 12.

ПЕРЕДПЛАТА

- Віра Черемних. Зростання чи падіння: у кожного – своя ситуація. № 2.
- Передплата на II півріччя: активніше, більше, краще. «Укрпошта». № 8.
- І знов лідирує Донеччина. № 10.

ІМІДЖ ЖУРНАЛІСТА

- Дизайнер Ілона Куц. Секрети для стильних «пампушок». № 12.

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

- Катерина Амосова, професор. Серце журналіста. № 3.
- Олена Куницька, лікар-офтальмолог. Сонцезахисні окуляри: тонкощі вибору. № 7.
- Євген Костенко. Білосніжна усмішка – завжди. № 8.
- Лідія Рута. Київ. Цілющий холод води. № 12.

ПРИВІТАЙМО КОЛЕГ

- «Сільським вістям» 90! № 3.
- Золотий ювіляр Дмитро Воробець. № 6.
- Отримали державні нагороди. № 7.
- Олена Бондаренко народила сина. № 8.
- Стали заслуженими журналістами. № 9.
- Найтиражніша районка Черкащини. №11.
- 20 років з Україною. Ювілей «Голосу України» та «Урядового кур'єра». №11.
- Іменинники січня-грудня. №№ 1-12.

ПАМ'ЯТЬ

- Віра Кульова - про Юрія Новикова. Київ. «Нема окремої душі художника». № 2.
- Одеська РО НСЖУ. Пішов з життя О.В.Косарь – один з найстаріших журналістів. № 2.
- Пішла з життя Світлана Нетьосова. Донеччина. № 3.
- 65-річчю Великої Перемоги присвячується. Микола Корнєв. Донецьк. Вони теж солдати. Їхня зброя – слово. № 5.
- Всеукраїнська акція ВВФ «Журналістська ініціатива». № 5.
- Пішли з життя багатолітній голова Вінницької обласної організації спілки Володимир Лисенко і берегиня нашого журналістського братства Ліна Генералова. № 6.
- Пішла з життя Тетяна Федоренко. № 9.
- Пішов з життя журналіст-першопроходець. № 11.

ДОВІДНИК

- «Журналіст України» - 2009. № 1.

Іменинники лютого

1 лютого

КУЗНЕЦОВ Дмитро Ана-
толійович – начальник апарат-
но-студійного комплексу № 1
обласного об'єднання «Луган-
ське кабельне телебачення».
ЮВІЛЕЙ.

ХОХЛЮК Віктор Микола-
йович – позаштатний кореспон-
дент міської газети «Вперед-
Ровеньки». Луганська область.
ЮВІЛЕЙ.

ХАРІВ Ганна Степанівна –
ветеран журналістики. Волинська
область. ЮВІЛЕЙ.

2 лютого

МОСЬПАН Борис Сер-
гійович – секретар Донецької
обласної організації НСЖУ.

БІТІМЕРОВА Ірина Вале-
ріївна – головний редактор ра-
йонної газети «Радянське слово».
Марківка Луганської області.

САЛАМАНЧУК Володи-
мир Васильович – ветеран жур-
налістики. Волинська область.
ЮВІЛЕЙ.

ШАМАЛО Василь Григоров-
вич – член правління Полтавської
обласної організації НСЖУ,
редактор газети «Дачник».
Полтава.

ОСТРОВЕРХОВА Ольга
Леонідівна – редактор газети
«Деловые новости». Нова Кахов-
ка Херсонської області.

НЕСТЕРЕНКО Петро Анд-
рійович – власкор газети «Сіль-
ські вісті» в Сумській області.

3 лютого

СЕМЕНІХІНА Олена
Володимирівна – спеціаліст I
категорії Національної ради
України з питань телебачення і
радіомовлення. ЮВІЛЕЙ.

ПОЛКОВНИЧЕНКО Надія
Степанівна – кореспондент обла-
сного радіо, секретар первинної
журналістської організації.
Суми.

5 лютого

ОЛІЙНИК Василь Васи-
льович - секретар Долинської
первинної організації НСЖУ.
Івано-Франківська область.

РОМОДАН Володимир
Миколайович - керівник дитячої
фотостудії «Погляд». Черкаси.

6 лютого

СОРОКА Михайло Ми-
хайлович – голова Київської
обласної організації НСЖУ, за-
ступник генерального директора
«Укрінформу». Київ.

ШЕПІЛОВА Аліна Михай-
лівна – ветеран журналістики.
Краснодон Луганської області.
ЮВІЛЕЙ.

ЧУШКІНА Надія Васи-
лівна – редактор районної газети
«Вісник Голованівщини». Кіро-
воградська область.

ПЕТРІВ Володимира Воло-
димирівна - секретар первинної
організації НСЖУ газети «Захід-
ний кур'єр». Івано-Франківськ.

ГУЦАЛ Тетяна Володи-
мирівна - завідувача відділом
газети «Подільський край». Бар
Вінницької області.

ЛЮБЧЕНКО Дмитро Лео-
нідович - працівник прес-служби
УВС Донецької області.

КУТІЩЕВ Віктор Мики-
тович – ветеран журналістики,
колишній редактор Нижньо-
сірогозької районної газети
«Червоний промінь». Херсонська
область. ЮВІЛЕЙ.

7 лютого

АНДРУСИК Лілія Васи-
лівна – редактор дитячих програм
ТРК «Скіф-2». Костянтинівка
Донецької області.

ГУДЕНКО Олексій Петро-
вич – головний редактор газети
«Сільські новини». Дніпропет-
ровськ. ЮВІЛЕЙ.

8 лютого

МІНАСВА Валентина
Вікторівна – кореспондент кор-
поративної газети «Наш завод»
ПАТ «ЛІНИК». Лисичанськ
Луганської області. ЮВІЛЕЙ.

9 лютого

ДОБРОВОЛЬСЬКА Галина
Яківна - кореспондент районної
газети «Надросся». Корсунь-Ше-
вченківський Черкаської області.

ХВОСТЕНКО Григорій
Іванович – завідувач відділом
обласної газети «Сумщина».

10 лютого

ГОРЛОВА-ПІСАРЕВА Оле-
на Юріївна – відповідальний ви-
пускаючий редактор обласного

об'єднання «Луганське кабельне
телебачення». ЮВІЛЕЙ.

МЕЛЬНИК Валерій Степа-
нович – власний кореспондент
газети «Урядовий кур'єр». Во-
линська область. ЮВІЛЕЙ.

ТЕРЕНЬКО В'ячеслав
Іванович - член правління
Полтавської обласної організації
НСЖУ, редактор газети «Вісті
Хорольщини». Хорол Полтав-
ської області.

ХОДЄСВ Валентин Григо-
рович – ветеран журналістики.
Донецьк. ЮВІЛЕЙ.

МОЗГОВИЙ Іван Павло-
вич – завідувач кафедри
Української академії банківської
справи, професор, член НСЖУ.
Суми.

11 лютого

ШЕПІТЬКО Євген Єв-
генович – головний редактор
обласної телерадіовидавничої
компанії «Новий день». Кірово-
градська область.

КОМНАТНА Тамара
Іванівна – заступник редакто-
ра – відповідальний секретар
газети «Драбівщина». Черкаська
область.

БРОВЕНКО Олексій Феофі-
лович – ветеран журналістики.
Сумська область.

12 лютого

РІЗУН Володимир Володи-
мирович – директор Інституту
журналістики Київського Наці-
онального університету ім. Т.Г.
Шевченка. Київ.

ПАРИПА Петро Михайло-
вич - головний редактор газети
«Галичина». Івано-Франківськ.

ШЕКЕРЯК Анна Михай-
лівна - ветеран журналістики.
Івано-Франківськ.

АЛЕКСІЮК Тамара Гнатів-
на – головний редактор районної
газети «Полісся». Зарічне Рівнен-
ської області. ЮВІЛЕЙ.

ЄРОХА Микола Степано-
вич – ветеран журналістики.
Сумська область.

13 лютого

КАЙОТКІНА Ірина Олек-
сіївна – головний редактор ТРК
«Скіф-2». Костянтинівка Донець-
кої області.

МАЧУЛА Віктор Васильо-
вич – головний редактор газети
«Спасите наши души!». Дніпро-
петровськ. ЮВІЛЕЙ.

МЕЛЬНИЧЕНКО Андрій
Анатолійович – журналіст-
дипломат. Київ. ЮВІЛЕЙ.

14 лютого

ПАВЛЮЧЕНКО Тетяна Пе-
трівна – кореспондент інтернет-
порталу «Дело». Київ.

АНДРУШКО Марія Олек-
сіївна – заступник генерального
директора Волинської облдерж-
телерадіокомпанії. Луцьк.

НЕМЧЕНКО Ганна Яківна
- завідувач редакції облас-
ної газети «Черкаський край».
Черкаси.

15 лютого

КРИЖАНІВСЬКА Ніка
Олександрівна – редактор відді-
лу журналу «Жінка», постійний
автор «Журналіста України».
Київ.

СТОРОЖЕНКО Павло Сер-
гійович – ветеран журналістики.
Полтавська область. ЮВІЛЕЙ.

ЗОРКА Олександр Григо-
рович – тележурналіст. Київ.
ЮВІЛЕЙ.

16 лютого

ГОРОБЕЦЬ Володимир
Григорович – ветеран журна-
лістики. Каховка Херсонської
області. ЮВІЛЕЙ.

17 лютого

СОРОКА Руслана Микола-
ївна – редактор районної газети
«Придніпров'я». Онуфріївка
Кіровоградської області.

СКОБЕЛЬСЬКИЙ Віталій
Вікторович – член правління
Полтавської обласної організації
НСЖУ, заступник редактора
газети «Полтавський вісник».

КУЧИНСЬКИЙ Олександр
Володимирович - головний
редактор газети «Тюрма и воля».
Донецьк.

СЕРЕБРЯКОВА Софія Лео-
нідівна – ветеран журналістики.
Херсон.

18 лютого

БАЛАШОВА Ірина Пе-
трівна – редактор міської газети
«Вільне слово». Олександрія
Кіровоградської області.

19 лютого

КРЕМЕНЧУЦЬКА Ва-
лентина Іванівна – начальник
прес-служби Луганського УМВС
у Луганській області. ЮВІЛЕЙ.

ТЕТЯНЧУК Анатолій Сергійович - заступник редактора газети "Подільський край". Бар Вінницької області.

ЧИЖИКОВ Геннадій Дмитрович – президент Донецької торгово-промислової палати, член НСЖУ. Донецьк.

АНДРЕСЮК Борис Павлович – народний депутат України минулих скликань. Київ. ЮВІЛЕЙ.

ЧЕЧЕЛЬ Людмила Василівна – кореспондент газети «Культура і життя». Київ. ЮВІЛЕЙ.

20 лютого

ЧУМАКОВ Олександр Олександрович – головний редактор державного підприємства «Редакція газети «Сбойка». Луганськ.

ЩЕРБАКОВА Галина Степанівна – кореспондент районної газети «Вісник Старобільщини». Луганська область. ЮВІЛЕЙ.

21 лютого

КРИВЕЦЬ Григорій Григорович – ветеран журналістики. Херсон.

ЧУПКО Михайло Михайлович – редактор газети «Комсомольская правда в Украине». Київ. ЮВІЛЕЙ.

22 лютого

ДОЛИНА Валерій Федорович – голова Херсонської обласної організації НСЖУ, генеральний директор облдержтелерадіокомпанії «Скіфія».

МИРОШНИЧЕНКО Сергій Петрович – головний редактор газети «Придніпровський комунар». Верхньодніпровськ Дніпропетровської області. ЮВІЛЕЙ.

23 лютого

ХМЕЛЬОВСЬКА Валентина Сергіївна – голова первинної організації НСЖУ газети «Волинь-нова». Волинська область.

ГАВУКА Петро Дмитрович - член правління Івано-Франківської обласної організації НСЖУ, секретар Косівської первинної журналістської організації. ЮВІЛЕЙ.

КАРПЕНКО Олена Вікторівна - оглядач регіональної газети «Донбасс». Донецьк.

ЛЮБИВИЙ Сергій Васильович - головний редактор газети «Родина». Чорнобай Черкаської області.

ПРОКОПЕНКО Ярослав Григорович - редактор районної газети «Понад Тікичем». Лисянка Черкаської області.

24 лютого

БУРЦЕВА Руслана Михайлівна – кореспондент газети «Ровеньковские вести». Ровеньки Луганської області. ЮВІЛЕЙ.

25 лютого

КЛИМОВИЧ Ярослав Іванович – голова Львівської обласної організації НСЖУ, генеральний директор Львівської облдержтелерадіокомпанії.

САВЕНКОВ Олександр Михайлович - головний редактор районної газети «Златокрай». Золотоноша Черкаської області.

26 лютого

КАШТАНОВСЬКИЙ Едуард Казимирович – член правління НСЖУ, головний редактор газети «Кочегарка». Горлівка Донецької області.

СОБОЛЄВ Єгор Вікторович – керівник бюро журналістських розслідувань «Свідомо». Київ.

ЧУБЕНКО Геннадій Вікторович – головний редактор газети «Знамя индустрии». Костянтинівка Донецької області. ЮВІЛЕЙ.

МАРЧЕНКО Володимир Петрович – член правління Полтавської обласної організації НСЖУ, редактор газети «Вечірня Полтава».

САЙКО Валентина Миколаївна – кореспондент газети «Трудова слава». Бориспіль Київської області.

27 лютого

ХОМЕНЮК Руслана Сергіївна – ведуча телепрограм Рівненської обласної телерадіокомпанії. ЮВІЛЕЙ.

ГЕРГЕЛЬ Ольга Дмитрівна – ветеран журналістики. Київ. ЮВІЛЕЙ.

ВЕРХОВИНЕЦЬ Галина Йосипівна – ветеран радіожурналістики. Київ. ЮВІЛЕЙ.

28 лютого

ЧЕРЕМНИХ Віра Миколаївна – член правління НСЖУ, головний редактор журналу «Журналіст України». Київ.

КОВАЛЕНКО Алла Тимофіївна – ветеран журналістики. Кременна Луганської області. ЮВІЛЕЙ.

КУТЩЕВА Наталія Дмитрівна - відповідальний секретар районної газети «Світлий шлях». Чорнобай Черкаської області.

УСІКОВ Анатолій Олександрович - телеоператор ТРК «ВІККА». Черкаси.

Володимир ІВЧЕНКО,
письменник

Після копанки

Нетрадиційна медицина, яка сьогодні одягнулася в шати центрів, університетів і навіть академій, у 80 роках минулого століття стихійними хвилями билася об пороги редакцій журналів. Насамперед, звичайно, науково-популярних. Відтак і до мене, працівника часопису «Наука і суспільство», зайшла зі статтею авторка, жінка років сорока – сорока п'яти. Вона очолювала якусь фалангу «івановців», котрі не лише оздоровлювалися холодною водою, а й сповідували певні духовні постулати

Розговорилися. Помітивши, що я занадто часто потираю чоло, Лариса Федорівна (назвемо гостю так, оскільки точне її ім'я у моїх звивинах уже стерлося) співчутливо запитала:

- Болить ?

- Уявіть собі, - зізнався я, - причому, вже давно...

- А з тиском як ?

- І тиск часом зашкалює...

- Тоді вам прямий шлях до нас, у Голосієве.

Виявляється, в Кисві, у Голосіївському лісі, є дивовижне джерело. У копанці, виритій біля нього, й «лікують-

ся» бідолаги на зразок мене, а то і нещасніші.

Наприклад, сама Лариса Федорівна. Вже

конала в реанімації. А позбулася жахливих болячок, воскресла саме

завдяки природній холодній воді. І тепер на цю стежу навертає інших.

Я вагався недовго, оскільки купатися любив. Свого часу навіть займався плаванням.

**ВЖЕ КОНАЛА
В РЕАНІМАЦІЇ**

- Ну от ! – зраділа Людмила Федорівна. – Тоді вам, як то кажуть, сам Бог велів... Завтра ж і розпочнемо. Тільки підемо не з групою. Я вас повезу до джерела сама.

Така увага мене неабияк зворушила. І ось зустрічаємося ми біля тролейбусної зупинки... Між іншим, моя дружина була саме у відрядженні. Отож проблема «моржування» вирішилася швидко і на користь доброзичливої Людмили Федорівни.

Їхати довелося довгенько. Так що моя кураторка встигла розповісти геть усю свою, ще недавно страдницьку, а тепер щасливу біографію. Незважаючи на головний біль, у мене навіть зав'язувалися якісь вузлики майбутнього нарису... Нарису, головним героєм якого буде, звичайно, мужня, наполеглива й безкорислива (мене ж до копанки везе!) Людмила Федорівна.

Аж ось і потрібна зупинка! Хвилин з двадцять чимчикували ми голосіївськими чагарниками. Нарешті – така собі горничка, і з-під неї тече справді чисте джерельце. А трохи нижче – та сама легендарна копанка. Людмила Федорівна дає останні настанови:

- Роздягніться зовсім, догола... Ніяких там трусів-плавок! Ваше тіло повинно контактувати з водичкою кожною клітиною... Присідайте у копанці з головою.

Разів із десять – п'ятнадцять. Коли ж вилізете, не витирайтеся! Хай водичка на вас обсохне сама. З Богом! А я тут вас почекаю.

Вода в копанці була справді крижаною! Дух

перехоплювало. Але ж купаються люди взимку... Тим часом стояла ще нехолодна вереснева пора. Так що моя купіль пройшла без усяких ойків чи зойків.

Як кажуть у техніці, штатно. І обсихав я, крокуючи поруч з одягнутою в жакетку Людмилою Федорівною, нормально. Тобто біля тролейбусної зупинки вже можна було легко натягнути на себе штани та светр. От тільки я час від часу ловив здивовані погляди

перехожих: вийшов чоловік із лісу, з жінкою, а не встиг навіть одягнутися...

Супроводжуючи мене у тролейбусі, а далі в метро, моя щира кураторка продовжувала розкривати свою, спраглу до уважного слухача, душу. Хоч я її майже не слухав.

Окрім дикого головного болю, мене кинуло в жар... Швидше б додому та у постіль! Усі мої рухи були підпорядковані саме цій,

єдиній у моїй гарячій голові, заповітній думці.

Та ось нарешті й рідна

ПРИНЕСЕНУ ЛЮДМИЛОЮ ФЕДОРІВНОЮ СТАТТЮ ЖУРНАЛ НАДРУКУВАВ

Дарниця! Квартиру я відчинив самостійно. А вже як кинув речі у прихожій та глянув на себе в дзеркало, збагнув – без «швидкої» діло не обійдеться... Раптом – дзвінок! У двері. Хто там, сказатися б йому? Виявляється, сусідка. Артистичка з оперного

вшиш до півночі, я все-таки не витримав – набрав 03.

Швидка допомога прибула на диво швидко. Люди у білих халатах зміряли мені кров'яний тиск, суворо перезирнулися.

- Глибокий гіпертонічний криз. Забираємо вас у лікарню.

- Та що ви? – запротестував я, оскільки після кількох уколів таки трохи полегшало. - Як я покину порожню квартиру? Дружина ж приїде тільки через тиждень...

Лікарі зжалилися наді мною. Але взяли тверде чечене слово: у разі погіршення стану – телефонувати прямо до їхньої бригади. От ескулапи були раніше!

До ранку я сяк-так ожив. Наступного дня зателефонувала Людмила Федорівна.

- Ну як ви там?

- Уже, слава Богу, краще, - доповів я їй, маючи на увазі наслідки від ін'єкцій, зроблених бригадою швидкої допомоги.

Людмила Федорівна була на сьомому небі.

- Я ж вам казала, це джерело цілюще... Тепер приходьте до нас у групу. Зробимо з вас Шварценегера!

Перспектива стати київським Шварценегером мене не приваблювала. Тому й не пішов у групу. Коли ж серйозно, по щирості, то вже після фрази «голосіївська копанка» мене починала тіпати лихоманка... Але принесену Людмилою Федорівною статтю журнал надрукував! Бо, по-перше, ми сповідували плюралізм думок. А, по-друге, можливо, це я був такий нестандартний.

Київ.

Ivch-1936@ukr.net